

Karkkilan kaupunki

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023

KH 30.11.2020

KV 7.12.2020

Sisällys

Yhteistyöllä talous tasapainoon.....	
OSA 1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT.....	1
1 TALOUS- JA STRATEGIAPROSESSI.....	1
2 KARKKILAN KAUPUNGIN ORGANISAATIO.....	1
3 KAUPUNKISTRATEGIA 2018–2021.....	2
4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	4
4.1 Väestö.....	4
4.2 Työllisyys.....	5
5 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT.....	8
5.1 Talouden suhdannenäkymät vuosina 2020 - 2022.....	8
5.2 Kuntatalouden kehitys.....	9
5.3 Kuntatalous vuonna 2021.....	14
5.4 Kuntien verotulot ja valtionosuudet.....	16
5.5 Karkkilan kaupungin taloudellinen kehitys.....	19
5.6 Talouden ja toimintojen sopeuttaminen.....	20
6 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVIUUS JA SEURANTA.....	21
6.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus.....	21
6.2 Talouden seuranta.....	23
6.3 Talousarvioehdotuksen ulkopuoliset talouteen vaikuttavat tekijät.....	23
7 HENKILÖSTÖ.....	28
7.1 Henkilöstö toimialoittain.....	28
7.2 Henkilöstön eläköityminen.....	28
7.3 Työhyvinvointi.....	29
7.4 Henkilöstökustannukset.....	29
OSA 2 KÄYTTÖTALOUS, INVESTOINNIT JA RAHOITUS.....	30
8 TALOUSARVIOESITYS.....	30
8.1 Tuloperusteet.....	30
8.2 Menoperusteet.....	32
8.3 Investoinnit.....	32
8.4 Toimintakatteiden muutokset lautakunnissa.....	33
9 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	34
9.1 Keskusvaalilautakunta.....	34
9.2 Tarkastuslautakunta.....	34
9.3 Kaupunginhallitus.....	35
9.4 Kasvatus- ja opetuslautakunta.....	43

9.5 Vapaa-aikalautakunta.....	50
9.6 Tekninen lautakunta.....	58
9.7 Ympäristölautakunta.....	65
10 LASKELMAT	69
10.1 Käyttötalous, yhteenveto	69
10.2 Tuloslaskelma	71
10.3 Tuloslaskelman perustelut	73
10.4 Rahoituslaskelma.....	75
10.5 Rahoituslaskelman perustelut.....	75
11 VESIHUOLTOLAITOS-TASEYKSIKKÖ	77
12 KONSERNIYHTIÖT JA -YHTEISÖT	82
12.1 Kiinteistö Oy Sorvirinne	82
13 INVESTOINNIT	84
13.1 Investointien perustelut	91
Liite 1. Vakanssilistaus vuodelle 2021.....	97
Liite 2. Tuloslaskelman ulkoiset ja sisäiset erät 2021.....	103
Liite 3. Keskeiset tunnusluvut.....	104

Yhteistyöllä talous tasapainoon

Karkkilan kaupungin talousarvioehdotus vuodelle 2020 on laadittu epävarmoissa ja poikkeuksellisen synkissä tunnelmissa. Suomen talous on supistunut nyt kolme vuosineljännestä peräkkäin. Suurin syy talouden syöksyyn on Covid19-pandemia, joskin Suomen talous oli ajautunut taantumaan jo ennen pandemiaa. Pandemia tuo yhä huomattavaa epävarmuutta tulevaisuuteen. Julkinen talous on pandemian myötä myös aiempaa selvästi velkaisempi.

Karkkilan osalta voidaan todeta tilanne varsin samoin sanoin – olemme synkissä ja epävarmoissa tunnelmissa. Karkkilan taloustilanteen korjaaminen vaatii nyt pitkäjänteisiä ja suunnitelmallisia toimenpiteitä.

Vuoden 2021 keskeinen haasteemme on talouden tasapainotuksen onnistuminen. Tämä vaatii vahvaa sitoutumista niin poliittiselta päätöksenteolta kuin kaupunkiorganisaatioltakin. Keskeistä on saada tulopohjaamme vahvistettua ja menojen osalta hakea uusia ratkaisuja toiminnan ja rakenteiden kehittämiseksi. Tasapainotusohjelma käynnistyy ennen kesää 2021 ja sen sisältää myös laajan palveluverkkotarkastelun. Lähi vuosien aikana joudumme tuomaan päätöksille myös vaikeita ratkaisuja. Tasapainotuksen tavoite on kuitenkin kirkas ja yhdessä toimeen tarttumalla meillä on mahdollisuudet korjata taloutemme negatiivinen kehitys.

Vuoden 2021 keskeiset tunnusluvut ovat karuja. Talousarviomme tulosennuste on 3.145.690 euroa alijäämäinen ja lainakantamme 6.986 euroa asukasta kohden. Verotulot kasvavat 2,4 % ja toimintamenot 2.9 %. Investointitasomme on tässä esityksessä todella raskas, jopa 3.3 milj. euroa. Investoinnit on arvioitu vaikuttavuuden osalta ja niiden odotetaan vahvistavan vetovoimaamme ja tuovan kasvua tulevina vuosina.

Minulla on edelleen vakaa ja vahva usko Karkkilan talouden tulevaisuuteen. Olemme viimeisen kahden vuoden aikana haasteista huolimatta saaneet myös positiivisen kehityksen asioita eteenpäin. Palveluiden digitalisaatio on käynnistetty, kaupunkiympäristöä kehitetty ja lasten ja nuorten hyvinvointiin kiinnitetty painokkaasti huomiota. Kasvuohjelman toimenpiteillä on käynnistetty ammatillinen koulutus syksyllä 2020 ja olemme vahvassa yhteistyössä kaupunkilaisten ja yhdistysten kanssa kehittäneet upean luontomme matkailu- ja virkistysmahdollisuuksia. Myös hieno Nyhkälänharjun liikunta-alue on saatu käyttöön.

Karkkilan kaupungin tavoitteet on asetettu vuonna 2017 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa. Tulevaisuuden vision kirkastamiseksi Karkkilan valtuusto linjasi keväällä 2019, että Karkkila on tulevaisuudessa innostava elinvoimakunta - monimuotoinen yhteisö, jossa kunnan elinvoima synnyttää menestystä ja ylläpitää kasvua. Vision saavuttamiseksi toimenpiteet on koottu muutoksen tiekartaksi ja työkalupakiksi, jotka antavat meille selkeän toiminnan fokuksen. Muutoskartan keskeiset elementit ovat talouden tasapainottaminen sekä kasvuohjelman ja Kestävä Karkkila-ohjelman toimenpiteet.

Vuosi 2021 on vuosi, joka testaa meidät. Uskon, että saamme vietyä tarvittavat muutokset ja tasapainotustoimenpiteet yhdessä läpi ja saamme taloutemme tasapainoon lähivuosina. Helppoa se ei tule olemaan, mutta Karkkilassa ei ole helppoon totuttukaan. Karkkilalla on erinomaiset kasvun mahdollisuudet, kunhan vaan pidämme suunnan kirkkaana ja toimimme aidosti yhdessä rakkaan kotikaupunkimme parhaaksi.

Karkkilassa 25.11.2020

Tuija Telén
kaupunginjohtaja

OSA 1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1 TALOUS- JA STRATEGIAPROSESSI

Karkkilan kaupungin vuoden 2021 talousarvion valmistelu alkoi normaalista poikkeavissa olosuhteissa. Talousarvion valmistelu käynnistyi vasta syksyllä 2020 johtuen koronapandemian aiheuttamista epävarmuustekijöistä sekä kaupungin resurssihaasteista. Kaupunginhallitus hyväksyi 14.9.2020 talousarvion laadintaohjeet ja aikataulun sekä talousarviokehityksen toimeenpantavaksi toimialoille. Talousarvion valmistelu jatkui 25. - 26.9.2020 pidetyssä valtuustoseminaarissa.

Talousarviokehityksen pohjalta toimialat ja lautakunnat valmistelivat esityksensä talousarvioista. Kaupunginhallitus piti talousarvion lähetekeskustelun 16.11.2020. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys esitettiin 30.11, minkä jälkeen kaupunginvaltuusto käsittelee talousarvioesitystä kokouksessaan 7.12.2020. Kaupunkistrategiaa ja talousarviota täsmentävät ja toimeenpaneavat toimialojen ja toimielinten vuoden 2021 käyttösunnitelmat tuodaan hyväksyttäväksi viimeistään tammikuussa 2021.

2 KARKKILAN KAUPUNGIN ORGANISAATIO

Karkkilan kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Kaupungin toiminta käsittää kaupungin ja kaupunkikonsernin lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kaupungin toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti. Kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta johtaa kaupunginhallitus. Kaupungin organisaatio on esitetty kuviossa 1.

Kuvio 1. Karkkilan kaupungin organisaatio.

Kaupungin henkilöstöorganisaatio muodostuu kaupunginjohtajan ja päätöksenteko ja johtaminen -yksikön lisäksi kolmesta toimialasta; hallinnon toimiala, sivistystoimiala ja tekninen toimiala. Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Toimialoja johtaa

toimialajohtaja. Toimielinten ja konsernijohdon tehtävistä määrätään kuntalaissa sekä Karkkilan kaupungin hallintosäännössä. Uutta hallintosääntöä on valmisteltu ja se on tarkoitus saada voimaan alkuvuodesta 2021.

3 KAUPUNKISTRATEGIA 2018–2021

Karkkilan kaupunginvaltuuston on hyväksynyt kaupunkistrategian 11.12.2017. Kaupunkistrategia ohjaa kaupungin toimintaa käynnissä olevalla valtuustokaudella sekä määrittää valtuustokauden keskeiset tavoitteet.

Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamiseksi tehtävät vuosittaiset toimenpiteet määritellään vuosittain talousarviossa sekä kaupungin toimialojen käyttösuunnitelmissa. Kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista seurataan säännönmukaisesti kaupunginvaltuustossa.

Taulukossa 1 on esitetty vuonna 2017 hyväksytyyn kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet kaupunkistrategian neljälle elementille (elinvoima, hyvinvointi, asuminen ja osallisuus).

Kaupunkistrategian elementti	Kaupunkistrategian tavoite 2018-2021
ELINVOIMA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karkkilan mielikuva on myönteinen 2. Karkkila kasvaa kestävästi 3. Työpaikkojen määrä kasvaa 4. Elinvoima lisääntyy hankinnoilla 5. Karkkila on kiinnostava ja helppo paikka sijoittua ja investoida 6. Tiloja käytetään monipuolisesti 7. Karkkilan viestintä on vuorovaikutteista ja modernia 8. Karkkilassa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa 9. Karkkila on digitaalisten palvelujen käytössä Länsi-Uudenmaan aktiivisin kunta 10. Karkkila on ketterä ja kehittyvä kaupunki
HYVINVOINTI	<ol style="list-style-type: none"> 11. Varhaiskasvatus on laadukasta ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee 12. Kouluilla ja päiväkodeilla on terveet ja toimivat tilat 13. Asukkaat saavat oikea-aikaista tukea omissa elämäntilanteissaan 14. Koulukiusaamista ei ole ja oppilailta on koulurauha 15. Lapsiperheet saavat tukea vanhemmuuteen 16. Nuoret saavat tukea opiskeluunsa ja vapaa-aikaansa 17. Karkkila järjestää ja tuottaa vapaa-ajan palvelut asukas- ja asiakasläh- töisesti sekä kustannustehokkaasti 18. Jokaisella on lupa olla oma itsensä 19. Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään
ASUMINEN	<ol style="list-style-type: none"> 20. Kuntalaisen arki on sujuvaa 21. Asuinkohteet ovat kiinnostavia 22. Karkkila parantaa lapsi- ja perhepalveluiden toimivuutta 23. Karkkila kehittyy asuin-, asiointi-, etätyöpaikka- ja etäopiskelukes- kukseksi 24. Karkkilassa on monipuoliset palvelut 25. Karkkila tukee maahanmuuttajien kouluttautumista ja sujuvoittaa ko- toutumista ja työllistymistä
OSALLISUUS	<ol style="list-style-type: none"> 26. Kaikki toimialueet ovat aktiivisia verkostotyössä 27. Karkkila sitoutuu ja sitouttaa palveluiden kehittämiseen 28. Karkkila ottaa käyttöön kokeilukulttuurin 29. Karkkilan kaupunki toimii kuntalaista varten ja heidän kanssaan yh- teistyössä 30. Karkkilan palvelut muotoillaan asiakasta varten 31. Kaupunki edistää asukkaidensa osallistumista harrastustoimintoihin 32. Kaupunki tukee yhteisöllisyyden säilyttämistä

Taulukko 1. Karkkilan kaupunkistrategian tavoitteet 2018-2021.

Karkkilan uusi kaupunkistrategia laaditaan seuraavalle valtuustokaudelle 2021-2025 vuoden 2021 aikana. Karkkilan voimassa olevaa kaupunkistrategiaa ei ole päivitetty kuluvalle valtuustokaudella. Sen sijaan valtuusto täsmensi kaupungin visiota vuonna 2019. Karkkilan visioksi linjattiin *innostavan elinvoimakunnan* visio. Innostava elinvoimakunta -visio pohjautuu valtiovarainministeriön parlamentaariseen skenaariotyöhön (Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030, VM). Täsmennetty visio on linjassa voimassa olevan kaupunkistrategian tavoitteiden ja sisällön kanssa.

Innostava elinvoimakunta on elävä monimuotoinen yhteisö, jossa kunnan elinvoima synnyttää menestystä ja ylläpitää kasvua. Elinvoima ja sen menestys perustuvat usean eri tekijän yhteisvaikutukseen.

Innostavan elinvoimakunnan keskeisiä elementtejä on alla

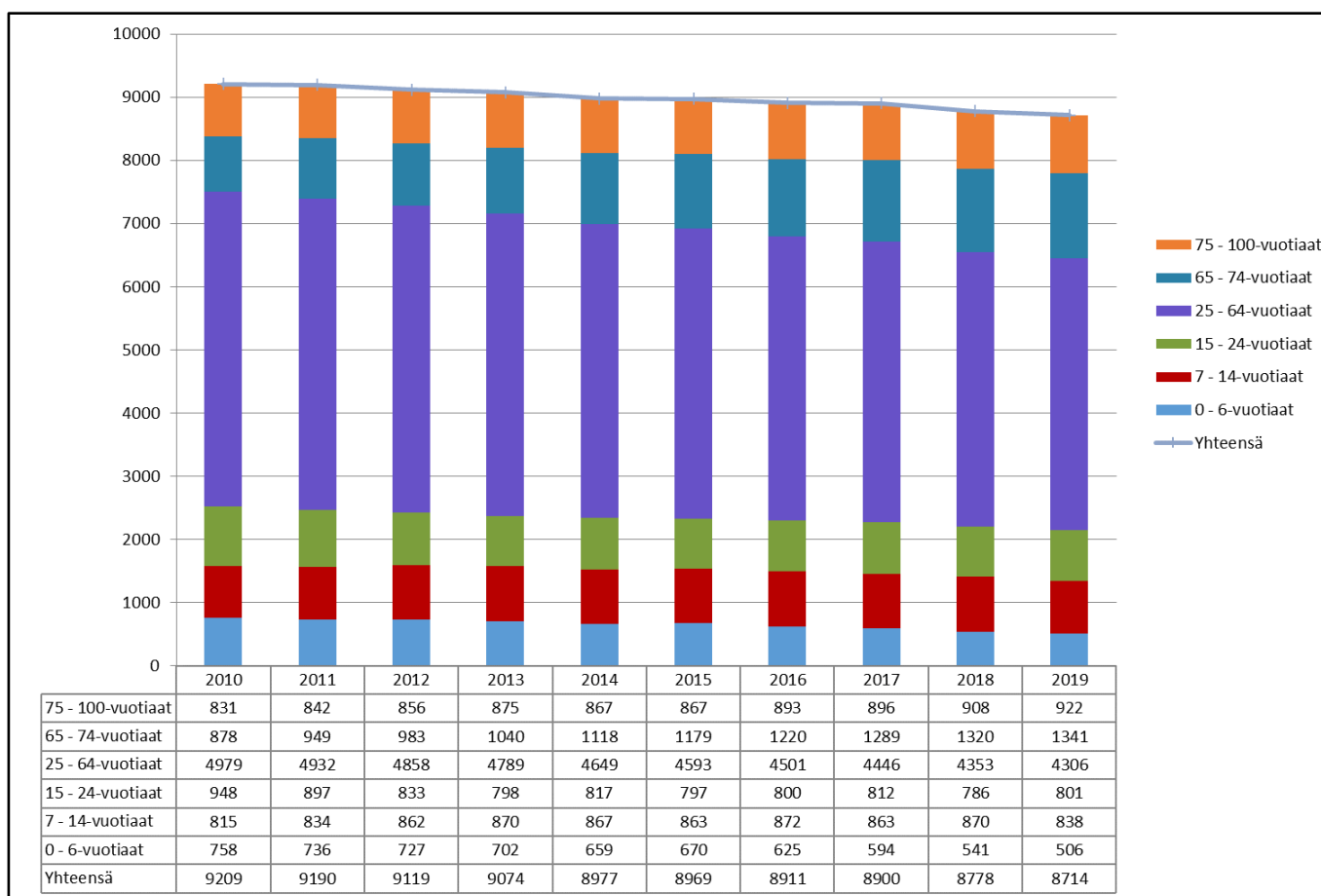
- Kehyskunnissa innostava elinvoimakunta –skenaariot mahdollistaa kunnan omat aktiiviset toimet muun muassa elinkeino- ja tonttipolitiikassa.
- Kehyskunta tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa.
- Kunta pystyy hyödyntämään sijaintinsa yhdeksi vetovoimatekijäksi.
- Viihtyisä ympäristö, hyvien yhteyksien äärellä houkuttelee asukkaita ja luo elinvoimaa kuntaan.
- Elinvoimaa rakennetaan yhdessä kuntalaisten kanssa uusien yhteisöllisten ja digitaalisten toimintatavoin. Kunta hyödyntää kuntalaisten aktiivisuutta ja osallisuutta ja käytössä ovat uudet osallistumisen alueet ja verkostot sekä toimintatavat.
- Kunta edistää myös ympäristöystävällisiä ratkaisuja.
- Kunta panostaa hyvään ammattijohtamiseen, poliittiseen johtamiseen ja luottamushenkilöiden toimintaedellytysten vahvistamiseen.

Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamiseksi tehtävät vuosittaiset toimenpiteet määritellään vuosittain talousarviossa sekä kaupungin toimialojen käyttösuunnitelmissa. Kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista seurataan säännönmukaisesti kaupunginvaltuustossa.

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

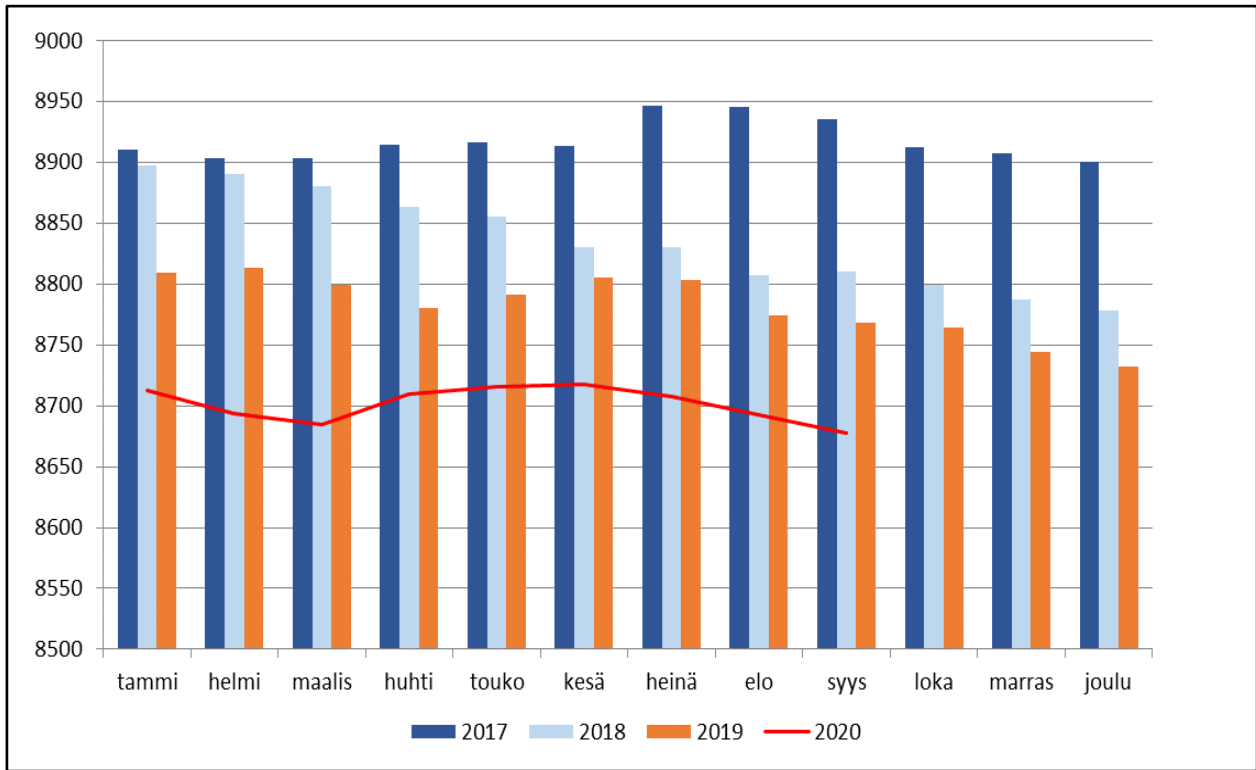
4.1 Väestö

Karkkilan kaupungin väestömäärä oli 31.12.2018 Tilastokeskuksen tietojen mukaan 8 778 ja 31.12.2019 yhteensä 8 714. Laskua vuodesta 2018 vuoteen 2019 64 asukasta. Karkkilan väestön muutos 2010 - 2019 on ollut keskimäärin -0,44 % vuodessa. Vuoden 2020 syyskuun lopulla Karkkilassa oli yhteensä 8 678 asukasta (Tilastokeskus 2020). Laskua vuoden 2020 alkuun nähden on 36 asukasta. Karkkilan väestö ikääntyy (kuvio 2.), pienten lasten määrä (0 - 6 vuotiaat) on 2010-2019 aikana vähentynyt 252 ja samalla 65-74 vuotiaiden määrä on kasvanut 463 henkeä.

Kuvio 2. Karkkilan väestön kehitys ikäryhmittäin 2010 – 2019. Lähde: Tilastokeskus.

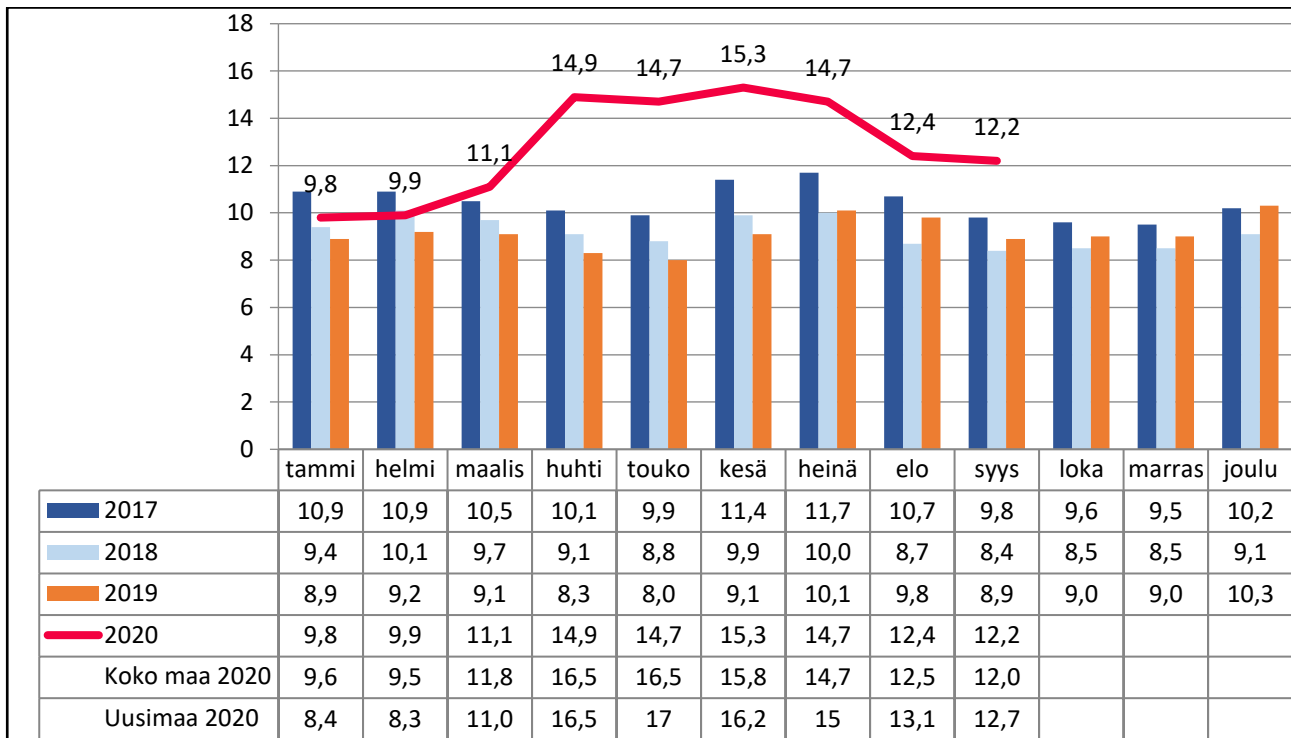

Kuvio 3. Karkkilan asukasluvun kehitys 2017–2020. Lähde: Väestörekisterikeskus.

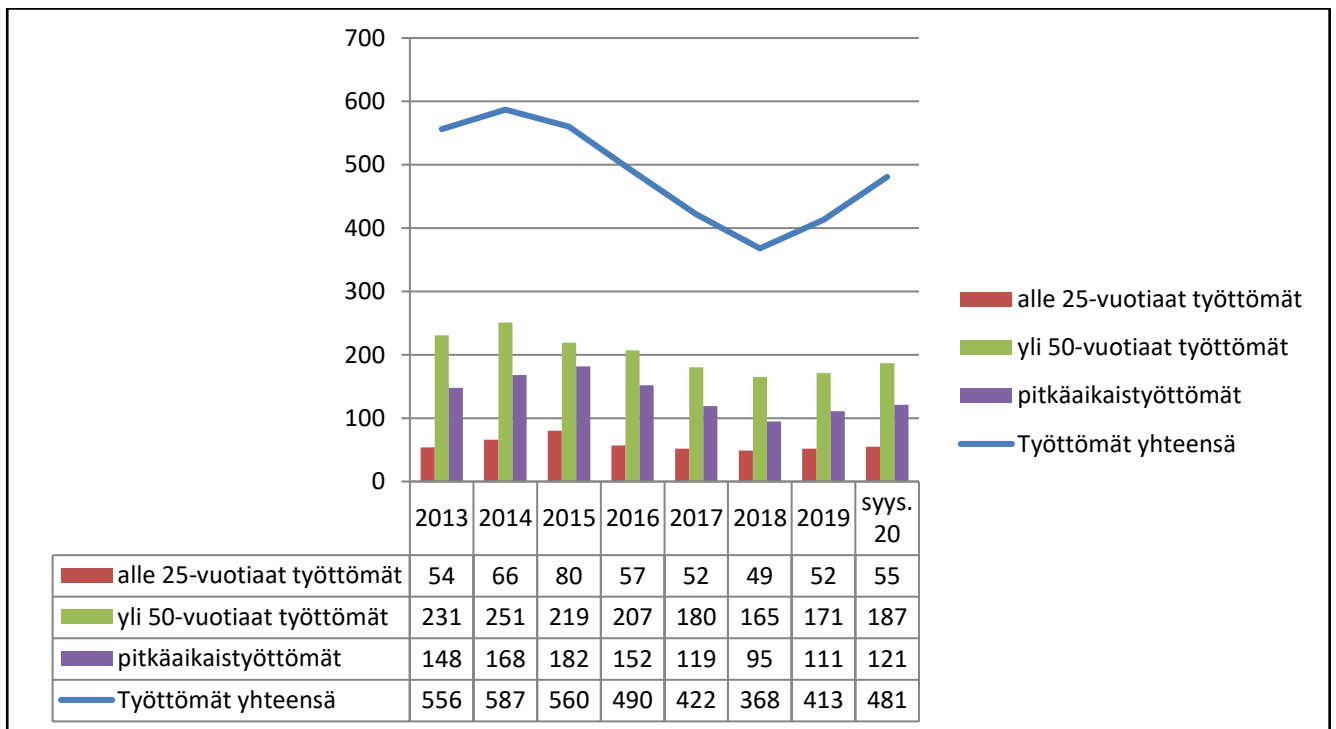
4.2 Työllisyys

Karkkilan kaupungin työttömyysaste oli 31.12.2019 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 10,3 prosenttia. Työllisiä oli vuoden 2019 joulukuussa 3 601 (vuonna 2018 yhteensä 4 053 henkilöä) ja työttömiä 413 (vuonna 2018 yhteensä 368) henkilöä. Karkkilan työttömyysaste nousi 1,2 %-yksikköä vuoden 2019 aikana verrattuna edelliseen vuoteen (Uusimaa, työllisyyskatsaus joulukuu 2019.) Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,2 prosenttia syyskuussa 2020 (Työllisyyskatsaus syyskuu 2020).

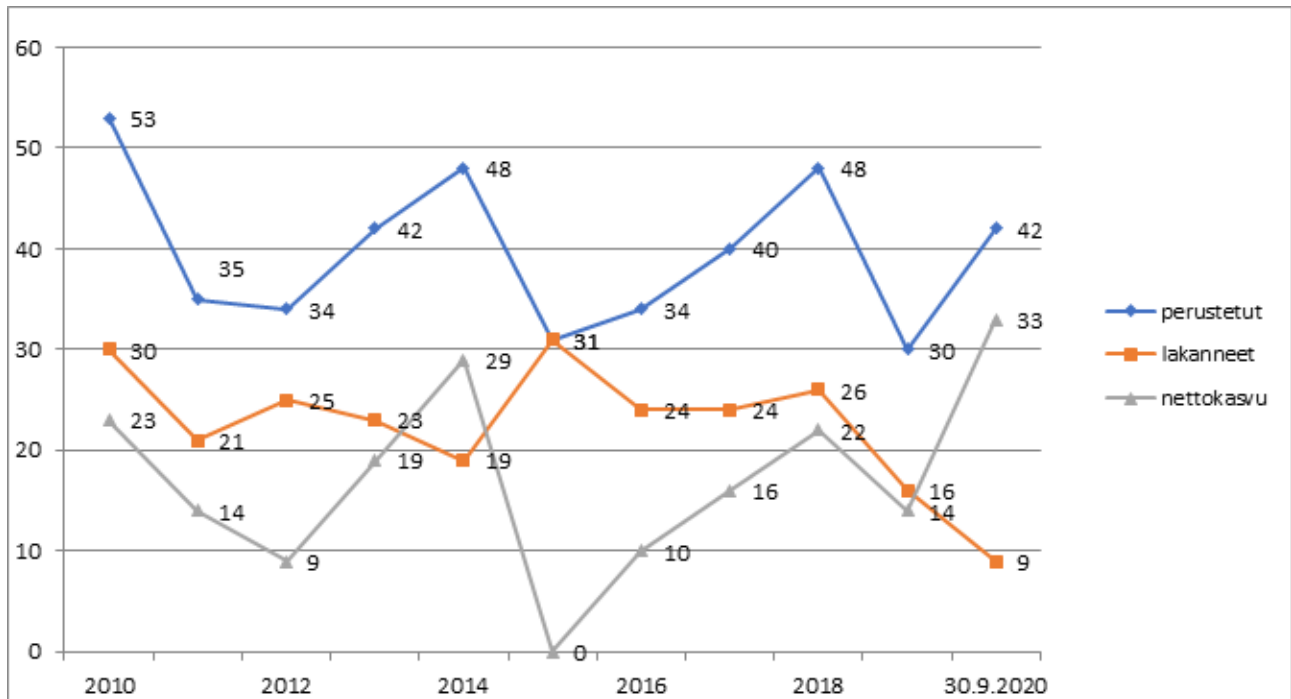
Kuvio 4. Työttömyysasteen kehitys 2017-2020. Lähde ELY-keskus.

Syyskuun 2020 työllisyyskatsauksen mukaan Karkkilan kaupungin työttömyysaste on noussut vuoden vaihteesta 12,2 (9,8) prosenttiin. Uudenmaan työttömyysaste on ollut vastaavana ajankohtana 12,7 (8,4) prosenttia ja koko Suomen työttömyysaste 12,0 (9,6) prosenttia. Työttömistä työnhakijoista alle 25-vuotiaita oli 55 (52), yli 50-vuotiaita 187 (171) ja pitkäaikaistyöttömiä 121 (111). Avoimien työpaikkojen määrä Karkkilassa oli syyskuun lopussa 37 (42).

Kuvio 5. Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys vuosina 2013 – 2020. Lähde ELY-keskus.

Karkkilassa on perustettu vuosien 2010 - 9/2020 aikana 437 yritystä. Uusia yrityksiä on tänä vuonna perustettu huomattavasti aiempaa enemmän, myös yritysten nettomäärä on kasvussa. Perustetuista yrityksistä on lopettanut 43,2 % syyskuun 2020 mennessä. Karkkilaan on lokakuun 2020 loppuun mennessä perustettu 43 uutta yritystä. Lakkautettuja yrityksiä on lokakuun loppuun mennessä kymmenen, uusien yritysten nettokasvun ollessa 33 yritystä. Viime vuonna yritysten nettokasvu oli 14 yritystä. Ajalla 1.1. - 31.12.2019 uusia yrityksiä perustettiin 30, lakanneita oli 16. Kun vertaillaan tämän vuoden tietoja 2010 - 2019 tapahtuneisiin uusien ja lakanneiden yritysten tilastotietoihin, Karkkilaan on perustettu keskimäärin 40 uutta yritystä vuodessa, lakanneita yrityksiä on 23 ja nettokasvu 17 uutta yritystä.

Kuvio 6. Perustetut ja lopettaneet yritykset Karkkilassa vv. 2010 - 9/2020 aikana.

5 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

5.1 Talouden suhdannenäkymät vuosina 2020 - 2022

Talouden näkymät niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ovat edelleen hyvin epävarmoja. Suomen talous on supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Suurin syyllinen talouden syöksyyn on covid-19-pandemia, mikä kuritti taloutta keväällä – olkoonkin, että ennakkotietojen mukaan hieman vähemmän kuin kumppaneitamme muualla Euroopassa. Suomen talous oli kuitenkin ajautunut taantumaan jo ennen kuin pandemia, sen etenemiseen liittyvä epävarmuus ja pandemian leviämistä hillitsevät sulkutoimet iskivät ulkomaankauppaan, yritysten tuotantoon ja investointeihin, työllisyyteen ja kotitalouksien kulutukseen. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, syksy 2020.)

Valtiovarainministeriön kokonaistaloudellisen ennusteen mukaan talous alkoi kasvaa kesän aikana ja kasvu jatkui niin, että ensi vuonna talous kasvaisi keskimäärin runsaan 2,5 prosentin vauhtia. Kesän jälkeen epidemia on kuitenkin nostanut uudelleen päätään sekä Suomessa että monissa muissa Euroopan maissa. Talous on uudelleen taitekohdassa. (emt.)

Tilanne ei ole vielä ohi. Valtiovarainministeriön ennuste perustuu oletukseen, että epidemia ei ryöpsähdä uudelleen valloilleen meillä eikä maailmalla, mutta riskit ovat ilmeiset. Epidemian ja sen epäsuotuisia vaikutuksia lievittävien julkisen vallan toimien myötä Suomen julkisen talouden alijäämä syvenee ja julkinen talous velkaantuu lisää yli 20 mrd. euroa tänä vuonna. Velkaantumista ei ole voinut välttää eikä velkaantumisen estäminen olisi ollut mielekäästä politiikkaa. Huolestuttavaa kuitenkin on, että julkinen talous pysyy syvästi alijäämäisenä ja velkaantumiseen jatkuu senkin jälkeen, kun epidemiasta on päästy eroon. (emt.)

Valtiovarainministeriön 2020 arvion mukaan Suomen julkisen talouden rahoitus on pitkällä aikavälillä epätasapainossa, joka vastaa noin 3,5 prosenttia BKT:sta eli lähes 10 mrd. euroa v. 2024, joka on laskelman perusvuosi. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen, joka kasvattaa sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta ja julkisia menoja nopeaa tahtia vuosi vuoden perään aina 2040-luvun alkupuolelle saakka.

Julkinen talous on covid-19-epidemian jäljiltä aikaisempaa selvästi velkaisempi, ja rahoituksen pitkän aikavälin epätasapaino tarkoittaa, että ilman korjaavia toimia julkinen velka jatkaa kasvuaan ja ennen pitkää kiihtyvällä vauhdilla. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, syksy 2020.)

Velkasuhteen kasvun pysäyttäminen suhteessa BKT:hen on vastuullisen julkisen taloudenpidon lähtökohta ja pääministeri Marinin hallitus on päättänyt ohjelmasta, joka viimeistelemällä ja toimeenpanemalla tämä saavutetaan 2020-luvun aikana. (emt.)

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna. Vuosina 2021-2022 kasvu elpyy. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022. Kriisiä edeltävä BKT:n taso ennustetaan saavutettavan v. 2023. Suomen tärkeimpien kauppakumppanien teollisuuden elpyminen on tärkeää viennille. Matkailu on edelleen pysähdyksissä ja heikko kehitys jatkuu ensi vuoden puolelle. Palveluiden viennin suurimmat erät ovat ICT- ja liike-elämän palvelut, joiden näkymät ovat paremmat kuin aloilla, jotka kärsivät suoraan liikkumisen rajoitteista ja kuluttajien luottamusta laskevista riskeistä. asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, syksy 2020.)

Taloukasvun ennustettu palautuminen alkaa asteittain kohentaa työvoiman kysyntää vuosina 2021–2022. Työllisten määrä supistuu alkuvuoden heikkoudesta johtuen v. 2021 vielä hieman ja kääntyy kasvuun v. 2022. Työllisten määrä jää kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin v. 2019 ja työllisyysaste on 71,5 % v. 2022. (emt.)

	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	1,1	-4,5	2,6	1,7	1,6	1,5
Bruttokansantuote, mrd. euroa	241	233	242	250	259	269
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,4	1,2	1,4	1,5	1,6
Työttömyysaste, %	6,7	8,0	8,2	8,0	7,8	7,6
Työllisyysaste, %	72,5	71,2	71,0	71,5	71,8	71,9
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9	-3,1	-2,7
Valtio	-1,2	-7,2	-4,4	-3,2	-2,5	-2,1
Paikallishallinto	-1,1	-0,4	-1,0	-1,1	-1,0	-1,0
Sosiaaliturvarahastot	1,4	-0,1	0,3	0,4	0,5	0,4
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,7	-5,3	-3,6	-3,0	-2,6	-2,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,2	70,2	72,8	74,3	75,3	76,0
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	44,2	53,3	55,6	56,6	57,5	57,9

Taulukko 2. Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä. Lähde. Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Talarusarvioesitys 2020. **) Ennusteiden vertailu tehdään kansantalouden tilipidon ennakkotietoon kesäkuussa.

5.2 Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020).

Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä. (emt.)

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden

hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta. (Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2021.)

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tularakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Kuntatalousohjelma vuodelle 2021.)

Koronakriisin ohella kuntien menoja kasvattavat mm. väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset tehtävämuutokset ja kuntataloutta elvyttävät toimet. Uusista tehtävistä ja tehtävien laajennuksista aiheutuvat kustannukset kompensoidaan kunnille valtionosuuksien kautta. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Hallitus on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin. Akuutissa kriisitilanteessa valtion tuki kunnille oli välttämätön peruspalvelujen turvaamiseksi. Kokonaisuutena voi arvioida, että kunnat pystyivät hoitamaan tehtävänsä ja selvisivät koronapandemian ensimmäisestä aallosta hyvin. (emt.)

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide on vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostuva tukipaketti. Tukipaketin mukaisesti kuntien peruspalveluiden valtionosuutta korotettiin reilulla 770 milj. eurolla, sairaanhoitopiirien tukemiseen kohdennettiin 200 milj. euroa ja harkinnanvaraisen valtionosuuden määrää korotettiin 50 milj. eurolla. Lisäksi yhteisöveron jako-osuutta korotettiin niin, että kuntien verotulot kasvavat yhteensä 520 milj. eurolla vuosina 2020 ja 2021. Yhteensä kuntien ja sairaanhoitopiirien tukipaketin arvo on noin 1,4 mrd. euroa. Kaikki edellä mainitut lisäykset ovat määräaikaista. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Kuntatalousohjelma vuodelle 2021.)

Seuraavassa kuvataan lyhyesti neljännen lisätalousarvion kuntien tukipaketin toimenpiteiden kohdentuminen.

- Kuntien peruspalveluiden valtionosuutta korotettiin 772 milj. eurolla vuonna 2020
- 550 milj. euroa jaettiin kaikille kunnille siten, että 180 milj. euroa kohdistetaan kuntiin niiden asukasmäärän perusteella ja 370 milj. euroa kohdistetaan kuntiin vuoden 2020 kunnallisveron jako-osuuk-sien suhteessa
- 112 milj. euroa kohdistetaan lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen ja se jaetaan kunnille osana valtionosuusjärjestelmää alle 18-vuotiaiden asukkaiden lukumäärän perusteella. Varat kohdistuvat lasten, nuorten ja perheiden sosiaalipalveluihin sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin. Rahoituksella torjutaan koronavirus pandemian aiheuttamia sosiaalisia ongelmia ja varmistetaan, että lasten, nuorten ja perheiden tukipalvelut toimivat
- 60 milj. euroa kohdennetaan iäkkäiden palveluiden toimivuuden varmistamiseen ja kohdistetaan kuntiin 65 vuotta täyttäneiden asukkaiden lukumäärän perusteella. Tavoitteena on terveyden ja toimintakyvyn sekä osallisuuden edistäminen poikkeustilanteen vaikutusten tasoittamiseksi ja

sosiaalisten ongelmien torjumiseksi. Lisäresurssien turvin halutaan varmistaa palveluiden riittävyyttä, vaikuttavuutta ja oikea-aikaisuutta poikkeustilanteessa ja sen jälkihoidossa.

- Harkinnanvaraisten valtionosuuksien korotukseen osoitettiin 50 milj. euron lisäys. Yhteensä harkinnanvaraista valtionosuutta on käytettävissä 60 milj. euroa vuodelle 2020.
- Sairaanhoidopiireille jaetaan 200 milj. euron avustus koronavirusilanteen aiheuttamien kustannusten ja mahdollisten alijäämien kompensointiin. Tuki kohdennetaan sairaanhoidopiireille pääosin asukasmäärän perusteella ja osin alueella annetun teho-osastohoidon mukaisesti. Valtioneuvoston antama asetus avustuksesta tulee voimaan 1.9.2020, jolloin myös avustuksen haku käynnistyi. Maksatus tapahtuu loppuvuodesta.
- Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä ja valtion jako-osuutta alennettiin vastaavasti verovuoden 2020 osalta. Jako-osuuden muutos kasvattaa kuntien tuloverokertymää yhteensä arviolta 520 milj. eurolla, josta noin 450 milj. euroa kertyy kuluvana vuonna. Muutoksesta hyötyvät suhteellisesti eniten ne kunnat, joiden osuus koko maan yhteisöverotuloista on ollut suuri. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Kuntatalousohjelma vuodelle 2021.)

Muita koronakriisin vaikutusten kompensoimiseksi tarkoitettuja kuntiin kohdentuvia toimenpiteitä neljännessä lisätalousarviossa oli erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla; lapsiin ja nuoriin kohdentuvia toimenpiteitä on yhteensä 153 milj. euroa ja muita kuntiin vaikuttavia toimenpiteitä on tämän lisäksi hieman yli 22 milj. euroa. (emt.)

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalta kuntiin kohdentuu 100 milj. euron tuki joukkoliikenteen maksutulomenetysten kompensointiin. Rahoituksella tuetaan joukkoliikenteen palvelutason turvaamista koronatilanteen pitkittyessä sekä pyritään varmistamaan nykyisten joukkoliikenteen kehittämishankkeiden jatkuvuus. Suuret kaupunkiseudut saavat lisäyksestä 70 milj. euroa, keskisuuret kaupunkiseudut 15 milj. euroa ja alueelliseen ja paikalliseen liikenteeseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on julkaissut valtioneuvoston tukien suurille ja keskisuurille kaupungeille. Hakemusten perusteella jaettava tuki pyritään myöntämään syys-lokakuun aikana. Ely-keskuksille myönnettiin 5 milj. euroa heinäkuun alussa ja loput 10 milj. euroa myönnetään syys-lokakuun aikana. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Kuntatalousohjelma 2021.)

Ympäristöministeriön hallinnonalalta kuntiin kohdentuu hieman alle 15 milj. euron avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen muuhun kuin fossiilisia polttoaineita käyttäviin. Lisäksi ympäristöministeriön hallinnonalalta kuntiin kohdentuu 13 milj. euroa avustuksia lähiövirkestysalueiden ja viheralueiden kunnostamiseen ja palveluihin. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Kuntatalousohjelma 2021.)

Elvytystoimenpiteiden lisäksi neljänteen lisätalousarvioon vuodelle 2020 sisältyy 12,7 milj. euron lisäys vanhustalouden palvelulain hoitajamitoituksen toteuttamiseen. (emt.)

Lisäksi hallitus linjasi keväällä 2020, että se huomioi koronakriisin vaikutukset kuntien arviointimenettelyyn ja kuntien alijäämän kattamisvelvollisuuteen. Valtiovarainministeriö on valmistellut asiaa hallituksen linjauksen pohjalta kesän 2020 aikana. Lisäksi kuntarakennelakiin ehdotetaan harkinnanvaraista yhdistymisavustusta. (emt.)

- Vuoden 2020 toisen lisätalousarvion mukaisesti kunnille päätettiin korvata hallituksen päätöksistä johtuvien verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista väliaikaisesti aiheutuvat kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymiset. Arvio verotuksen maksujärjestelyn vaikutuksesta kuntien verotuloihin on kuitenkin muuttunut syksyllä 2020 merkittävästi. Toteutumatietojen mukaan maksujärjestelyiden helpotuksista johtuen kuntien verotulot alenisivat vuonna 2020 yhteensä 114 milj. euroa, josta kunnallisveron osuudeksi arvioidaan 97 milj. euroa, yhteisöveron osuudeksi 7 milj. euroa ja kiinteistöveron osuudeksi 9 milj. euroa. Muuttunut vaikutusarvio huomioitiin valtion viidennessä lisätalousarvioesityksessä siten, että valtion korvausta kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen viivästymisistä vuonna 2020 pienennetään 433 milj. eurolla, jolloin maksettava korvaus vastaisi tarkentunutta vaikutusarviota. Muutoksella on budjettivaikutuksia myös vuoteen 2021, sillä muutoksen myötä verotuksen maksujärjestelyjen vuoksi kuntien verotulomenetysten kompensaatioihin vuonna 2021 tehtävä vähennys pienenesi merkittävästi ja siten kunnille maksettavien verotulomenetysten kompensaatioden kokonaissumma nousisi. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020 & Kuntatalousohjelma vuodelle 2021.)

Syksyn budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti lisätä kuntien tukea 600 milj. eurolla vuodelle 2020. Lisäyksestä 400 milj. euroa kohdennetaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ja 200 milj. euroa sairaanhoitopiireille. Vuodelle 2020 lisätään myös 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testien, täysimääräiseen korvaamiseen. Kustannukset korvataan valtionapuviranomaisen hyväksymien kustannusten mukaisesti enintään 200 milj. euroon asti. Valtionavustuspäätöksen ehtoilla varmistetaan, että valtion rahoituksella toteutettava testauskapasiteetin nosto palvelee koko Suomea. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus 2020.)

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisestä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisää aikaa talouden sopeuttamiselle. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus 2020.)

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa. (emt.)

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä kuntatalouteen kohdentuu merkittäviä uudistuksia mm. liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja hoivahenkilöstön sitovaan vähimmäishenkilöstömitoitukseen. Uudistusten vaikutus kuntien talouteen nousee monissa tehtävissä asteittain. Kuntatalouden menot kasvavat merkittävästi vuoteen 2024 mennessä, joskin uusiin ja laajeneviin tehtäviin kunnat saavat 100 % valtionrahoituksen. (emt.)

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön

vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatuskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä. Hallituksen päätösperäiset pysyvät toimet lisäävät kuntatalouden menoja arviolta v. 2021 kokonaisuudessaan 370 milj. euroa ja yli kaksinkertaisesti eli n. 790 milj. euroa vuoteen 2024 mennessä. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus 2020.)

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaista, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön. (emt.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystaloudelliset sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle. (emt.)

Valtion toimet vahvistavat kuntataloutta vuonna 2021, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalous uhkaa heikentyä

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus 2020.)

Vaikka koronapandemia ei ole ohi, kuntatalouden näkymiä arvioitaessa lähtökohtaisena oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Hybridistrategian edellyttämä testaus lisää kuntien menoja, mutta valtio korvaa testauksesta aiheutuneet kustannukset kunnille täysimääräisesti. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronataartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonojen purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy vuoden 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille. Lisäksi kuntatalouden tilannetta haastaa talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus nykytilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida. (emt.)

Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson. (emt.)

Valtion budjettiriihessä päättämät tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös ensi vuonna. Kuntatalouden tulos on ensi vuonna lähellä tasapainoa, mutta investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion

koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa ripeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024. (emt.)

Kuntatalouden näkökulmasta koronakriisistä ollaan siirtymässä akuutin kriisin jälkeiseen aikaan. Jatkossa vaikutukset riippuvat monilta osin paitsi koronavirustapauksien määrästä eri alueilla, myös mahdollisista uusista rajoitustoimista sekä kansainvälisen talouden kehityksestä. Myös kuluttajien varovaisuudella ja esimerkiksi matkailun elpymisellä on vaikutusta erityisesti suurten kaupunkien ja matkailusta riippuvaisten kuntien tilanteeseen. Voidaankin arvioida, että koronapandemian alueelliset vaikutukset tulevat vaihtelemaan myös tulevina vuosina merkittävästi. Siten tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syyskuu 2020.)

5.3 Kuntatalous vuonna 2021

Kuntatalouden lähtökohdat vuodelle 2021 ovat haastavat. Vaikka ennusteessa oletetaan, että covid-19-epidemia ei aiheuta toista aaltoa siinä mielessä, että siihen liittyy merkittäviä talouden toimintaa rajoittavia päätöksiä, on selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyyden vuoksi. Vaikka hoitojonojen purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy kuluvalta vuodelta sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille – etenkin ensi vuodelle. Hallitus sitoutui talousarvioneuvotteluiden pöytäkirjamerkintöjen mukaan purkamaan hoito- ja palveluvelkaa 450 milj. euron kokonaisuudella vuosina 2021–2023. Koska tähän liittyvä valmistelu ja rahoitusta koskeva ratkaisu ovat vielä kesken, ei erää ole vielä ennakoitu kehitysarviossa. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syyskuu 2020.)

Kuntatalouden tilannetta haastaa lisäksi talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus epävarmassa tilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida. Esimerkiksi julkisen liikenteen ja kulttuuripalveluiden tukeminen voivat aiheuttaa kuntataloudessa ylimääräisiä menopaineita vielä pitkään. Kehitysurassa covid-19-epidemian aiheuttamiksi toimintamenojen kasvuksi ilman testauskuluja on arvioitu 300 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi pääministeri Marinin hallituksen hybridistrategian edellyttämä covid-19-viruksen testaus ja jäljittäminen lisäävät kuntatalouden menoja merkittävästi, mutta niiden nettovaikutus kuntatalouteen on kustannusneutraali¹.7 Hallitus varautuu syksyn talousarvioneuvotteluissa hybridistrategian toimeenpanoon 1,4 mrd. eurolla ensi vuonna. Lisäksi määrärahoja kohdennetaan rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden edellyttämiin kustannuksiin 30 milj. ja testausteknologian kehitykseen 30 milj. euroa. Kuntien kustannuksia korvataan täysimääräisesti tautitilanteen ja hybridistrategian toimeenpanon edellyttämällä tavalla, ja testaukseen varattuja määrärahoja ei voi käyttää muihin tarkoituksiin. Hybridistrategian toimeenpanon osoitetusta 1,4 mrd. eurosta on huomioitu kehitysarviossa kolmeneljäsosa ja se on jaettu tasan vuosille 2021 ja 2022. Koronakriisiin ja sen kehittymiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta, joten sen vaikutusarviota seurataan tiiviisti ja ne tarkentuvat ajan kanssa. Jatkossa koronariisin vaikutukset kuntatalouteen

---

¹) Marinin hallitus teki hallitusohjelmassa päätettyyn kehysääntöön väliaikaisen vuotta 2021 koskevan kirjauksen, jonka mukaan kaikki koronaan liittyvät välittömät kustannukset katetaan täysimääräisesti kehysten ulkopuolisina menoina vuoden 2021 talousarviossa ja tarvittaessa lisätalousarvioissa.

riippuvat monilta osin epidemian etenemisestä ja siihen liittyvien rajoitustoimien luonteesta. Myös kuluttajien varovaisuudella ja esimerkiksi matkailun elpymisellä on vaikutusta erityisesti suurten kaupunkien ja matkailusta riippuvaisten kuntien tilanteeseen. (emt.)

Covid-19-epidemian lisäksi kuntatalouden toimintamenoja kasvattaa ensi vuonna mm. kunta-alan sopimusratkaisu, joka lisää kunta-alan työvoimakustannuksia 2,07 prosenttia. Luku ei sisällä kilpailukyky sopimuksen vuosityöajan pidennyksen poistumisen vaikutusta, jonka vaikutus työvoimakustannuksiin arvioitiin neuvotteluiden yhteydessä noin 1,33 prosentin suuruiseksi. Aivan kuten vuosityöajan pidentämisen tuottamiin säästöihin² myös vuosityöajan lyhentämisen tuottamiin kustannuksiin liittyy epävarmuutta, johon kunnat ja kuntayhtymät voivat itse päätöksillään vaikuttaa. Kehitysurassa kiky-tuntien poistumisen on oletettu kasvattavan työvoimakustannuksia 100 milj. eurolla vuodesta 2021 alkaen. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Kunta-alan sopimusratkaisun lisäksi henkilöstökustannusten hintaa kasvattaa mm. työttömyysvakuutusmaksun korotus, joka nostaa työnantajamaksua kunta-alalla keskimäärin 0,2 prosenttiyksiköllä eli noin 35 milj. eurolla. Kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan kuitenkin hidastuvan 4,0 prosenttiin vuonna 2021, kun hallituksen kuluvalle vuodelle kohdentamat elvytystoimet päättyvät. (emt.)

Vaikka kuntatalouden menojen kasvun arvioidaan maltillistuvan hieman ensi vuonna, tilanteen tekee haastavaksi kuntatalouden tulojen hidas kasvu. Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan ensi vuonna vain 1,2 prosenttia, kun kuntatalouden tukipaketin määräaikaiset tuet ja avustukset pienenevät. Kehitysarviossa on oletettu Covid-19-epidemian laskevan myynti- ja maksutuottoja ensi vuonna yhteensä noin 130 milj. eurolla. Verotulot muodostavat yli puolet kuntatalouden tuloista, ja niiden arvioidaan kasvavan noin 4,2 prosenttia kuluvalta vuodesta. Koronaepidemian aiheuttama epävarmuus heijastuu kuntien verotuloihin kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona, mutta hallituksen päätös jatkaa kuluvalta vuoden kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikaista korottamista 10 prosenttiyksiköllä myös vuonna 2021 helpottaa kuntien tilannetta. Se nostaa kuntien yhteisöverotuloja 450 milj. eurolla vuonna 2020, 570 milj. eurolla vuonna 2021 ja 40 milj. eurolla vuonna 2022. Lisäksi kuntien yhteisöverotulojen kasvua kiihdyttää kuntien jako-osuuden 2 prosenttiyksikön korotus, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta aiheutuvat maksutulomenetykset sekä varhaiskasvatuspalveluiden kysynnän kasvu. Vuonna 2021 varhaiskasvatusmaksujen alentamisen ja kuntien yhteisöverotulojen jako-osuuden 2 prosenttiyksikön noston arvioidaan olevan kuntataloutta vahvistava, sillä maksualennukset tulevat voimaan vasta syksyllä 2021. (emt.)

Kuntatalouden heikon tulokehityksen taustalla on myös valtionosuuksien roima pudotus noin 0,7 mrd. eurolla, joka selittyy pääasiassa peruspalvelujen valtionosuuteen vuonna 2020 kohdennettujen tukitoimien pienemisellä. Pudotuksesta huolimatta valtionosuudet ovat silti 1,4 mrd. euroa korkeammalla tasolla kuin vuonna 2019. Lisäksi valtionosuuksia laskee verotuksen maksujärjestelyn vuoksi kuntien verotulomenetysten kompensatioihin vuonna 2021 tehtävä 88 milj. euron vähennys. Tämä toimenpide ei kuitenkaan heikennä kuntataloutta, sillä maksujärjestelyjen piiriin kuuluvia veroja arvioidaan kertyvän vastaavasti. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Toimintamenojen ja -tulojen epätasapainon aiheuttama toimintakatteen 5,0 prosentin heikentyminen ja verorahoituksen loiva lasku merkitsevät vuosikatteen voimakasta heikkenemistä noin 2,9 mrd. euroon vuonna

---

²) Kuntaliiton kunnille ja teettämän säästökyseleyn mukaan työajanpidennyksellä ei saavutettu hallituksen kaavailmia säästöjä, vaan säästöt jäivät n. 20 milj. euroon (Kuntaliiton säästökyselely 2018 hallitusohjelman ja kehysriihen vaikutuksista kuntien talouteen).

2021. Samaan aikaan sote-rakentaminen, ns. korjausvelka ja kasvavien kaupunkien investointitarpeet pitävät kuntatalouden investointimenot korkealla. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa painua noin 2 mrd. euroa negatiiviseksi. On kuitenkin todennäköistä, että talouden epävarmuus ja kuntatalouden synkät näkymät voivat viivästyttää ja pysäyttää lopullisia investointipäätöksiä, sillä investointien priorisointitarve korostuu entisestään. Monissa kunnissa on myös suunnitteilla säästötoimia kireän taloustilanteen helpottamiseksi. (emt.)

5.4 Kuntien verotulot ja valtionosuudet

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään v. 2021 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 60 milj. eurolla v. 2021. Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 72 milj. eurolla v. 2021 ja perusvähennyksen korotuksen 40 milj. eurolla v. 2021. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Asuntolainan korkovähennysoikeutta supistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Vähennysoikeutta supistetaan vuosina 2021–2023 viisi prosenttiyksikköä vuodessa siten, että v. 2023 asuntolainan korkojen vähennyskelpoisuus poistuu kokonaan. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 5 milj. eurolla v. 2021. (emt.)

Työsuhdematkalipun verovapaata osuutta korotetaan ja verotusta yksinkertaistetaan. Täyssähköautojen vapaan autoedun ja käyttöedun verotusarvoa alennetaan määräaikaisesti vuosina 2021–2025. Sähköautojen latausetu vapautetaan verosta määräaikaisesti vuosina 2021–2025. Työsuhdepolkupyöräetu säädetään verovapaaksi. Joukkoliikenteen osuus työsuhde-etuna tarjottavasta liikkumispalvelupaketista rinnastetaan verovapaaseen työsuhdematkalippuun. Liikenteen työsuhde-etujen muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 7 milj. eurolla v. 2021. (emt.)

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verotusta koskevaksi sääntelyksi. Huojennuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 2 milj. eurolla v. 2021. Lisäksi vuosina 2020–2023 voimassa olevat irtaimen käyttömaisuuksien korotetut poistot vaikuttavat ajanjaksolla kunnallisverotuloja alentavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 3 milj. eurolla vuoden 2021 osalta. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kunnallisverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 arviolta 98 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022. (emt.)

Yhteisövero

Osana koronaviruspandemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä verovuodelle 2020. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johtuen muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2021 edelleen n. 60 milj. eurolla. Yhteisöveron jako-osuuteen tehdään 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää v. 2021 n. 510 milj. eurolla ja v. 2022 n. 40 milj. eurolla. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan nettomääräisesti vuositasolla 70 milj. eurolla. Kunnille tämä kompensoidaan korottamalla yhteisöveron jako-osuutta 2 prosenttiyksiköllä. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää v. 2021 n. 102 milj. eurolla. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä vuosina 2021—2024. Muutos ei aiheuta verotulomenetyksiä kunnille koska yhteisöveron jako-osuuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että esityksen verotuottovaikutus kunnille on neutraali. Koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilanteen helpottamiseksi vuonna 2020 voimaan tulleen maksujärjestelyhuojennuksen päättymisen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöverokertymää 4 milj. eurolla v. 2021. (emt.)

Kiinteistövero

Eduskunnan päätösten perusteella vuodelle 2021 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93 - 2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41 - 1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93 - 2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 0,93 - 3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00 - 2,00 %
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00 - 6,00 %

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan, siten että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus siirtyy aiemmin suunnitellusta vuodelta, koska linjauksia varten tarvitaan lisää tietopohjaa ja analyysiä vaikutuksista. Samalla taataan, että Verohallinnolla on riittävästi aikaa toteuttaa uudistuksen vaatimat järjestelmämuutokset. Osittaisuudistuksella luonnonsuojelualueet vapautettaisiin kiinteistöverosta kuitenkin jo v. 2021, ja samalla alennetaan merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kiinteistöverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 arviolta 9 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista johtuvat kuntien verotulojen muutokset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti. (emt.)

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella veroasteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtionosuuksista erillisenä eränä on veromene-tysten kompensatio.

Kustannusten laskennallinen määrä perustuu uudessa järjestelmässä kunnan ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi kunnan muihin ominaispiirteisiin, kuten muun muassa työttömyysasteeseen, vieraskielisyyteen ja asukastiheyteen. Laskennallisia kustannuksia verrataan järjestelmässä kunnan omarahoitusosuuteen, kunnalle maksettaviin valtionosuuden lisäosiin sekä verotulojen tasaukseen, joka tehdään valtionosuuksien yhteydessä.

Vuoden 2020 lisätalousarvioissa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin myönnettiin 828 milj. euron lisäys, josta 806 milj. euroa liittyi koronakriisin hoitoon, ja muihin valtionapuihin myönnettiin reilun 660 milj. euron lisäys. Lisäksi verotulomenetysten kompensatiota kohdennettiin kuntiin 114 milj. euroa varsinaista talousarviota enemmän. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 8,7 mrd. euroa eli noin 0,6 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa (8,1 mrd. euroa). Vuoden 2020 lisätalousarvioiden mukaiseen tasoon verrattuna laskennalliset valtionosuudet ovat vuonna 2021 kuitenkin 250 milj. euroa pienemmät. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä on 2,36 mrd. euroa vuonna 2021. (emt.)

Edellä mainittujen valtionapujen lisäksi kunnille ja sairaanhoitopiireille korvataan täysimääräisesti koronavirokseen liittyvät välittömät kustannukset, kuten testaus ja potilaiden hoito, niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Vuoden 2021 talousarvioesityksessä näihin toimiin ehdotetaan 1,66 mrd. euroa. Tämä erä ei sisälly taulukon 2 valtionapuihin. (emt.)

	TA 2019	TA 2020	TA 2020 + LTA:t 2020	TAE 2021	Muutos TA2020– TAE2021, %	Muutos TA+LTA:t 2020– TAE2021, %
Laskennalliset valtionosuudet	9 656	8 098	8 972	8 720	8 %	-3 %
VM, valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen ¹⁾	8 729	7 074	7 902	7 697	9 %	-3 %
OKM ²⁾	928	1 024	1 070	1 023	0 %	-4 %
josta kuntayhtymien osuus	978	1 040	1 065	1 024	-2 %	-4 %
VM, Valtion korvaus kunnille vero- perustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä		2 269	2 383	2 360	4 %	-1 %
Muut valtionavut						
OM yhteensä	20	0	0	0		
SM yhteensä	5	5	5	5	0 %	0 %
VM yhteensä	43	110	290	90	-18 %	-69 %
OKM yhteensä	215	231	387	262	13 %	-32 %
MMM yhteensä	6	6	6	6	0 %	0 %
LVM yhteensä	60	49	211	80	61 %	-62 %
TEM yhteensä	219	196	211	188	-4 %	-11 %
STM yhteensä ³⁾	405	538	654	573	6 %	-12 %
YM yhteensä	30	81	116	113	40 %	-3 %
Muut valtionavut yhteensä	1 003	1 216	1 881	1 316	8 %	-30 %
Valtionavut yht. milj. euroa	10 659	11 583	13 236	12 395	7 %	-6 %

Taulukko 3. Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut 2019–2021, milj. euroa, ja muutos 2020–2021, % (Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2021.).

1) Kunnille maksettavat verokompensaatiot siirrettiin vuonna 2020 omalle määrärahamomentilleen.

Aiemmin verokompensaatiot ovat olleet mukana peruspalveluiden valtionosuusmomentilla.
 2) Kuntien laskennallinen osuus on arvioitu OKM:n hallinnonalan (ml. yksityiset) kokonaisuudesta.
 3) Vuoden 2021 talousarvioesityksessä hybridistrategian mukaisiin toimiin ehdotettu 1,66 mrd. euroa ei sisälly STM:n valtionapuihin tässä taulukossa.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 25,49 %:sta 25,67 %:iin vuonna 2021. Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä osittain toteutetaan valtionosuusprosenttia korottamalla. Lopulliset päätökset vuoden 2021 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2020 lopussa.

5.5 Karkkilan kaupungin taloudellinen kehitys

Karkkilan kaupungin taloustilanne kääntyi vuonna 2018 useiden hyvien vuosien jälkeen heikoksi. Vuoden 2018 tilinpäätös oli 895 471 euroa alijäämäinen. Myös vuoden 2019 tilinpäätös oli 3 500 676 euroa alijäämäinen. Vuosien 2013–2017 kaupungin tekemät ylijäämäiset tulokset ja aiempi taseeseen kertynyt ylijäämä 1,65 miljoona euroa on käytetty vuosien 2018-2019 aikana. Tilikauden 2019 tuloksen käsittelyn jälkeen kaupungin taseessa on 2 742 076,70 euroa alijäämää.

VUOSI	TILIKAUDEN TULOS, 1 000 €	KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ, 1 000 €
2010	-1 769	-1 449
2011	653	-797
2012	-822	-1 619
2013	558	-1 098
2014	698	-400
2015	909	500
2016	967	1 467
2017	187	1 654
2018	-895	759
2019	-3 501	-2 742

Taulukko 3. Karkkilan kaupungin tuloskehitys ja kertynyt yli-/alijäämä vv. 2010 - 2019.

Vuoden 2020 alkuperäinen talousarvio oli 43 622 euroa ylijäämäinen. Syyskuun 2020 ennuste näyttää, että vuoden 2020 tilikauden tulos on 2 298 394 alijäämäinen. Karkkilan kaupungin verotulojen ennuste lokakuussa 2020 on 31 577 000 euroa vuodelle 2020. Talousarviossa 2020 verotuloennuste oli vielä 32 377 000 euroa eli heikennystä on tullut 800 000 euroa (-2,5 %). Vuoden 2021 verotuloennuste on 32 330 000 euroa. Vuoden 2021 talousarvioesitys on 3 145 690 alijäämäinen. Karkkilan kaupungin taloustilanne on huolestuttava. Kaupungin on loppuvuoden 2020 aikana saatava käynnistettyä talouden tasapainottaminen ja tehtävä vuonna 2021 isoja palvelurakenneratkaisuja ja päätöksiä, jotta talous saadaan kääntymään terveelle pohjalle.

Taloussuunnitelmakaudella vuoden 2022 tulos on 3 999 440 alijäämäinen ja vuoden 2023 tuloksen ennakoidaan olevan alijäämäinen 2 933 556 euroa.

Kaupungin lainakanta on noussut viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2016 lainakanta nousi 50,3 miljoonasta eurosta peräti 57,9 miljoonaan euroon. Vuonna 2017 lainakanta oli jo 59,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 lainakanta oli 59 939 000 euroa. Ennusteen mukaan vuoden 2020 lopussa lainakanta on 58 082 624 €, joka on 6 723 €/asukas. Karkkilan kaupungin heikosta taloustilanteesta johtuen menoylitysten kattamiseen joudutaan käyttämään pääasiassa vierasta pääomaa, ja tulevana vuosina tulee lainamäärää saada pienennettyä, jotta talous saadaan aidosti tasapainoon.

Karkkilan taloustilanteen korjaaminen vaatii pitkäjänteistä ja erittäin tarkkaa talouden suunnittelua sekä talouden tasapainottamisen erityisiä ja suunnitelmallisia toimenpiteitä.

Karkkilan kaupungin toimintatuotot ovat viime vuosina laskeneet toimintakulujen samanaikaisesti kasvaessa. Toimintatuottojen ja toimintakulujen epäsuhtaa kuvaa hyvin vuoden 2021 talousarvion ennuste, jonka mukaan kaupungin toimintatuotot vähenevät 79 601 eurolla (-1,2 %) vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Tilinpäätökseen 2019 verrattuna toimintatuotot kasvavat 0,5 %. Toimintakulut kasvavat 1 668 338 eurolla (2,9 %) vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintamenot kasvavat 6,9 %. Toimintakatteen arvioidaan olevan vuonna 2021 olevan -52 913 337 euroa, kasvua 1 747 939 eli 3,4 % vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Tilinpäätökseen 2019 verrattuna toimintakate kasvaa 7,8 %.

Karkkilan kaupungin verotulojen ennustetaan kasvavan yhteensä 753 000 euroa (2,4 %) vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennustekehikon 10/2020 mukaan, jossa asukasmääränä on käytetty Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaista väkilukua. Vuonna 2020 kaupungille maksettavien valtionosuuksien arvioidaan kasvavan 23 151 euroa (0,1 %) vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Valtionosuusarvio perustuu Kuntaliiton syyskuussa 2020 päivittämään arvioon.

Kaupungin tavoitteena on laskea lainakantaa tulevien vuosien aikana. Kaupungin on kyettävä suoriutumaan jatkossakin lainojen takaisinmaksuvelvoitteestaan, joten toimialojen suunnitelmavuosille kohdistuvien investointiesitysten tulee pysyä maltillisella tasolla. Kuluvan vuoden 2020 investointien kokonaismäärä on vuoden muutetun talousarvion mukaisesti 1 533 888 miljoonaa euroa eli noin 1 195 549 euroa alhaisempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Vuonna 2021 investointien kokonaismäärän arvioidaan olevan 3 319 500 euroa, mikä on 1 785 612 euroa enemmän kuin vuoden 2020 muutetussa talousarviossa.

Muutokset korollisessa vieraassa pääomassa vaikuttavat myös korkokuluihin. Korkokulut ovat olleet viime vuosina maltilliset. Vuoden 2020 lopulla korkotason ennustetaan nousevan mutta pysyvän siitä huolimatta vielä vuoden 2021 aikana matalalla tasolla. Vuoden 2021 talousarviossa korkokulujen ennustetaan laskevan 12,1 % vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Karkkilan kaupungin voimassa olevan poistosuunnitelman vuonna 2013. Kaupunki on tehnyt viime vuosina suuria investointeja, joiden määrän kasvu on lisännyt poistomenoja, ja sitä kautta heikentänyt kaupungin tulosta. Vuonna 2021 poistojen arvioidaan olevan 2 963 8000 euroa eli vähennystä 2,2 % vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna.

5.6 Talouden ja toimintojen sopeuttaminen

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Karkkilan kaupungin taloustilanne on heikentynyt merkittävästi vuodesta 2018 alkaen. Talousarviovuonna 2021 keskeinen haaste on taloudentasapainottamisessa onnistuminen, jotta talousarviovuoden 2021 ja suunnitelmakausien 2022–2023 aikana saadaan katettua taseen kertynyt alijäämä ja korkea lainakantaa saadaan pienennettyä. Karkkilan kaupunki haki vuonna 2020 valtiovarainministeriöltä harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta. Valtioneuvosto myönsi 19. marraskuuta vuoden 2020 harkinnanvaraiset valtionosuuden korotukset. Tukea sai 66 kuntaa, yhteensä 60 miljoonaa euroa. Karkkilan kaupungille myönnettiin 1 000 000 euroa harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

TA 2021 Tilikauden tulos (€)	TA 2021 Investoinnit, netto (€)	TA 2021 Lainakanta (€/asukas)	TA 2021 / MTA 2020 Verotulot (muutos-%)	TA 2021 / MTA 2021 Toimintamenot (muutos-%)
-3 145 690	-3 319 500	6 986	2,4	2,9

6 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

6.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviota koskevat säännökset esitetään kuntalain 110 §:ssä. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (taloussuunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taaseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajankohtana katetaan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutusvertailussa.

Käyttötalouden osalta talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimielinten toimintakate. Toiminnan osalta valtuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021 esitetään tämän talousarvion käyttötaloussosassa.

Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousosassa esitetään perustelut, tavoitteet, tunnusluvut, määrärahat ja tuloarviot toimielimittäin. Talousarviossa esiintyvät tunnusluvut ja perustelut ovat ohjeellisia ja niiden oleellisista poikkeamista on raportoitava toimielimille. Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista myös hyväksymillään käyttösuunnitelmilla.

Käyttötalous on kaupunginhallituksen ja lautakuntien toimintakatteiden osalta sitova. Näistä voidaan poiketa vain valtuuston päätöksin. Tämä tarkoittaa sitä, että määrärahojen korottamista tai tuloarvion alentamista koskeva talousarviomuutos, joka muuttaa toimintakatetta, on käsiteltävä valtuustossa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut, verotuotot, valtionosuudet ja suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelma osoittaa, miten kaupungin tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden kulumista kuvaavien suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen. Rahoitukseen kohdennetut tulot ja menot ovat sitovia valtuustoon nähden tuloslaskelmalajeittain.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja taloussuunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointimäärärahat ovat sitovia talousarviossa esitettyjen investointihankkeiden mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hankeryhmälle tai hankkeelle hyväksymät menot ja tulot ovat sitovia, ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Hankkeen euromääräisellä rajalla tarkoitetaan hankkeen kokonaiskustannuksia, ei ao. talousarviovuoden määrärahaa.

Valtuuston sitovin perusteluihin hyväksymiä määrärahoja ei saa käyttää ilman valtuuston päätöstä muuhun tarkoitukseen, eikä määrärahaa saa ylittää ilman valtuuston päätöstä. Pysyvien vastaavien omaisuushankinnan arvonalisäveroton euroraja on 10 000 €. Tätä pienemmät yksittäiset hankinnat tulee hankkia käyttötalouden määrärahoilla.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelmassa valtuusto hyväksyy antolainojen vähennyksen, antolainojen lisäyksen sekä pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen vähennyksen ja lisäyksen.

Talousarviolainan ja tilapäislainan otto

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa vuonna 2021 kotimaisia pitkäaikaisia lainoja talousarvion rahoituslaskelmassa hyväksytyyn pitkäaikaisten lainojen lisäyksen euromäärään asti. Pitkäaikaisten lainojen laina-aika

on vähintään yksi vuosi. Päätös voi koskea myös lainan ennenaikaista takaisinmaksua tai lainaehtojen muuttamista sekä koronvaihtosopimuksia.

Antolainaus

Valtuusto päättää lainan antamista ja sijoitustoimintaa koskevista perusteista. Talousarvion yhteydessä valtuusto päättää antolainojen muutokset.

Taseyksikkö, vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on Karkkilan kaupungin taseyksikkö. Vesihuoltolaitoksen osalta sitovia eriä ovat tuloslaskelmassa osoitettu tilikauden tulos sekä investointien osalta valtuuston päättämät investointihankkeet.

6.2 Talouden seuranta

Kaupunginvaltuuston hyväksytyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiin lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi. Kaupunginhallitus tai lautakunta päättää sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat seuraavat talousarvion toteutumista säännönmukaisella raportoinnilla. Talousraportit laaditaan pääsääntöisesti kuukausittain. Raportoinnin yhteydessä lautakunnat esittävät selvityksen mahdollisista poikkeamista sekä toimenpiteistä, joita tavoitteiden suuntaan etenemiseksi tarvitaan. Osavuosikatsaus tehdään neljännesvuosittain. Osavuosikatsauksessa kuvataan toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä muita keskeisiä tunnuslukuja kuten asukasluvun ja työttömyysasteen kehitystä. Osavuosikatsaukset toimitetaan myös kunnanvaltuustolle.

Vuonna 2021 talousarvioita seurataan kuukausittain (kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto) ja neljännesvuosittain (kaupunginhallitus & kaupunginvaltuusto).

Valtuusto käsittelee laajemman taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteumista raportoivan osavuosikatsauksen maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun lopun tilanteista. Joulukuun osavuosikatsaus on osa tilinpäätöstä.

6.3 Talousarvioehdotuksen ulkopuoliset talouteen vaikuttavat tekijät

Sote-uudistus

Pääministeri Marinin hallitus on edistänyt sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutosta. Sote-uudistus on edennyt siihen vaiheeseen, että hallituksen yksimielinen esitys on lähtenyt lainsäädännön arviointineuvostolle ja eduskunta saa lait käsittelemään joulukuussa 2020. Lakien varsinainen käsittely tapahtuu helmi-toukokuussa 2021. Sote-lakien on tarkoitus tulla voimaan kesäkuussa 2021 ja väliaikaishallinto aloittaa elokuussa

2021. Aluevaalit pidetään alkuvuodesta 2022 ja aluevaltuustojen toimikausi alkaa maaliskuussa 2022. Sotelainsäädäntö on kuitenkin riippuvainen toisaalta eduskunnan valiokuntatyöskentelyn edistymisestä sekä yhtäältä perustuslakivaliokunnan näkemyksistä. Lisäksi lakikokonaisuuteen voi käsittelyn edetessä tulla muutoksia ja täsmennystarpeita. (<https://soteuudistus.fi>)

Kunnilta siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämistä varten Suomeen perustetaan 21 uutta itsehallinnollista hyvinvointialuetta ja ne aloittavat toiminnan 1.1.2023. Helsingin kaupunki vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä alueellaan eikä kuulu mihinkään hyvinvointialueeseen. Lisäksi uusi HUS-yhtymä järjestää laissa erikseen säädetyt tai Uudellamaalla erikseen sovitut vaativan erikoissairaanhoidon toiminnot. Karkkilan ja Vihdin sote-palvelut tuottava Karviainen siirtyisi osaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta. (<https://soteuudistus.fi>)

Hallituksen linjausten mukaisesti kunnilla ei ole jatkossa merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta, vaan rahoitusvastuu siirtyy valtiolle. Verotusta ja kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää uudistetaan. Kokonaisuudessa kunnille jääviä soteen liittyviä tehtäviä ovat esimerkiksi hyvinvoinnin edistäminen. Kuntiin jääviä valtionosuustehtäviä ovat muun muassa varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuri ja taiteen perusopetus. Kunnat vastaavat jatkossakin elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja yleisen infrastruktuurin ylläpidosta, toisen asteen koulutuksesta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. (emt.)

Sote-uudistuksen myötä yli puolet (noin 59 %) – arviolta noin 19,9 miljardia euroa vuoden 2020 tasossa – kuntien käyttötalouden kustannuksista siirtyy hyvinvointialueille, kun kuntien lakisääteiset tehtävät vähenevät merkittävästi. Siirtyvissä kustannuksissa on mukana laissa säädettyjen tehtävien suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset. (<https://soteuudistus.fi/materiaalit>.)

Koska valtio ottaa vastuun hyvinvointialueiden rahoittamisesta, siirtyvien tehtävien kustannuksia vastaava määrä kuntatalouden tuloja koko maan tasolla siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen kokonaisveroasteen nousun estämiseksi. (emt.)

Tällä hetkellä arviona on, että kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä hyvinvointialueiden rahoitukseen siirtyvä määrä on noin 4,86 miljardia euroa. Veromenetysten korvauksista siirtyy yhteensä noin 1,6 miljardia euroa. Tämän lisäksi kunnilta hyvinvointialueille siirtyy 12,8 miljardia euroa kunnallisveroa sekä kolmasosa kuntien yhteisöveron tuotosta (0,57 mrd. euroa). Kunnallisveron siirto toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia 13,26 prosenttiyksiköllä. (emt.)

Kustannusten ja tulojen siirto on koko maan tasolla kustannusneutraali. Sen sijaan kuntakohtaisesti siirtyvät kustannukset ja tulot voivat poiketa merkittävästi toisistaan. Kuntakohtaisia eroja kuitenkin rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään esitettävillä muutoksilla sekä tasauselementeillä. (emt.)

Sote-uudistuksella on vaikutuksia myös kuntien omaisuuteen. Sairaanhoidopiirien kuntayhtymät ja erityis- huoltopiirit siirretään hyvinvointialueille suoraan lain nojalla eli niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyisivät yleisseuraantona hyvinvointialueille. HUS-sairaanhoidopiirin omaisuus siirtyy HUS-yhtymälle. Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät vuokrasopimuksen nojalla hyvinvointialueiden hallintaan. Siirtymäkauden vuokrasopimus on voimassa vähintään kolme vuotta, ja hyvinvointialueella olisi oikeus pidentää sopimuksen voimassaoloa vuodella. ([https://soteuudistus.fi/.](https://soteuudistus.fi/))

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen toimintaan liittyvä kunnan omistama irtaimisto eli koneet kalusteet, laitteet, materiaalit sekä immateriaaliset oikeudet ja muut luvat siirtyvät hyvinvointialueelle. Siirtyvään irtaimistoon eivät kuulu kunnan osakeomistukset eräiden sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavien osakeyhtiöiden osakkeita lukuun ottamatta. Hyvinvointialueille siirtyy myös niille siirtyvään henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka. Kunnan on siirrettävä hyvinvointialueille sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset. Mikäli sopimus liittyy myös kunnan jäljellejääviin tehtäviin eikä sitä ole mahdollista siirtää tai jakaa, kunnan on tehtävä esitys siitä, miten sopimukseen liittyvät vastuut jakautuisivat kunnan ja hyvinvointialueen välillä sopimuksen voimassaoloajan. Vapaaehtoisten sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiin ja pelastustoimen tehtäviä hoitaviin kuntayhtymiin sovelletaan samoja periaatteita kuin kuntiin. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyviä varoja, vastuita ja velvoitteita ei siirretä, vaan ne jäävät Helsingin kaupungin omistukseen kaupungin asemaa koskevan erityisratkaisun seurauksena. Uudistuksesta seuraavista omaisuussiirroista ei makseta korvausta tai kompensatiota kunnille eikä kuntayhtymille. Kuntayhtymäosuusien ja irtaimiston poistuminen kunnan taseesta katetaan ilman tulosvaikutusta kirjanpidollisesti kunnan peruspääomaa alentamalla. Vastaavalla tavalla peruspääoman oikaisuna käsitellään myös lomapalkkavelkaa. Kunta on kuitenkin oikeutettu korvaukseen sellaisista omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista välittömistä kustannuksista, joiden syntymiseen kunta ei ole voinut omilla toimillaan vaikuttaa. Tällaisia voi syntyä esimerkiksi siirtymäajan jälkeen tarpeettomiksi jäävistä kuntien omistamista toimitiloista. Korvausta myönnetään hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto vaarantuu omaisuusjärjestelyiden seurauksena. Tätä arvioidaan omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvan kunnallisveroprosentin laskennallisen korotustarpeen perusteella. Kunnille omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista kustannuksista maksettavan kompensaaion raja on 0,5 %. (<https://soteuudistus.fi/>.)

Tämä tarkoittaa sitä, että Karkkilan kaupungin kunnallisveroprosentti nykytasoisena olisi 8,12 prosenttiyksikköä (nykyisin 20,75 prosenttiyksikköä). Tasapäisesti toteutettava verovähennysesitys ei ota kantaa siihen onko kunta tuottanut palvelut kustannustehokkaasti. (emt.)

Sote-siirron muutosrajoittimen (rajoitetaan siirtyvien tulojen erotusta symmetrisesti 60 % (omavastuuksi jää 40 %) lisäksi suuria kuntakohtaisia muutoksia aiotaan tasata porrastetulla siirtymäkaudella sekä sen jälkeen toistaiseksi pysyvällä siirtymätasauksella. Tämän lisäksi verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen tehtävät muutokset pienentävät omalta osaltaan suuria kuntakohtaisia muutoksia. Sote-uudistuksen voimaantulo vuonna kunnan talouden tasapainotilan muutos rajataan nolnaan eli tasapaino (tasapainotilalla tarkoitetaan vuosikatetta poistojen jälkeen) pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Voimaantulo vuoden muutos on kuitenkin kaikille kunnille noin 4 euroa asukasta kohden laskettuna positiivinen, mikä johtuu siitä, että kuntien rahoitusosuus lääkärihelikopteritoiminnasta lakkaa. Näin uudistuksesta aiheutuva kunnan tasapainotilan muutos pysyvällä siirtymätasauksella on pysyvästi enintään +/- 60 euroa/asukas vähitellen siirtymäajan kuluessa, mikä vastaa enimmillään n. +/- 0,5 kunnallisveroprosenttiyksikön tuoton määrää. (emt.)

Kunnan taloudellisella tilanteella ennen uudistusta on keskeinen merkitys sen kannalta, että minkälaiset taloudelliset edellytykset kunnalla on jäljelle jäävien tehtävien hoitoon ja tuleviin investointeihin. Vaikka kasvavat sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kustannuspaineet poistuvat kuntien vastuulta, talouden tasapainottamiskeinot ovat osin nykyistä rajallisemmat. Uudistuksella ja siihen liittyvällä siirtymätasauksella ei siten muuteta merkittävästi kuntien uudistusta edeltävää tasapainotilannetta. (emt.)

Valtioneuvosto täydensi esitystään 13.10.2020 helpottaakseen kuntien kokonaistilannetta. Esityksen mukaan valtionosuuskriteereihin lisättäisiin uutena kriteerinä asukasmäärän kasvuun perustuva lisä (noin 29 miljoonaa euroa), jolla vastataan väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisäykseen. Rahoitetaan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän sisällä tasasuuruisesti euroa per asukas. (emt.)

Sote-uudistuksesta julkistettujen 13.10.2020 laskelmien perusteella Karkkilan kaupungin muutos olisi noin 61 euroa/asukas. Tämä tarkoittaa, että Karkkilan kaupungin taloudellinen asema paranisi noin 0,5 miljoonaa euroa. Muutos tapahtuu asteittain: vuonna 2023 vaikutus 4 euroa per asukas, vuonna 2024 17 euroa per asukas, vuonna 2025 31 euroa per asukas sekä vuodesta 2026 lähtien 46 euroa per asukas. Kuitenkin on huomioitava, että nykyisellään Karkkilan kaupungin talous ja tuloslaskelma ei ole tasapainossa, eikä sote-uudistus itsessään nosta Karkkilan kaupungin taloutta tasapainoon vaan merkittäviä talouden tasapainottamisen toimenpiteitä tarvitaan. Laskelmat voivat muuttua ja muutosrajoitin voi vaikuttaa kokonaisuuteen riippuen, miten Karkkilan kaupungin ja perusturvakuntayhtymä Karviaisen talousluvut kehittyvät. (<https://soteuudistus.fi/>.)

Oppivelvollisuuden nostaminen

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle hallituksen esityksen, jolla oppivelvollisuutta jatkettaisiin 18 ikävuoteen asti. Samalla toisen asteen koulutuksesta tulisi laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvalla opiskelijalle maksutonta. Ohjausta vahvistettaisiin ja nivelvaiheen koulutusta kehitettäisiin. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021, mutta lakiuudistus on eduskunnan käsittelyssä, eikä ole siten vielä astunut voimaan, lisäksi eduskuntakäsittelyn aikana esitykseen voi tulla muutoksia. Se koskisi ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäviä nuoria eli pääosin vuonna 2005 syntyneitä. (<https://minedu.fi/-/oppivelvollisuus-laajenee-elokuussa-2021>.)

Oppivelvollisuuden laajentaminen on kirjattu hallitusohjelmaan. Uudistuksen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja sekä lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Oppivelvollisuuden laajentamisella nostetaan myös työllisyysastetta. Oppivelvollisuuden nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. (emt.)

Lakiesityksen mukaan oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai suorittaa ennen sitä toisen asteen (lukion oppimäärä ja ylioppilastutkinto tai ammatillinen perustutkinto) tutkinnon. Opiskelijalle maksuttomia ovat jatkossa opetus ja päivittäinen ruokailu (kuten nykyisinkin), opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet sekä ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät 5 koetta - myös hylättyjen uusiminen. Myös vähintään 7 kilometrin pituiset koulumatkat olisivat maksuttomia toisella asteella. (<https://minedu.fi/-/oppivelvollisuus-laajenee-elokuussa-2021>.)

Opinnoissa tarvittavat erityisvälineet, kuten soittimet ja urheiluvälineet, jäisivät edelleen opiskelijan itsensä maksettaviksi. (emt.)

Maksuttomuus jatkuisi sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona opiskelija täyttää 20 vuotta. Maksuttomuusaikaa voitaisiin myös perustellusta syystä pidentää, esim. sairauden tai nivelvaiheen koulutuksen suorittamisen johdosta. Perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus tehostettuun oppilaanohjaukseen perusopetuksen 8. ja 9. vuosiluokalla, painopisteenä jatko-opintovalmiudet. (emt.)

Oppivelvollisen tulee hakeutua ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä toisen asteen koulutukseen, nivelvaiheen koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutukseen. Hakeutumiselvelvollisuus jatkuu, kunnes oppivelvollinen saa koulutuspaikan. (emt.)

Perusopetuksen päättymisen jälkeen vastuu oppivelvollisuuden suorittamisen ohjauksesta, tuesta ja valvonnasta on perusopetuksen järjestäjällä siihen asti, kun oppivelvollinen aloittaa opinnot perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Jos joku perusopetuksen päättävä jää ilman opiskelupaikkaa, perusopetuksen järjestäjä on velvollinen ilmoittamaan tästä oppilaan asuinkunnalle, joka ottaa kopin nuoresta. Kunnan tulee selvittää nuoren kokonaistilannetta ja tuen tarvetta yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa. Kun opiskelija aloittaa toisen asteen koulutuksessa, vastuu opiskelijan ohjauksesta, tuesta ja valvonnasta siirtyy lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. (<https://minedu.fi/-/oppivelvollisuus-laajenee-elokuussa-2021>.)

Uudistus tuo mukanaan uudistetun nivelvaiheen koulutuskokonaisuuden vuonna 2022. Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (TUVA) yhdistetään perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. TUVA-koulutuksen tavoitteena on antaa valmiuksia tutkintotavoitteiseen koulutukseen hakeutumiseen ja tutkinnon suorittamiseen. Se on tarkoitettu sekä oppivelvollisille että muille jatko-opintovalmiuksia tarvitseville henkilöille (maahanmuuttajat, aikuisopiskelijat). (emt.)

Valtion taholta ei ole yksityiskohtaisia tietoja vaikutuksista kuntakohtaisesti. Muutoksen vaikutuksia ei ole huomioitu kaupungin menoihin vuoden 2021 talousarviossa.

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen

Hallitus päätti budjettiriihessä 16.9.2020 osana työllistymisen edistämistä koskevia toimenpiteitä alentaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja 70 miljoonalla eurolla. Maksujen alentaminen lisää työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa erityisesti pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Työllisyyden kasvulla on varhaiskasvatuksen kysyntää vahvistava vaikutus. Kysynnän vahvistuminen tukee näin hallituksen tavoitetta varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamisesta Varhaiskasvatusmaksujen alentamista koskevan hallituksen esityksen valmistelu on aloitettu siten, että tulorajoja korotetaan 31 prosentilla. Samalla toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. (<https://minedu.fi/-/varhaiskasvatuksen-maksuja-alennetaan-lakiehdotus-lausunnoille>.)

Varhaiskasvatusmaksuista säädetään laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016). Varhaiskasvatusmaksu määräytyy perheen henkilömäärän ja bruttotulojen mukaan. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu lakia ollaan muuttamassa 1.8.2021 alkaen hallituksen esittämän mukaisesti. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta ei ole vielä saanut eduskunnan hyväksyntää. (emt.)

7 HENKILÖSTÖ

Kaupungin henkilöstöorganisaatio muodostuu kolmesta toimialasta, joita ovat hallinnon toimiala, tekninen toimiala ja sivistyksen toimiala. Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Toimialoja johtaa toimialajohtajat.

Toimialojen toimintaa ohjaa valtuustoon nähden kaupunkistrategian 2018–2021 tavoitteista johdetut laaditut strategiset tavoitteet, joista laaditaan toimialojen toiminnalliset tavoitteet. Kaupunkistrategian neljän elementin (elinvoima, hyvinvointi, asuminen, osallisuus) lisäksi Karkkilan kaupungilla on strategiset tavoitteet koskien kaupunkiorganisaation toimintakykyä. Näissä tavoitteissa linjataan johtamiseen, prosesseihin, talouteen ja henkilöstöön liittyvät organisaation sisäiset tavoitteet. Näissä tavoitteissa eräs keskeinen kohta on henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen kehittäminen.

Karkkilan kaupungilla on ollut henkilöstöstrategia vuosille 2016–2019, jossa on linjattu kaupungin henkilöstöpolitiikka. Kaupungin henkilöstöpoliittiset linjaukset vuosille 2020–2022 ovat valmistelussa.

Karkkilan kaupungilla tehtiin 2020 tammi-helmikuussa työhyvinvointikysely, jonka pohjalta päivitetään työhyvinvointiohjelma vuosille 2020–2022 sekä yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat.

7.1 Henkilöstö toimialoittain

Liitteessä 1 oleva tehtävä- ja virkanimelistaus vuodelle 2021 huomioi vakinaiset työntekijät, avoimien tehtävien hoitajat ja harjoittelijat sekä oppisopimusopiskelijat. Listauksen ulkopuolelle jää työllistämistoimenpiteenä palkatut työntekijät, työväenopiston tuntiopettajat ja sivutoimiset tuntiopettajat. Karkkilan oman henkilökunnan lisäksi tietohallintojohtajan työpanos 1 päivä/viikko ostetaan Tiera Oy:ltä.

Kaupunginhallitus on päätöksellään muuttanut konsernipalvelujohtajan viran talousjohtajan viraksi 1.4.2020 alkaen.

7.2 Henkilöstön eläköityminen

Karkkilan kaupungin henkilöstön eläköitymisen yhteydessä toimenkuvaukset tarkastetaan ja sen pohjalta arvioidaan, tarvitseeko tehtävää uudelleen täyttää.

Taulukossa 4 on listattuna toimialoittain henkilömäärät, jotka ovat eläkeiässä (63,5 - 68 vuotta) kyseisinä vuosina. Henkilöiden tarkkaa eläkeikää ei voida arvioida johtuen eläkejärjestelmän joustavuudesta.

	2019	2020	2021	2022	2023
Hallinnon toimiala	0	0	0	1	0
Tekninen toimiala	0	0	0	0	1
Sivistyksen toimiala	3	7	1	6	9
Yhteensä	3	7	1	7	10

Taulukko 4. Henkilöstön eläkeiän täytyminen

7.3 Työhyvinvointi

Karkkilan kaupungin työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on työyhteisön kehittäminen, virkistäytyminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Kaupungin talousarviossa on varattu määräraha työyhteisöjen itse suunnittelemaan ja toteuttamaan työhyvinvointia ylläpitävään toimintaan (75 euroa/ osallistuja). Lisäksi kaupunki tukee työntekijöiden kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia 125 euron sportti- ja kulttuuripassilla (ePassi).

Vuonna 2019 keskimäärin jokainen kaupungin työntekijä oli 8,22 työpäivää (2018: 9,14) sairauslomalla, kun työväenopiston sivutoimisia tuntiopettajia ei huomioida laskennassa. Viime vuoden aikana Karkkilan kaupungin työntekijät olivat poissa töistä oman sairauden vuoksi yhteensä 2 918 työpäivää. Sairauspäivien lukumäärä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 56 työpäivää, kun ei huomioida työ- tai työmatkatapaturmista johtuvia poissaoloja.

Karkkilan kaupungilla on varhaisen välittämisen malli- ohjeistus työkykyjohtamisen tueksi. Ohjeistuksen noudattaminen kuuluu esimiestyön vastuulle. Sairauspoissaolojen seuranta ja ohjeistuksen oikea-aikainen toteuttaminen voi vaikuttaa sairauspoissaolokustannuksiin positiivisesti. Ohjeistuksen avulla voidaan ehkäistä ja ennakoida mahdollisia työkyvyttömyyseläkkeitä.

7.4 Henkilöstökustannukset

Kunta-alan 1.4.2020 voimaan tulleiden työ- ja virkaehtosopimusten mukaan työnantaja maksaa 1 % yleiskorotukset 1.4.2021 lukien sekä paikalliset järjestelyerät 0,8 % 1.4.2021 lukien. Kuntatyönantajien ja kunnallisten keskusjärjestöjen koulutussuosituksen mukaan henkilöstön kehittämistoimintaan tulee käyttää vähintään 1 prosentti henkilöstön palkkasummasta, mukaan lukien myös käytetyn työajan palkat.

Henkilöstön palkitsemisen ohjeistuksen mukaan palkitaan vuosittain ryhmää tai yksilöä.

Merkkipäivämuistamisten ohjeistuksen mukaan muistetaan henkilöstöä vuosittain.

Taulukossa 5 on esitetty Karkkilan kaupungin henkilöstökulut toimielimittäin vuodelta 2019, talousarviovuodelle 2020, muutetun talousarvion 2020 mukaisesti sekä talousarviovuodelle 2021.

Henkilöstökustannukset	TP 19		TA 20		MTA2020		TA 21		Vertailu tp 19-ta21	
	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut
Toimielin										
Keskusvaalilautakunta	19 582	1 980	11 800	1 500	11 800	1 500	13 200	1 700	-32,59 %	-14,14 %
Tarkastuslautakunta	4 400	177	3 700	0	3 700	0	4 400	100	0,00 %	-43,50 %
Kaupunginhallitus	1 016 490	275 591	1 205 400	231 800	1 279 292	254 732	1 354 900	339 600	33,29 %	23,23 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	7 226 905	1 587 681	7 655 000	1 646 950	7 655 000	1 646 950	7 748 800	1 684 750	7,22 %	6,11 %
Vapaa-aikalautakunta	1 035 605	247 414	1 119 500	266 500	1 119 500	266 500	1 109 200	268 700	7,11 %	8,60 %
Tekninen lautakunta	1 607 070	598 574	1 605 600	602 690	1 620 600	602 690	1 616 000	622 022	0,56 %	3,92 %
Ympäristölautakunta	185 280	61 246	234 500	71 660	234 500	71 660	245 600	61 900	32,56 %	1,07 %
Peruskuntayhtymä Karviainen	8 662	355 315		327 107		327 107		343 500		-3,33 %
Erikoissairaanhoido		302 323		285 000		285 000		299 000		-1,10 %
Yhteensä	11 103 994	3 430 301	11 835 500	3 433 207	11 924 392	3 456 139	12 092 100	3 621 272		

Taulukko 5. Henkilöstökulut toimielimittäin.

OSA 2 KÄYTTÖTALOUS, INVESTOINNIT JA RAHOITUS

8 TALOUSARVIOESITYS

Vuoden 2021 talousarvioesitys perustuu kaupunginhallituksen 14.9.2020 § 227:ssä antamaan talousarviokehukseen sekä sen jälkeen laadittuihin lautakuntien ja kaupunginhallituksen talousarvioesityksiin. Talousarvioesitys pohjautui vuoden 2019 tilinpäätöksen lukuihin korjattuna tiedossa olevilla erillä kuten valtionosuus ja verotuloennusteet. Esityksessä otettiin huomioon myös muutettu talousarvio 2020. Muutettu talousarvio 2020 on lokakuun 2020 lopun tilanne, missä on huomioitu kaikki siinä vaiheessa tiedossa olleet muutokset koko vuoden 2020 osalta.

8.1 Tuloperusteet

Kaupungin tulot muodostuvat veroista, valtionosuuksista sekä toimintatuotoista.

Verotulot

Kaupungin verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Kunnallisvero tarkoittaa kunnalle ansiotuloista maksettavaa tuloveroa. Kunnat vahvistavat kunnallisveroprosenttinsa vuosittain. Karkkilan kaupunki nostaa kunnallisveroprosentin 21,25 % vuonna 2021. Karkkilan verotulojen ennustetaan nousevan yhteensä 1 268 914 euroa vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennustekehikon 10/2020 mukaan, jossa asukasmääränä on käytetty Tilastokeskuksen vuoden 2015 väestöennusteen mukaista väkilukua, ja veroprosenttia on nostettu.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Vuonna 2020 kuntien yhteisöverokanta on 20 prosenttia ja yhteisöveron jako-osuus oli alun perin 32,13 prosenttia, mutta osana koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin tilapäisesti 10 prosenttiyksiköllä, jolloin valtion jako-osuus on 57,87 prosenttia ja kuntien 42,13 prosenttia. Karkkilan yhteisöverotuoton arvioidaan olevan vuoden 2020 muutetun talousarvion mukaisesti noin 1,28 miljoonaa euroa. Yhteisöverotuottoja arvioidaan kertyvän vuonna 2021 noin 1,51 miljoonaa euroa eli noin 233 000 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Taulukossa on eduskunnan (HE 26/2015) korottama ja tällä hetkellä voimassa oleva kiinteistöveroprosenttiasteikko.

Karkkilan kaupungin kiinteistöveroprosentteja on muutettu vuonna 2016 vakituisen asumisen ja muiden asuinrakennuksen osalta. Vuonna 2020 kiinteistöveroprosentteihin ei tullut muutoksia. Vuonna 2021 rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistö vero nousee yhdellä prosenttiyksiköllä 4 %:iin. Kiinteistöveroprosentit vuosina 2020 ja 2021 on esitetty alla olevassa taulukossa. Kaupungin kiinteistöverotulojen arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä 2,22 miljoonaa euroa.

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT OVAT :			
	2020	2021	Vaihteluvälit
Yleinen	1,10 %	1,10 %	0,93 - 2,00 %
Vakituinen asunto	0,65 %	0,65 %	0,41 - 1,00 %
Muu asuinrakennus	1,25 %	1,25 %	0,93 - 2,00 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 - 1,55 %
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %	4,00 %	2,00 - 6,00 %

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuonna 2015 osana kuntarakenneuudistusta. Kustannusten laskennallinen määrä perustuu nykyisessä järjestelmässä kunnan ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi kunnan muihin ominaispiirteisiin, kuten muun muassa työttömyysasteeseen, vieraskielisyyteen ja asukastiheyteen. Laskennallisia kustannuksia verrataan järjestelmässä kunnan omarahoitusosuuteen, kunnalle maksettaviin valtionosuuden lisäosiin sekä verotulojen tasaukseen, joka tehdään valtionosuuksien yhteydessä.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuoden 2020 aikana valtionosuusjärjestelmää on käytetty apuna kuntien tukemiseen koronakriisissä. Laskelmat ovat muuttuneet uusien lisätalousarvioiden mukana. 23.10.2020 Valtiovarainministeriö päätti jo seitsemännestä lisätalousarviosta, missä kunnille jaettiin tukea koronan testauskuluihin osana peruspalveluiden valtionosuutta.

Karkkilan kaupungin valtionosuus kasvaa 2 528 471 euroa verrattuna vuoden 2019 tilinpäätös lukuun. Kasvu johtuu lähes kokonaan koronan aiheuttamista tuista.

Valtionosuudet (1 000 €)	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021
Peruspalvelujen valtionosuus	14 966	14 183	14 400	16 436	17 397	17 262
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus	-985	-555	-650	-631	-631	-567
Veromenetysten kompensatio	3 580	4 169	4 357	3 847	3 847	4 105
Verotulojen maksun lykkäysmenettely, kompensatio leikkaus						-165
Järjestelmämuutosten tasaus	-11	-11	-11	-11	-11	-11
Yhteensä	17 550	17 786	18 097	19 652	20 602	20 625

Toimintatuotot

Karkkilan kaupungin toimintatuotot eivät ole viime vuosina kasvaneet merkittävästi toimintakulujen kasvaessa samanaikaisesti. Toimintatuotot ovat viime vuosina olleet noin 6,5 miljoonan euron tasolla. Vuoden 2021 ulkoiset toimintatuotot laskevat vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden 1,2 prosenttia eli noin 79 600 euroa. Vuoden 2020 aikana toimintatuotot kasvoivat alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 93 000 euroa, johtuen pääosin kasvaneista tuista muun muassa koulujen toimintaan.

8.2 Menoperusteet

Toimintakulut

Toimintatuottojen pienentyessä kaupungin toimintakulut jatkavat nousuaan. Toimintakulut nousevat vuonna 2021 vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden 2,89 prosenttia eli 1 668 338 euroa. Ulkoisten toimintakulujen kokonaismäärä vuonna 2021 on yhteensä 59 455 779 euroa. Tilinpäätökseen 2019 nähden toimintakulut ovat nousseet 3 854 906 euroa. Toimintakulujen kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2021 johtuu pitkälti henkilöstökulujen ja palvelujen ostoihin liittyvien kulujen kasvusta.

Henkilöstökulut

Karkkilan kaupungin henkilöstökulut jatkavat nousuaan. Henkilöstökulujen arvioidaan kasvavan vuonna 2021 vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna 332 841 euroa. Tilinpäätöksen 2019 tietoihin verrattuna henkilöstökulujen arvioidaan nousevan 1 179 076 euroa. Henkilöstökulut (palkat ja henkilöstösivukulut) on esitelty toimielinkohtaisesti luvussa 7.4. Talousarvion 2021 henkilöstökuluissa on huomioitu vuoden 2020 aikana hyväksytyt henkilölisäykset.

Palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset

Palvelujen ostojen arvioidaan niin ikään kasvavan vuonna 2021 verrattuna vuosien 2019 tilinpäätökseen sekä vuoden 2020 muutettuun talousarvioon. Kasvua vuoden 2019 tilinpäätökseen tulee noin 6,9 %. Suurin vaikutus kaupungin ostopalvelumenojen kasvuun on Karviaisen ostopalvelumenoilla. Kaupunginvaltuusto käsiteli Karviaisen 2021 talousarvioesitystä 9.11.2020 § 87 ja päätyi hyväksymään muutetun ehdotuksen. Esityksen mukaan Karviaisen ostopalvelumenot vuoden 2021 talousarviossa nousevat 1 594 673 euroa vuoden 2019 tilinpäätöksestä ja vähenevät 153 857 euroa vuoden 2020 muutetusta talousarviosta. Muutettu talousarvio 2020 sisältää Karviaisen lisämäärärahaesityksen 886 000 euroa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden menot nousevat 10,6 prosenttia eli noin 207 345 euroa vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna. Vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden menojen arvioidaan kasvavan noin 215 145 euroa eli noin 10,5 % vuonna 2021.

Avustukset laskevat vuonna 2021 vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden 7,8 prosentilla eli noin 79 000 euron verran. Muut toimintakulut kasvavat vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden noin 168 200 euroa.

Vuoden 2021 toimintakatteen ennustetaan heikkenevän 3,42 prosenttia vuoden 2020 muutetussa talousarviossa ennustettuun nähden. Vuonna 2021 kaupungin toimintakatteen arvioidaan olevan -52 913 337 euroa. Kaupunginhallituksen vuoden 2021 toimintakatteen arvioidaan heikkenevän 1 103 201 euroa verrattuna vuoden 2020 muutettuun talousarvioon. Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakate heikkenee 180 070 euroa, vapaa-aikalautakunnan heikkenee 44 334 euroa, teknisen lautakunnan heikkenee 384 324 euroa ja ympäristölautakunnan heikkenee 12 800 euroa verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Muutokset on esitetty jäljempänä kohdassa 8.4.

8.3 Investoinnit

Vuoden 2020 nettoinvestointimenojen arvioidaan olevan muutetun talousarvion 2020 mukaisesti noin 1,5 miljoonaa euroa. Talousarviovuoden 2021 nettoinvestointimenojen arvioidaan puolestaan kasvavan edellisestä vuodesta noin 1,8 miljoonaa euroa päättyen lopulta noin 3,3 miljoonaan euroon. Vuoden 2021

merkittävimmät investointihankkeet ovat vuodelta 2020 jatkuvat katujen perusparannukset sekä yhteiskoululla ja liikuntahallilla tehtävät korjaustoimenpiteet. Myös Haukkamäen koulun lämmitysjärjestelmän vaihto kuuluu vuoden 2021 merkittäviin investointeihin. Vesihuoltolaitoksen suurimmat investoinnit ovat edellisvuoden vesi- ja viemäriverkoston peruskorjaukset ja uudisrakentaminen.

Poistot

Karkkilan kaupungin poistot ovat kasvaneet huomattavasti vuosina 2015–2017 toteutettujen suurten investointihankkeiden vuoksi. Suunnitelman mukaisten poistojen arvioidaan pienenevän vuoden 2021 aikana 2 % muutettuun talousarvioon 2020 nähden. Suunnitelman mukaisten poistojen kokonaismäärän on arvioitu olevan vuonna 2021 yhteensä 2 963 800 euroa, joka on noin 66 912 euroa enemmän kuin vuoden 2019 tilinpäätöksen suunnitelman mukaisista poistoista (2 896 888 euroa). Poistojen määrä perustuu vuonna 2013 laadittuun ja vuoden 2016 alussa tarkennettuun poistosuunnitelmaan.

8.4 Toimintakatteiden muutokset lautakunnissa

Toimielinten vuoden 2021 toimintakatteiden muutokset verrattuna vuoden 2020 muutettuun talousarvioon on esitetty seuraavassa taulukossa.

Toimintakatteiden vertailu, ulkoiset						
Lautakunnat	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	Erotus TA21- MTA20	%
Keskusvaalilautakunta	-3 145	1 000	1 000	-22 050	-23 050	2305,00 %
Tarkastuslautakunta	-21 666	-26 970	-26 970	-27 850	-880	-3,26 %
Kaupunginhallitus	-35 256 845	-34 904 352	-37 170 079	-38 273 280	-1 103 201	-2,97 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-9 774 366	-10 008 400	-10 008 400	-10 188 470	-180 070	-1,80 %
Vapaa-aikalautakunta	-1 288 548	-1 374 406	-1 374 406	-1 418 740	-44 334	-3,23 %
Tekninen lautakunta	-2 452 114	-1 993 134	-2 219 423	-2 603 747	-384 324	-17,32 %
Ympäristölautakunta	-295 822	-367 120	-367 120	-379 200	-12 080	-3,29 %
YHTEENSÄ	-49 092 506	-48 673 382	-51 165 398	-52 913 337	-1 747 939	-3,42 %
Toimintakatteiden vertailu, ulkoiset ja sisäiset yhteensä						
Lautakunnat	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	Erotus TA21- MTA20	%
Keskusvaalilautakunta	-5 679	0	0	-25 802	-25 802	
Tarkastuslautakunta	-22 157	-27 320	-27 320	-28 250	-930	-3,40 %
Kaupunginhallitus	-35 374 624	-35 011 776	-37 275 503	-38 383 131	-1 107 628	-2,97 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-14 402 588	-14 708 465	-14 488 754	-14 910 411	-421 657	-2,91 %
Vapaa-aikalautakunta	-2 225 756	-2 364 219	-2 364 219	-2 387 964	-23 745	-1,00 %
Tekninen lautakunta	3 262 146	3 836 193	3 388 193	3 232 650	-155 543	4,59 %
Ympäristölautakunta	-323 849	-397 795	-397 795	-410 429	-12 634	-3,18 %
YHTEENSÄ	-49 092 506	-48 673 382	-51 165 398	-52 913 337	-1 747 939	-3,42 %

9 KÄYTTÖTALOUSOSA

Tässä talousarvioesityksessä esitetään vuoden 2020 käyttötalouden varaukset Karkkilan kaupungin toimintaan. Esitykset on tehty toimielimittäin sekä palvelualueittain. Keskusvaalilautakunnan ja tarkastuslautakunnan määrärahat esitetään erikseen osan alussa, sen jälkeen esityksessä ovat sekä kaupunginhallituksen ja lautakuntien alaiset kokonaisuudet.

9.1 Keskusvaalilautakunta

Karkkilan kaupungin keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toteuttaa sille vaalilain mukaan kuuluvat tehtävät. Keskusvaalilautakunnan toimintaan saadaan rahoitus valtiolta valtiollisia vaaleja varten. Vuoden 2021 aikana järjestetään kunnallisvaalit.

Keskusvaalilautakunta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	29 740	19 900	19 900	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-32 884	-18 900	-18 900	-22 050	-22 253	-22 457
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-2 535	-1 000	-1 000	-3 752	-3 790	-3 827
Toimintakate	-5 679	0	0	-25 802	-26 042	-26 285
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset kustannukset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 679	0	0	-25 802	-26 042	-26 285

9.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan kokonaisuudessa esitetään tarkastuslautakunnan sekä tilintarkastuksen määrärahaesitykset. Näiden tehtävät on määritelty kuntalaissa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan hallinnon ja talouden tarkastus ja arviointi.

Tarkastuslautakunta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-21 666	-26 970	-26 970	-27 850	-28 106	-28 365
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-491	-350	-350	-400	-404	-408
Toimintakate	-22 157	-27 320	-27 320	-28 250	-28 510	-28 773
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset kustannukset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 157	-27 320	-27 320	-28 250	-28 510	-28 773

9.3 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluvat kaupungin päätöksenteko ja johtaminen sekä hallinnon kokonaisuus eli kaikkea toimintaa ohjaavat ja tukevat kaupungin sisäiset talouden, hallinnon ja henkilöstöhallinnon sekä muut vastaavat tukipalvelut. Lisäksi kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu osana hallinnon toimialaa niin sanottu elinvoiman kokonaisuus, joka sisältää kaupungin elinkeinoasiat, joukkoliikenneasiat, kaupunkimarkkinoinnin, matkailuasiat, maaseutuhallinnon, kaupungin tapahtumat, työllisyydenhoidon ja maahanmuuttoasiat. Elinvoiman kokonaisuuteen kuuluu myös ammatillisen koulutuksen kehittäminen. Lisäksi elinvoiman kokonaisuuteen kuuluu kaupungintalon palvelupiste Serveri. Elinvoiman kokonaisuuteen on kohdennettu myös kaupungin strategisten kehittämisohjelmien määräraharavaukset. Kaupunginhallituksen alaiseen kokonaisuuteen kuuluu myös vaikuttamistoimielimet eli Karkkilan nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto sekä vanhusneuvosto.

Karkkilan kaupungissa on valmisteltu uutta toimialajakoa ja uutta hallintosääntöä. Uusi hallintosääntö on siirtynyt käsiteltäväksi alkuvuonna 2021. Tämä talousarvioesitys noudattaa Karkkilan kaupungin nykyistä hallintosääntöä. Uuden hallintosäännön valmistelussa on esitetty uutta toimialarakennetta, jossa hallinnon toimialan sisäiset tukipalvelut muodostaisivat oman kokonaisuuden (ns. konsernipalvelut) ja elinvoiman kokonaisuus olisi oma toimialansa. Uusi rakenne perustuu prosessitarkasteluun, jossa erotettaisiin kaupungin omaa toimintaa edistävät tukipalvelut (konsernipalvelut) ja ulkoisille asiakkaille lisäarvoa tuottavat ydinpalvelut (elinvoima) omiksi kokonaisuuksikseen. Kaupunginhallitus on hyväksynyt tämän toimialojen välisen resurssijaon toukokuussa 2019, mutta valtuusto ei ole asiaa vielä hyväksynyt uuden hallintosäännön valmistelun ja hyväksymisen viivästyminen vuoksi.

Kaupunginhallitus -kokonaisuudessa esitetään myös määrärahat sosiaali- ja terveystalouteen, joiden järjestämisestä vastaa perusterveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden osalta Karkkilan ja Vihdin yhteinen perusturvakuntayhtymä Karviainen sekä erikoissairaanhoidon osalta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri.

Kaupunginhallitus						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	516 299	348 207	475 607	516 350	521 514	526 729
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>76 238</i>	<i>87 856</i>	<i>87 856</i>	<i>92 816</i>	<i>93 744</i>	<i>94 682</i>
Toimintakulut	-35 773 144	-35 252 559	-37 645 686	-38 789 630	-39 146 321	-39 506 449
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-194 017</i>	<i>-195 280</i>	<i>-193 280</i>	<i>-202 667</i>	<i>-204 694</i>	<i>-206 741</i>
Toimintakate	-35 374 624	-35 011 776	-37 275 503	-38 383 131	-38 735 757	-39 091 779
Laskennalliset kustannukset		0	0			
Poistot ja arvonalennukset	-6 520	-8 400	-8 400	-56 400		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	1 425 665	1 492 327	1 492 327	1 547 374		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-33 955 479	-33 527 849	-35 791 576	-36 892 157	-38 735 757	-39 091 779

Seuraavissa kappaleissa on esitetty kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluvat kokonaisuudet. Niiden talousarvioon sisältyvät määrärahat esitetään erikseen kokonaisuuksittain koko kaupungin talousarviossa.

Päätöksenteko ja johtaminen

Kaupungin päätöksenteko ja johtaminen -osion talousarvioesitys sisältää kaupunginjohtajan, kaupungin johdoryhmätoiminnan sekä kaupungin viestinnän määrärahat. Lisäksi osio sisältää valtuuston,

kaupunginhallituksen ja vaikuttamistoimielinten eli Karkkilan nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto sekä vanhusneuvoston määrärahavaraukset.

Päätöksenteko ja johtaminen						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot		0	0	38 100	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>		0	0	0	0	0
Toimintakulut		-938 500	-938 500	-871 800	-879 817	-887 911
<i>Sisäiset toimintakulut</i>		-48 753	-48 753	-40 859	-41 268	-41 680
Toimintakate		-987 253	-987 253	-874 559	-921 084	-929 591
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset		-8 400	-8 400	-19 600		
Muut laskennalliset tuotot/kulut						
Tehtävän kokonaiskustannukset		-995 653	-995 653	-894 159	-921 084	-929 591

Hallinnon toimiala

Karkkilan kaupungin hallinnon toimiala sisältää koko kaupunkiorganisaatiota ohjaavat, koordinoivat ja tukevat sisäiset tukipalvelut sekä elinvoiman kokonaisuuden. Sisäisiin palveluihin kuuluvat talous-, päätösvalmistelu- ja henkilöstöpalvelut sekä kaupungin tieto- ja viestintätekniiset palvelut. Lisäksi kokonaisuuden talousarvioesitys sisältää määrärahat kaupungin riskienhallinnan ja varautumisen kehittämiseen.

Elinvoiman kokonaisuus on esitetty alempana erikseen omana kokonaisuutenaan.

Konsernipalvelut						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot		76 000	203 400	74 900	75 649	76 405
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>		79 246	79 246	83 200	84 032	84 872
Toimintakulut		-1 400 900	-1 528 300	-1 554 800	-1 569 097	-1 583 532
<i>Sisäiset toimintakulut</i>		-89 922	-87 922	-92 143	-93 064	-93 995
Toimintakate		-1 335 576	-1 333 576	-1 488 843	-1 502 481	-1 516 249
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset				-36 800		
Muut laskennalliset tuotot/kulut		1 366 976	1 366 976	1 405 690		
Tehtävän kokonaiskustannukset		31 400	33 400	-119 953	-1 502 481	-1 516 249

Elinvoiman kokonaisuus

Karkkilan kaupungin elinvoiman kokonaisuuden tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa, tunnettuutta ja vetovoimaa sekä edistää alueen kilpailukykyä, työllisyyttä ja kansainvälistymistä. Lisäksi elinvoiman toimialan tavoitteena on kaupungin saavutettavuuden kehittäminen ja alueen osaamis pohjan vahvistaminen.

Elinvoiman toimialan talousarvioesitys sisältää määrärahat Karkkilan kaupungin elinkeino- ja yrityspalveluihin, matkailun kehittämiseen, maaseutuhallintoon, joukkoliikenteeseen, työllisyydenhoitoon, maahanmuuttajapalveluihin ja kotouttamiseen, kaupunkimarkkinointiin ja tapahtumiin sekä kaupungintalon palvelupiste Serveriin. Elinvoiman kokonaisuuden vastaa myös ammatillisen koulutuksen kehittämisestä, minkä määrärahat on varattu vuoden 2021 osalta Karkkilan kasvuohjelman varauksiin.

Elinvoiman kokonaisuuden palveluyksiköt ovat elinkeinopalvelut, työllisyydenhoito, maahanmuuttajapalvelut ja palvelupiste Serveri.

Elinkeinoyksikkö vastaa kaupungin elinkeino- ja yrityspalveluista, matkailun kehittämisestä, joukkoliikenteestä sekä kaupunkimarkkinoinnista ja tapahtumista. Elinkeinoyksikkö vastaa myös ammatillisen koulutuksen kehittämisestä yhteistyössä sivistystoimialan kanssa. Maaseutuhallinnon palvelut Karkkila ostaa sopimuksella Inkoon kunnalta (Länsi-Uudenmaan maaseutuhallinto).

Työllisyydenhoidon yksikkö vastaa kaupungin työllisyydenhoidon palveluista ja niiden kehittämisestä sekä koordinoi kaupungin palkkatukityöllistämisen, velvoitetyöllistämisen ja kuntouttavan työtoiminnan toimintaa. Lisäksi työllisyydenhoidon yksikön määrärahoissa on varaukset Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Maahanmuuttajapalvelut vastaa Karkkilan kaupungin kotouttamispalveluista ja niiden kehittämisestä. Maahanmuuttajapalveluiden määrärahat muodostuvat laskennallisista korvauksista sekä toteutuneiden kulujen mukaan maksettavista korvauksista sekä pakolaisten kotouttavan toiminnan varauksista, jotka valtio korvaa kunnille.

Palvelupiste Serveri vastaa kaupungintalon aulapalveluista ja yleisestä asiakaspalvelusta. Lisäksi palvelupiste Serveri huolehtii kaupungin kuulutuksista, kaupungin puhelinvaihteesta, toimistotarvikkeista ja kokoushuoneiden, etätyötilan sekä sosiaalitulojen ylläpidosta ja varauksista.

Elinvoiman kokonaisuuden määrärahoissa on myös varaukset Karkkilan kaupungin strategisille kehitysohjelmiin: Kasvuohjelma ja Kestävä Karkkila.

Karkkilan kasvuohjelman tavoitteena on vahvistaa kaupungin vetovoimaa asumisen, yrittämisen ja matkailun näkökulmasta. Kasvuohjelma on toimenpidekokonaisuus, jonka toimenpiteet on käynnistetty vuonna 2019. Kasvuohjelma on osa Karkkilan kaupungin laajempaa muutosohjelmaa, joka sisältää Kasvuohjelman toimenpiteiden lisäksi talouden tasapainotuksen (mukaan lukien palveluverkon kehittäminen), muutosjohtamisen sekä Kestävä Karkkila -ohjelman toimenpiteet. Kasvuohjelman toteuttamiseen vuonna 2021 on varattu 115 960 euron määräraha. Tämä sisältää ohjelman toimenpiteet ja henkilöstökulut sekä varaukset vuonna 2021 toteutettaviin hankkeisiin. Lisäksi kasvuohjelman määräraha sisältää varaukset Karkkilassa syksyllä 2021 käynnistyneen ammatillisen koulutuksen menoihin ja jatkokehittämiseen.

Kestävä Karkkila -ohjelman toteuttamiseen vuonna 2021 on varattu 83 884 euron määräraha. Tämä sisältää ohjelman toimenpiteet ja henkilöstökulut sekä varaukset vuonna 2021 toteutettaviin hankkeisiin.

Elinvoima						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot		272 207	272 207	403 350	407 384	411 457
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>		8 610	8 610	9 616	9 712	9 809
Toimintakulut		-1 511 092	-1 511 092	-2 069 130	-2 088 157	-2 107 367
<i>Sisäiset toimintakulut</i>		-56 605	-56 605	-69 665	-70 362	-71 065
Toimintakate		-1 286 880	-1 286 880	-1 725 829	-1 741 423	-1 757 165
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset tuotot/kulut		125 351	125 351	141 684		
Tehtävän kokonaiskustannukset		-1 161 529	-1 161 529	-1 584 145	-1 741 423	-1 757 165

Sosiaali- ja terveydenhuolto sekä erikoissairaanhoito

Perusturvakuntayhtymä Karviainen vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä Karkkilan kaupungille ja Vihdin kunnalle. Perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelut Karviainen tuottaa itse tai hankkii yhteistyökumppaneilta, erikoissairaanhoidon Karviainen hankkii Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS). Perusturvakuntayhtymän toimintaa ohjaa kuntien kanssa yhdessä laadittu palvelutasosuunnitelma.

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen talousarvioehdotus on käsitelty kuntayhtymän hallituksessa 13.10.2020. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Karviaisen esityksen pohjalta talousarvioluvut. (KV 9.11.2020). Karviaisen ja erikoissairaanhoidon toimintakuluihin kuuluu palveluiden ostojen lisäksi KuEI-maksuja, jotka kaupunki maksaa.

Perusturvakuntayhtymä Karviainen						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-19 591 304	-19 322 067	-21 302 964	-21 165 500	-21 360 128	-21 556 631
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	-19 591 304	-19 322 067	-21 302 964	-21 165 500	-21 360 128	-21 556 631
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset tuotot/kulut						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 591 304	-19 322 067	-21 302 964	-21 165 500	-21 360 128	-21 556 631

Erikoissairaanhoito						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-12 508 474	-12 080 000	-12 364 830	-13 128 400	-13 249 123	-13 371 008
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	-12 508 474	-12 080 000	-12 364 830	-13 128 400	-13 249 123	-13 371 008
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset tuotot/kulut						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 508 474	-12 080 000	-12 364 830	-13 128 400	-13 249 123	-13 371 008

Talouden ja toimintaympäristön muutokset

Talous

Kaupunginhallituksen alaisessa kokonaisuudessa vuoden 2021 määrärahat pohjautuvat pääasiassa vuoden 2019 tilinpäätökseen. Keskeisin lisäys talousarviossa johtuu lisäyksiin sosiaali- ja terveystalouteen. Talousarviossa on myös määrärahat sote-uudistuksen Länsi-Uudenmaan yhteisiin kehityshankkeisiin.

Hallinnon tukipalveluiden kokonaisuudessa ei esitetä merkittäviä muutoksia. Elinvoiman kokonaisuuden talous pohjautuu tilinpäätöksen 2019 lukuihin. Suhteessa talousarvioon 2020 ei esitetä vuodelle 2021 merkittäviä muutoksia.

Määrärahalisäyksiä esitetään sosiaali- ja terveystalouden lisäysten lisäksi peruskaupungin talousarviossa henkilöstömenoihin, mikä johtuu uusista sopimuksista. Lisäksi talousarviossa esitetään lisävarauksia kaupunkimarkkinointiin sekä strategiaan kehitysohjelmiin. Strategisten kehitysohjelmien määrärahoja kohdennetaan myös omarahoitusosuuksina ulkopuolisen rahoituksen hankkeisiin. Henkilöstölisäyksiä ei esitetä vuodelle 2021.

Toimintaympäristö ja keskeiset kehittämiskohteet

Kaupungin tulevaisuuden toimintaan vaikuttaa merkittävästi valmistelussa oleva sote- ja maakuntauudistus. Karkkila varautuu muutoksiin suunnitelmallisesti ja proaktiivisesti. Karkkila on aktiivisesti mukana sote-valmistelussa, erityisesti hallitusohjelman mahdollisen Uudenmaan, pääkaupunkiseudun tai Helsingin erityisaseman kohdalla. Tämä työ on aloitettu syksyllä 2019.

Kaupunginhallituksen ohjauksessa käynnistetään talouden tasapainotusohjelman suunnitelmalliset toimenpiteet keväällä 2021. Talouden tasapainotusohjelma sisältää myös kaupungin palveluverkon kehittämistyön.

Karkkilan tulevan menestymisen ja elinvoiman kannalta keskeisten tavoitteiden osalta panostetaan tulevana vuonna erityisesti Karkkilan kasvuun ja vetovoimaan. Keskeisinä toimenpiteinä on Kasvuohjelmaan kootut yritysten toimintaympäristön ja yritys yhteistyön kehittäminen, uusien yritysten houkuttelu ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen. Karkkila panostaa myös uusien asukkaiden houkutteluun kaavoituksella, tonttipolitiikalla, laadukkailla palveluilla ja uusilla kaupunkimarkkinoinnin toimenpiteillä. Karkkilan sijaintiedun vahvistamiseksi toteutetaan uuden joukkoliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteitä.

Karkkilassa panostetaan vuonna 2021 myös matkailijoiden houkutteluun sekä matkailutoimialan vahvistamiseen ja Karkkilan vahvojen vetovoimatekijöiden hyödyntämiseen kaupunkimarkkinoinnissa. Kaupungin tunnettuutta ja vetovoimaa kasvatetaan uusilla kaupunkimarkkinoinnin määrärahoilla.

Kaupunki toimii edunvalvonnallisissa asioissa ja kehittämishankkeissa vahvassa sidosryhmäyhteistyössä niin alueellisesti kuin paikallisestikin. Vuonna 2021 viedään eteenpäin vuonna 2019 aloitettua karkkilalaisten osallisuuden vahvistamista ja toteutetaan osallistuvan budjetoinnin pilotti.

Kaupunginhallitus -kokonaisuudessa jatketaan vuonna 2019 käynnistettyjä huomattavia sisäisiä kehitystoimenpiteitä vuonna 2021. Tavoitteena on vahvistaa kaupunkiorganisaation tehokasta, tarkoituksenmukaista ja asiakaslähtöistä toimintaa sekä edistää erityisesti työhyvinvointia ja työssä viihtymistä. Kaupungin sisäisiä ohjeistuksia ja toimintamalleja päivitetään edelleen vuonna 2021. Myös kaupungin www-sivut uudistetaan vuonna 2021. Samoin kaupungin tietojärjestelmäratkaisuja uudistetaan taloussuunnitelmakaudella.

Karkkilan Kasvuohjelman ja Kestävä Karkkila -ohjelmien toimenpiteitä toteutetaan edelleen vuonna 2021. Tavoitteena on paitsi vahvistaa kaupungin kestävä kasvua ja elinvoimaa, myös nykyisten asukkaiden hyvinvointia ja henkilöstötyytyväisyyttä. Ohjelmiin on koottu kaupungin keskeiset kasvua ja kestävä kehitystä sekä ilmastotavoitteita edistävät toimenpiteet. Talouden tasapainon edistämiseksi toteutetaan talouden tasapainotusohjelman ja sen osana palveluverkon kehittämisen tavoitteita.

Palveluiden kehittämisen keskeisiä kohteita kaupunginhallitus -kokonaisuudessa vuonna 2021 ovat elinkeino- ja matkailupalveluiden kehittäminen, joukkoliikenteen uudet ratkaisut sekä työllisyydenhoidon palveluiden rakenteellinen ja toiminnallinen kehittäminen. Lisäksi kehitetään edelleen Karkkilan ammatillisen koulutuksen ratkaisuja sekä vahvistetaan osaavan työvoiman saatavuuden turvaamista myös muilla keinoin, esimerkiksi työperusteisen maahanmuuton kehittämisellä. Vuonna 2021 toteutetaan suunnitelmallista kaupunkimarkkinointia kaupungin tunnettuuden ja vetovoiman kasvattamiseksi sekä uusien asukkaiden, yritysten ja matkailijoiden houuttelemiseksi.

Kaupungin palveluissa kehitetään asiakaslähtöisiä uusia digitaalisia palveluratkaisuja. Lisäksi kaupungin riskienhallinnan ja varautumisen toimintaa uudistetaan ja ajantasaistetaan. Koko kaupungin palveluiden uudistamisessa toteutetaan suunnitelmallisia toimenpiteitä prosessien ja palveluiden kehittämiseksi. Vuonna 2021 toteutetaan kaupungin palvelu- ja toimintaprosessien tarkastelu Lean-prosessiajattelun pohjalta. Keskeistä on hyödyntää laajasti digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia kaikessa kehittämisessä.

Henkilöstön hyvinvointia ja työssä viihtymistä edistetään ottamalla käyttöön uusia malleja työssä jaksamisen tukemiseen, kehittämällä osallistavia käytäntöjä ja sisäistä viestintää. Lisäksi panostetaan suunnitelmallisuuden henkilökunnan osaamisen kehittämisessä. Henkilöstöohjeita ja esimieskoulutusta kehitetään vuonna 2021.

Investointitarpeet

Kaupunginhallitus -kokonaisuuden investointitarpeet vuodelle 2021 ovat koko kaupunkia palvelevia. Vuoden aikana tullaan jatkamaan tietojärjestelmien uusimista, jotka aloitettiin vuoden 2020 aikana. Talous- ja henkilöstöjärjestelmien uudistuksiin varataan 40 000 euroa sekä kaupungin www-sivut, 50 000 €. Kaupungilla käytössä olevan vanhan tiedon- ja asianhallintojärjestelmän Dynastyn päivittämiseen varataan 20 000 euroa ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen 80 000 euroa. Lisäksi kunnantuvan mahdolliseen siirtoon varataan 100 000 euroa.

Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2021

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi vuonna 2021 toteutettavat toimenpiteet esitetään alla. Toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle osavuosisikatsausten yhteydessä.

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi (KS, KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Uusien asukkaiden houkuttelu - kaavoitus, tontit ja kaupunkimarkkinoinnin toimenpiteet 2021 2. Uusien matkailijoiden houkuttelu - luontoreittien kehittäminen, matkailuliiketoiminnan edistäminen, matkailupakettien kehittäminen yritysysteistyössä ja kaupunkimarkkinoinnin toimenpiteet 2021
Arviointikriteeri/ mittari	Toteutetut toimenpiteet sekä niiden vaikuttavuus 1. asukasmäärän kehitys 2. matkailijamäärän kehitys 3. Karkkilan tunnettuuden ja vetovoiman kehitys (tutkimustieto)
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Työpaikkojen määrä kasvaa (KS, KH) / Karkkila on kiinnostava ja helppo paikka sijoittua ja investoida (KS, KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Uusien investointien houkuttelu (yritykset ja työpaikat) 2. Osaamispohjan vahvistaminen (koulutuksen kehittäminen, työllisyyden edistäminen)
Arviointikriteeri/ mittari	1. yrityskannan ja työpaikkojen kehittyminen: yritysten määrän nettokasvu on positiivinen) 2. ammatillisen koulutuksen kehittyminen: uusi yrityslähtöinen koulutusohjelma käynnistyy syksyllä 2022 3. Työttömyyden kehittyminen: työttömyysaste alenee ja työmarkkinatuen kuntaosuus alenee
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Tiloja käytetään monipuolisesti (KS, KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Talouden tasapainotusohjelman osana on toteutettu palveluverkkotarkastelu sekä laadittu palveluverkon kehittämissuunnitelma keväällä 2021. 2. Palveluverkon kehittämistoimenpiteet käynnistetään keväällä 2021.
Arviointikriteeri/ mittari	1. Palveluverkkotarkastelu on toteutettu sekä laadittu palveluverkon kehittämissuunnitelma on hyväksytty valtuustossa keväällä 2021. 2. Palveluverkon kehittämistoimenpiteet on käynnistetty keväällä 2021.
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Asuminen
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Kuntalaisen arki on sujuvaa (KS, KH) / Karkkilan saavutettavuus on parantunut
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Toteutetaan Karkkilan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä. 2. Edistetään VT2:n kehittämistä edunvalonnallisilla toimenpiteillä. 3. Edistetään Karkkilan alueen tietoliikenneyhteyksien kehittämistä.
Arviointikriteeri/ mittari	Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus.
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Asuminen
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Karkkila kehittyy asuin-, asiointi-, etätyöpaikka- ja etäopiskelukeskukseksi (KS, KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Kehitetään etätyömahdollisuuksia ja etäopiskelutarjontaa sekä tilaratkaisuja. 2. Toteutetaan aktiivisesti etätyömahdollisuuksien markkinointitoimenpiteitä.
Arviointikriteeri/ mittari	Tehdyt toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / talous
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Karkkilan talous on tasapainossa vuonna 2021 (KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Talouden tasapainotusohjelman valmistuminen keväällä 2021 2. Talouden tasapainotusohjelman toimenpiteiden käynnistäminen keväällä 2021
Arviointikriteeri/ mittari	1. Talouden tasapainotusohjelma on hyväksytty valtuustossa keväällä 2021 2. Talouden tasapainotusohjelman toimenpiteet on käynnistetty keväällä 2021 (tavoitteena, että taseeseen kertynyt alijäämä on katettu viimeistään vuonna 2024).
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja (talousjohtaja, toimialajohtajat)

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / johtaminen ja prosessit
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Organisaation sisäiset ohjeet ja toimintakäytännöt ovat ajan tasalla (KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Karkkilan kaupungin valmiussuunnitelma on päivitetty 2. Karkkilan kaupungin henkilöstöohjeet on päivitetty ja esimieskoulutusta kehitetty
Arviointikriteeri/ mittari	1. Karkkilan kaupungin valmiussuunnitelma on hyväksytty 2. Karkkilan kaupungin henkilöstöohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 3. Esimieskoulutuksen kehittämistoimenpiteet
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja (talousjohtaja)

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / johtaminen ja prosessit
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Organisaation kehittäminen ja resurssien tehokas kohdentaminen (KH) Kehitetään kaupungin työntekijöiden työhyvinvointia ja työssä viihtymistä (KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	1. Päivitetään koko organisaation tehtäväkuvaukset (tavoitteena mielekkäät työnkuvat, selkeät roolitukset ja tehokkaat toimintamallit), vahvassa yhteistyössä (henkilöstön osallistaminen) 2. Kehitetään työssä jaksamista ja työhyvinvointia hyvinvointisuunnitelmien pohjalta
Arviointikriteeri/ mittari	Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus: Työhyvinvointikyselyn 2022 tulokset ovat parantuneet verrattuna vuoden 2020 tuloksiin
Vastuuhenkilö	Toimialajohtajat, talusjohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / johtaminen ja prosessit
Valtuustokauden 2017-2021 tavoite	Kehitetään tiedolla johtamisen käytäntöjä (KH)
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	Kehitetään kaupungin johdon ja päätöksenteon tueksi uusia tiedolla johtamisen toimintoja ja työkaluja. Hyödynnetään digitalisaation mahdollistamia uusia käytäntöjä tiedolla johtamisen tukena.
Arviointikriteeri/ mittari	Toteutetut toimenpiteet (<i>Digiloikka Karkkilassa –hanke</i>)
Vastuuhenkilö	Talusojohtaja

9.4 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävänä on huolehtia koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä.

Kasvatus- ja opetuslautakunta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	959 882	1 049 100	1 049 100	1 035 100	1 045 451	1 055 906
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-10 734 248	-11 057 500	-11 057 500	-11 223 570	-11 326 777	-11 430 978
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-4 628 222	-4 700 065	-4 480 354	-4 721 941	-4 769 160	-4 816 852
Toimintakate	-14 402 588	-14 708 465	-14 488 754	-14 910 411	-15 050 486	-15 191 924
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-270 696	-243 600	-243 600	-92 300		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-868 989	-880 314	-880 314	-899 702		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-15 542 272	-15 832 379	-15 612 668	-15 902 413	-15 050 486	-15 191 924

Talous

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja käytetään peruspalvelujen tuottamiseen ja järjestämiseen. Varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja koskeva uusi lakimuutos ei vaikuta varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä Opetushallitukselta saaduilla avustuksilla on ollut merkittävä vaikutus perusopetuksen toimintaan, ja talousarviossa arvioidaan niitä saatavan tulevana vuotena määrällisesti saman verran. Hallitus avasi kesän 2020 aikana lisähaun covid-19:n aiheuttamien oppimisen vaikeuksiin korjaamiseen. Avustusta haettiin tukitoimia varten ja sitä saatiin yli 32 000 €. Saatua lisätukea voidaan käyttää lukuvuonna 2020-21. Koulutuksellisen tasa-arvohankkeeseen saatiin edellisvuotta noin 30 000 € enemmän (yhteensä 120 000 €), jota voidaan käyttää sekä määrärahojen erityisopettajien ja avustajien palkkaamiseen lukuvuodeksi 2020-2021 että jakotuntien lisäämiseen kaupungin kouluihin.

Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle lisää lukion menoja maksuttoman oppimateriaalin ja opiskelijoille hankittavien tietokoneiden myötä syksystä 2021 alkaen. Myös maksuttoman koulutuksen vuoksi opiskelijamäärän nousuun tulee varautua jatkossa. Tämän heijastevaikutuksia ovat kysymykset tilojen riittäväyydestä ja opetushenkilöstön lisärekrytoinneista.

Menopuolella ei ole mahdollisuuksia leikata heikentämättä lakisääteistä perustoimintaa.

Toimintaympäristö

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alainen toimintaympäristö on muutosten keskellä. Viimeiset neljä syntyneitä ikäluokkaa ovat olleet selvästi edeltäjiään pienemmät, mikä antaa haasteen toimialan palveluverkon kriittiselle tarkastelulle lähivuosina. Tosin tämä ei näy vielä varhaiskasvatuksen palveluntarpeessa eikä opetuksen järjestämisessä, koska samaan aikaan on varhaiskasvatuksen palveluihin osallistumisen suhteellinen osuus kasvanut. Eskareiden määrä on n. 20 lasta vähemmän kuin aiemmin. Myös perusopetuksen alakoulujen oppilasmäärä on pysynyt lähes ennallaan lähinnä muuttoliikkeen ja maahanmuuttajien myötä. Koko kaupunkia koskevan palveluverkkoselvityksen viivästyminen vaikeuttaa myös lautakunnan alaisen toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Myönnetty tuntikehys riittää talousarviovuodelle, mutta toimintaa voidaan laajentaa saadulla valtionavustuksesta.

SIB-hankkeen alkamisen myötä päästään tukemaan ennaltaehkäisevästi lapsiperheitä ja vaikuttamaan varhaiskasvatuksen ensimmäisiin vuosiin, koska neuvolakartoituksessa esiin tulleiden huoliperheiden tukemiseen on tuolloin parhaat edellytykset. Varhaisen tuen tarjoamisen toteuttaa hankehallinnoijan kilpailuttamat ulkoiset toimijat.

Alkuluokkatoiminnan jatkaminen on ollut toimintakauden alusta alkaen pysähdyksissä koronan takia. Rajoitusten purkamisen jälkeen toimintaa jatketaan edellisvuoden suunnitelmien mukaan.

Karkkilan kouluissa aloitetaan lukuvuoden 2020-21 aikana uudentyypistä iltapäiväkerhotoimintaa. Tällä toiminnalla pyritään tukemaan jokaiselle oppilaalle saamaan jokin harrastus. Toimintaa kehitetään yhteistyössä huoltajien, yhdistysten ja seurojen kanssa.

Hoidollis-pedagoginen (Hope-luokka) -toiminta on jo vakiintunutta Nyhkälän koulussa. Yläkoulu suunnittelee alakoulusta yläkouluun siirtyvien hope-oppilaiden tarvitsemansa oppimisen tuen. Ahmoon nuorisokodin

opiskelijoille järjestetään myös opetusta. Oppilashuoltotyö pääsee palautumaan normaaliksi, mikäli pandemia ei aseta uusia rajoituksia.

Karkkilassa on edistetty esi- ja peruskoulujen ja lukion digitalisoitumista. Myös varhaiskasvatuksessa päiväkotien digitalisointi on lisääntynyt lukuun ottamatta Toivikkeen aluetta, sillä alueella ei ole kuituyhteyttä, minkä nykyiset digitaaliset toiminnot vaatisivat. Toivikkeen päiväkodin tietoliikenneyhteys puhelimen kautta ei useinkaan toimi ja on hidas. Tilanteen korjaamiseksi etsitään vaihtoehtoisia ratkaisuja mm. 4G-ratkaisuista.

Kevään 2020 poikkeusolot osoittivat, että on tarpeen pitää tieto- ja viestintätekniiikan investoinnit ajan tasaisina. Mikäli pandemia vahvistuu uudelleen ja joudutaan rajoittamaan lähiopetusta, valmiudet etätyöskentelyyn siirtymiseen ovat vahvat. Pandemia osoitti lisäinvestointien tarpeen - olisi tärkeää hankkia oppilaskoneita vuosittain, koska yleensä samaan aikaan hankitut koneet joudutaan uusimaan myös kutakuinkin samaan aikaan. Säännöllisellä täydentämisellä ja uusimisella voidaan välttää äkillisten kriisitilanteiden aiheuttamat ongelmat. Kevään ajan poikkeusolot valmistivat henkilökunnan muuttamaan perinteisiä opettamisen tapoja.

Lukion oppilasmäärä on edelleen kasvussa, mikä lisää kaupungille perusopetuksen kautta tulevia valtionosuuksia. Opiskelijoita tuetaan edelleen laitehankinnoissa, mutta oppivelvollisuuslain tultua voimaan opetuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijoille tarvittavat laitteet. Lukion toimintaa ohjaa edelleen tulevana vuonna uuden opetussuunnitelman tekoprosessi.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän ja Karkkilan kaupungin yhteistyönä alkanut kone- ja tuotantotekniikan ammatillinen koulutus on osa elinvoiman kokonaisuuden ammatillisen koulutuksen kehitystoimintaa. Koulutus käynnistyi Karkkilassa elokuussa 2020 ja ensimmäisen vuoden opiskelijoiksi saatiin alussa 11 opiskelijaa. Karkkilan lukiossa opiskellaan tämän ammatillisen koulutuksen yhteiset tutkinnon osat (yto -opinnot).

Karkkilan kouluinvestoinneissa keskitytään akuutteihin ja ilmeneviin ongelmiin.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan hallinto						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	10 429	13 000	13 000	30 000	30 300	30 603
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-102 337	-95 820	-95 820	-100 900	-101 828	-102 765
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-13 035	-13 631	-13 631	-12 963	-13 093	-13 224
Toimintakate	-104 943	-96 451	-96 451	-83 863	-84 620	-85 385
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	115 372	96 451	96 451	102 337		
Tehtävän kokonaiskustannukset	10 429	0	0	18 474	-84 620	-85 385

Karkkilan strategiasta on jalkautettu valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet talousarviovuodelle 2021. Uutena avauksena päivitetään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Suunnittelukauden 2020-22 tavoite	Lapsiperheet saavat tukea vanhemmuuteen
Talousarviovuoden 2021 tavoite	SIB-hankkeen kautta tuetaan nuoria lapsiperheitä heidän arjen haasteissaan, vanhemmuudessaan sekä ohjataan tarvittaessa saatavilla oleviin palveluihin
Arviointikriteeri/mittari	Hankkeessa mukana olevien perheiden lukumäärä, palveluihin osallistumisten määrä/ Karviaisen tilastot
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2020-22 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään
Talousarviovuoden 2021 tavoite	Karkkilaan laaditaan uuden tyyppistä iltapäiväkerhotoimintaa yhteistyössä huoltajien, järjestöjen, seurojen ja yhdistysten kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	Lasten ja nuorten päihdekokeilut laskevat. Lasten ja nuorten kokemus omasta hyvinvoinnista kasvaa (hyvinvointikyselyn tulokset)
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Elinvoima olla oma itsensä
Suunnittelukauden 2020-22 tavoite	Jokaisella on lupa olla oma itsensä
Talousarviovuoden 2021 tavoite	Tuetaan lasten ja nuorten yksilöllistä kasvua, oppimistyyliä sekä kannustetaan koulun jälkeisiin vapaa-ajan harrastuksiin
Arviointikriteeri/mittari	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	285 636	303 000	303 000	256 400	258 964	261 554
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-3 604 471	-3 752 770	-3 752 770	-3 525 700	-3 558 121	-3 590 854
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-851 263	-824 416	-776 731	-836 414	-844 778	-853 226
Toimintakate	-4 170 098	-4 274 186	-4 226 501	-4 105 714	-4 143 935	-4 182 526
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-3 655	-2 200	-2 200	-3 700		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-291 900	-298 638	-298 638	-300 226		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 465 653	-4 575 024	-4 527 339	-4 409 640	-4 143 935	-4 182 526

Varhaiskasvatuksen palvelualueeseen kuuluu kunnallinen ja yksityinen päiväkotij- ja perhepäivähoito sekä esiopetus. Perhepäivähoidon osuus varhaiskasvatuksessa pienenee ja vuonna 2021 kunnallisia perhepäivähoitajia on työssä 6.

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on subjektiivisen varhaiskasvatuslain velvoitteiden täyttäminen sekä perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen. Kuukausittaisen lapsimäärän seurannan osalta syksyn 2020 kehitys osoittaa, että vaikka lapsia on Karkkilassa aikaisempaa vähemmän, tulee varhaiskasvatuksen palvelujen piiriin heitä ikäluokistaan kuitenkin edellisvuosia enemmän. Kotona olevat vanhemmat haluavat lapsen osallistuvan saman ikäisten lasten ryhmätoimintaan ja hakevat aikaisempaa enemmän osa-aikaista varhaiskasvatuspalvelua, etenkin 1-3 vuotiainen osuus on kasvanut. Tämän vuoksi joudumme harkitsemaan ns. ”vauvakerhoa”, pienten lasten avointa varhaiskasvatustoimintaa. Vastaavasti kotihoidontuen menot on selvästi pienentyneet. Karkkilassa ei makseta kotihoidontuen kuntalisää.

Palvelusetelillä hankitaan varhaiskasvatuspalveluita Karkkilan kaupungin yksityisten päiväkotien lisäksi myös muista vanhempien valitsemista yksityisistä päiväkodeista, jotka kaupunki on hyväksynyt palveluntuottajaksi. Yksityiseen perhepäivähoitoon palvelusetelin voi saada ilta- yö- ja viikonloppuhoitoon, mikäli kaupungin oman vuorohoitoyksikön aukioloaika ei palvele lapsen tarvitsemaa hoitoaika.

Maahanmuuttajataustaisten lasten osuus on kahden viime vuoden aikana lisääntynyt. Syksyllä 2020 saatiin muutama uusi syyrialaislapsi palvelujen pariin (varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tulossa 4 lasta). Tällä hetkellä varhaiskasvatuksen piirissä on 24 lasta, joiden huoltajat ovat ulkomaalaistaustaisia ja/tai maahanmuuttajia. Tämä sekä varhaisen puuttumisen myötä huomattu erityisen tuen tarve lisäävät painetta erityisvarhaiskasvatusopettajien määrän lisäämiseen. Varhaisen tuen tarjoaminen on haasteellista pätevien erityisopettajien saamisen vuoksi. Nykyisin erityisvarhaiskasvatusopettajia on yksi esiopetuksessa ja yksi muulla varhaiskasvatuksella (päiväkodit ja perhepäivähoito).

SIB-hanke pääsi alkamaan syksyllä 2020. Sen painopistettä on siirretty ennaltaehkäisevästi varhaiskasvatuksen ensimmäisiin vuosiin, jolloin neuvolakartoituksessa esiin tulleiden huoliperheiden tukemiseen on parhaat edellytykset, neuvolan vuositarkastuksessa esiin tulleiden lapsen kasvun ja kehityksen pulmien myötä terveydenhoitaja usein suosittelee lapselle osallistumista varhaiskasvatukseen päiväkodissa.

Karviaisen sosiaalityöntekijät jatkavat edellisvuonna alkanutta toimintaansa jalkautua päiväkoteihin kerran kuukaudessa. Tällä toiminnalla on vanhemmilla sekä päiväkotien henkilökunnalla mahdollisuus matalalla kynnyksellä jo varhaisessa vaiheessa tuoda esille huoli lapsesta/perheestä ja näin ohjata mahdollisesti lisäksi muun tarvittavan tuen piiriin.

1.8.2020 lakimuutos vahaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentämisestä ja lapsen subjektiivisesta oikeudesta kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen ei vaikuta Karkkilan varhaiskasvatukseen, koska Karkkilassa ei ole kasvatettu ryhmäkokoa eikä rajattu oikeutta varhaiskasvatuspalveluun aiemmin voimassa olleen lain sallimalla tavalla.

Talousarviokauden aikana on otettava huomioon valtion hallitusohjelmassa mainittu maksuton varhaiskasvatus. Toteutuessaan se tulee aiheuttamaan tulojen menetyksiä.

Alla olevassa taulukossa on varhaiskasvatuksen palvelualueen yksiköitä koskevia tunnuslukuja. Taulukon perusteella voidaan arvioida mahdollisia tulevia vuosia koskevia ratkaisuja. Talousarviovuoden kokonaislapsimäärässä näky ensimmäisen kerran pienenevät ikäluokat: esiopetukseen on tulossa 20 lasta vähemmän.

Tunnusluku/Mittari	TA2019	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022
Lapsimäärä/ päiväkotiki	293(*)	280	270	245	247
- Haapala	32	30	30	24	24
- Högfors	55	59	54	53	53
- Toivike	66	52	53	55	55
- Haukkamäki	23	21	19	20	21
- perhepäivähoito	29	23	22	20	24
- esiopetus yht.	89	95	95	73	70
Käyttö-/täyttöaste/päiväkotiki		täyttöaste			
- Haapala	76/100	100	80/100	80/100	80/100
- Högfors	75/100	100	76/100	76/100	76/100
- Toivike	75/100	100	74/100	70/100	70/100
- Haukkamäki	76/100	100	76/100	75/100	75/100
- Esiopetus	100/100	100	100/100	100/100	100/100
Kokonaismenot/ lapsi (€)/päiväkotiki (**)					
- Haapala	11 100	10 921	11 000	11 000	11 000
- Högfors	12 694	14 863	12 000	14 000	14 000
- Toivike	16 628	18 284	14 000	17 000	17 000
Nettomenot/päivähoitolapsi (€/ v):					
- päiväkodit	7 600	8 196	7 600	8 100	8 100
- perhepäivähoito	12 859	10 874	12 000	11 000	11 000
- esiopetus	6 507	5 641	6 500	5 700	5 700
Lasten kotihoidon tuen saajat (lkm)	151	135	150	131	131
Palvelusetelien käyttäjät (lkm)	60	60	60	61	61

(* keskimääräinen lapsimäärä/ kk lukuun ottamatta kesäaikaa (kesä-heinäkuu))

(**Laskennassa huomioitu tilavuokrat, ruokailut, maksutuotot ym. tulot)

Opetuksen palvelualue

Opetuksen palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	663 817	733 100	733 100	748 700	756 187	763 749
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-7 027 440	-7 208 910	-7 208 910	-7 596 970	-7 666 828	-7 737 359
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-3 763 924	-3 862 018	-3 689 992	-3 872 564	-3 911 290	-3 950 403
Toimintakate	-10 127 547	-10 337 828	-10 165 802	-10 720 834	-10 821 931	-10 924 013
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-267 040	-241 400	-241 400	-88 600		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-692 461	-678 127	-678 127	-701 813		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-11 087 048	-11 257 355	-11 085 329	-11 511 247	-10 821 931	-10 924 013

Opetuksen palvelualueeseen kuuluu kolme alakoulua, yhteiskoulu ja lukio sekä koululaisten iltapäivätoiminta. Opetuksen palvelualue järjestää jokaiselle Karkkilassa asuvalle perusopetusikäiselle lapsille perusopetuksen palvelut sekä lukioon valituille opiskelijoille lukio-opetuksen palvelut tarvittavine tukitoimineen.

Muutoksia

Hallitusohjelman tavoitteena on oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle. Tämä voidaan toteuttaa vain vahvistamalla oppilaan ohjausta ja oppilashuollon palveluita. Lisäksi tulee varmistaa, että peruskoulun on mahdollista tarjota jokaiselle oppilaalle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta mm. lisäämällä resurssia perusopetukseen. Lakiesityksen mukaan entistä laajemman oppivelvollisuuden on tarkoitus astua voimaan vuonna 2021.

Käytännössä tämä tarkoittaa maksuttoman opetuksen ja opetuspalveluiden lisääntymistä. Lukion talousarvion oppimateriaaleihin ja tietokonehankintoihin tulee varata lisää resursseja. Myös elinvoima –toimialan alaisuudessa olevien ammatillisissa opinnoissa oleville karkkilalaisille nuorille tulee tarjota samat palvelut mm. opintojen ohjauksen ja oppilashuollon osalta. Talousarviovuonna selvitetään mahdollisuuksia laajentaa Karkkilassa toteutettavan toisen asteen opetustarjotinta. Jatkossa tuleekin avata keskustelu näiden koulutusalojen siirtämisestä sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalle, opetuksen palvelualueelle ja varata näihin lisäresursseja.

Lukion opiskelijamäärä on nousussa. Opetuksen piirissä on mukana 11 vuonna 2020 alkaneen kone- ja tuotantotekniikan ammatillisen koulutuksen opiskelijaa YTO-opinnoissa (YTO = yhteiset tutkinnon osat). YTO-opinnot ovat yleissivistäviä opintoja, jotka tukevat ammatillisia opintoja ja ovat osa koko ammatillista perustutkintoa. Yhteiset tutkinnon osat on jaettu kolmeen ryhmään: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, maattis-luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen. Tämän opetuksen kulut katetaan tulevana lukuvuonna elinvoiman kokonaisuuden talousarviossa.

Suuren vuosiluokan opiskelijamäärä sekä uusi opetussuunnitelma edellyttää n. 16 opetuskurssia lisää lukuvuoden 2021-2022 alusta. Osa lisääntyvistä kuluista kattautuu kasvavina valtionosuuksina.

Tasa-arvoisuuden huomioon ottaminen

Opetusryhmien muodostamisessa ja opetuksen suunnittelussa pyritään ottamaan huomioon oppilaiden erityistarpeet, jotta opetus voidaan järjestää opetussuunnitelman mukaisesti ja että perusopetusta koskevien säädösten asettamat tavoitteet saavutetaan. Valinnaisuutta on lisätty oppilaiden lukujärjestyksiin. Hoidollis-pedagogiset (Hope) -oppilaat ovat omassa pienryhmässään alakoulussa, mutta yläkoulussa heidät on sijoitettu olemassa oleviin pienluokkiin. Lisäksi kaupungissa toimii kaksi kuraattoria ja psykologia.

Maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille on kaupungissa 3 luokkaa, kaksi Nyhkälässä ja yksi yläkoulussa. Syksyllä 2020 saatiin muutama syyrialaislapsi alakoulun valmistavaan opetukseen. Yhteiskouluun tulee yhteensä 4 nuorta valmistavan opetukseen, joista yksi on jo tullut. Palkkakuluissa ovat myös neljän avustajan palkat, joiden palkat maksavat Lohja, Vantaa ja Kerava. Heidän palkkansa on huomioitu myös tulopuolella.

Rekrytointien myötä on saatu pätevää henkilöstöä. Hankerahoituksen myötä on määräaikaisen työntekijöiden määrä kasvanut. Joitakin määräaikaisia tehtäviä on voitu vuosittain vakinaistaa. Erityisopetukseen on ollut haasteellista saada pätevää henkilöstöä. Opetushenkilöstö on motivoitunutta, ammattitaitoista ja osavaa.

Alati muuttuva toimintaympäristö edellyttää myös opiskelijoiden yhdenvertaisen opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksien tarkastelun. Tämän tavoitteen toteutumiseksi aloitetaan toimintakauden aikana yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien laatiminen ja päivittäminen.

Alla olevassa taulukossa on opetuksen palvelualueen yksiköitä koskevia tunnuslukuja. Taulukon perusteella voidaan arvioida mahdollisia tulevia vuosia koskevia ratkaisuja.

Tunnusluku/Mittari	TA2019	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022
Oppilasmäärä yht.	1 128	1 124	1 143	1 136	1 118
- Haukkamäki	137	127	135	120	115
- Tuorila	76	77	70	77	78
- Nyhkälä	432	440	444	425	420
- Yhteiskoulu	331	330	340	340	335
- Lukio	152	150	154	174	170
Oppilasmäärä					
- yleisopetuksessa	967	968	960	953	943
- erityisopetuksessa	88	89	95	110	105
- maahanmuuttajataustaisia (S2)	73	67	75	73	70
Nettomenot/oppilas (€): (*					
- alakoulut x	8 688	8 909	8 600	8 900	8 988
Haukkamäki (erillisluokat)	7 819	8 295	7 800	8 300	8 350
Tuorila (yhdysluokat)	9 161	8 956	9 200	9 200	9 200
Nyhkälä (pienluokat, S2)	8 919	9 034	8 900	9 000	9 000
- yläkoulu (pienluokat, S2)	9 698	9 352	9 700	9 400	9 400
- lukio	8 019	8 212	8 000	8 200	8 200
(* Laskennassa huomioitu tilavuokrat, ruokailut, mak- sutuotot ym. tulot					

9.5 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	446 565	449 650	449 650	470 900	475 609	480 365
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	9 090	6 450	6 450	5 250	5 303	5 356
Toimintakulut	-1 735 113	-1 824 056	-1 824 056	-1 889 640	-1 907 016	-1 924 560
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-946 297	-996 263	-996 263	-974 474	-984 219	-994 061
Toimintakate	-2 225 756	-2 364 219	-2 364 219	-2 387 964	-2 410 323	-2 432 900
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-28 172	-33 100	-33 100	-34 300		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-149 774	-165 055	-165 055	-163 264		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 403 702	-2 562 374	-2 562 374	-2 585 528	-2 410 323	-2 432 900

Vapaa-aikalautakunnan alaisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen tehtävä on järjestää ja tukea kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluita sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluita. Kaikilla palvelualueen palveluilla on erittäin merkittävä rooli kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä ja syrjäytymisen ehkäisyssä sekä lisäksi kulttuuriperinnön vaalimisessa.

Talous

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja käytetään vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuvat pääasiassa henkilöstön palkoista sekä kohdeavustuksista ja tilavuokrasta. Merkittävä osa perustoiminnankin rahoituksesta saadaan erillisavustuksina kansallisilta rahoittajilta, kuten esimerkiksi ministeriöistä. Toimintaan saadut avustukset sekä valtionosuudet kattavat ison osan palvelualueen toiminnoista.

Yhdistysten toimintaan kohdistetut avustuspäärärahat on keskitetty vapaa-aikalautakunnan hallinnon kustannuspaikkaan. Yhdistykset voivat saada kohdeavustuksia vuosittain määriteltäviin kohteisiin. Kaupunki tukee yhdistysten ja järjestöjen toimintaa edullisilla tilavuokrilla ja mm. liikuntapalveluissa alle 18-vuotiaiden osalta ei peritä käyttömaksuja.

Karkkilan kaupunki tukee kannatusyhdistysten ylläpitämiä Karkkilan kuvataidekoulua, Karkkilan musiikkikoulua ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaa. Koulut antavat taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille.

Vapaa-aikalautakunnan hallinto						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-119 481	-122 450	-122 450	-113 100	-114 140	-115 190
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-124 569	-127 121	-127 121	-126 430	-127 694	-128 971
Toimintakate	-244 051	-249 571	-249 571	-239 530	-241 834	-244 161
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-1 605	-1 600	-1 600	-2 900		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	42 713	56 639	56 639	44 319		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-202 943	-194 532	-194 532	-198 111	-241 834	-244 161

Toimintaympäristö

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueella tehdään aktiivista yhteistyötä niin kaupungin omien toimijoiden kuin yhdistysten ja järjestöjenkin kanssa. Suurimmat kehittämistarpeet ovat perustoiminnan laadun ja riittävyyden turvaamisessa ja siinä, että palvelutoiminnassa kyetään huomioimaan nyky-yhteiskunnan vaatimukset. Myös henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat keskiössä, koska henkilöstö toimii palvelujen tuottajina ja ovat kaupungin imagon rakentajia. Jotta palvelutuotannossa onnistutaan, tarvitaan osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö sekä asianmukaiset tilat ja välineet. Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueella toimitaan tiiminä, johon kuuluvat kaikkien yksiköitten vastuhenkilöt. Lisäksi Elämyspolkutoiminnan kautta saadaan kootusti esiin kaikki palvelualueen toiminnot.

Karkkilan kaupunki on mukana alueellisessa Ankkurimallissa sekä nuorten mielenterveyden edistämiseen tähtäävässä tutkimus- ja kehittämishankkeessa. Ankkuritoiminnalla tarkoitetaan moniammatillista yhteistyötä, joka kohdistuu lasten ja nuorten (alle 18-vuotiaiden) hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisissa tiimissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta, terveystoimesta ja nuorisotoimesta.

Vapaa-aikatoimi on mukana Karkkilan kaupungin luontomatkailun ja retkeilyreittien kehittämissuunnitelmassa. Karkkilan tehdasalueen koskireitti avattiin kesällä 2020 ja valmistelutyö muiden reittien osalta jatkuu talousarviovuonna. Tienvarsiopasteiden ja muiden reittimerkkien suunnittelu ja hankinta tehdään yhteistyössä kaupunkikehityksen ja elinvoima kokonaisuuden kanssa.

Vapaa-aikalautakunta päätti käynnistää kirjaston peruskorjaukseen tähtäävän hankesuunnittelun aloittamalla työn tarveselvityksellä kesäkuun kokouksessaan 2020. Tarveselvitys toteutettiin Karkkilan tilahankkeiden toteuttamissuunnitelman mukaisesti huomioiden vaihtoehtoiset toteutustavat. Tarvesuunnittelussa huomiointiin mahdollisuus sisällyttää kirjaston tiloihin järjestötoiminnan, nuorisotyön ja työväenopiston toimintoja. Tarveselvityksen jälkeen vuoden 2021 tehdään tarkempaa tilasuunnittelua.

Mikäli pandemia aktivoituu uudelleen, on palvelualueella valmius siirtyä etätyöskentelyyn. Kevään 2020 aikana jouduttiin pohtimaan erilaisia tapoja järjestellä töitä ja keskittyä uuden suunnitteluun sekä tehdä työtä eri tavalla. Monia toimintamuotoja jouduttiin rajoittamaan eikä kaikkia suunnitelmia voitu toteuttaa, joten asetettuja tavoitteita on siirretty vuodelle 2021.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	446 565	449 650	449 650	470 900	475 609	480 365
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>9 090</i>	<i>6 450</i>	<i>6 450</i>	<i>5 250</i>	<i>5 303</i>	<i>5 356</i>
Toimintakulut	-1 615 632	-1 701 606	-1 701 606	-1 776 540	-1 792 876	-1 809 370
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-821 728</i>	<i>-869 142</i>	<i>-869 142</i>	<i>-848 044</i>	<i>-856 524</i>	<i>-865 090</i>
Toimintakate	-1 981 705	-2 114 648	-2 114 648	-2 148 434	-2 168 489	-2 188 739
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-26 567	-31 500	-31 500	-31 400		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-192 488	-221 694	-221 694	-207 583		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 200 760	-2 367 842	-2 367 842	-2 387 417	-2 168 489	-2 188 739

Talousarviovuoden merkittävimmät henkilöstömuutokset ovat starttipajaohjaajan tehtävän vakinaistaminen sekä etsivän nuorisotyöntekijän tehtävän täyttämisen. Kirjaston hankesuunnitelman eteneminen voidaan liittää palveluverkkoselvityksen yhteyteen ja ratkaista samalla pitkään tarkastelussa olleiden Työväenopiston, Ruukinpajan ja mahdollisesti nuorisopalvelujen ja järjestötilojen tilakysymyksiä.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2020-22 tavoite	Karkkila järjestää ja tuottaa vapaa-ajan palvelut asukas- ja asiakaslähtöisesti sekä kustannustehokkaasti
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	Palveluverkkoselvityksen myötä pyritään optimoimaan tarvittavat tilat sekä nostamaan niiden käyttöasteita. Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue on kaupungin omistamien tilojen käyttäjä ja palvelualueen yksiköiden tarpeista tuotetaan tietoa selvitystyöryhmälle.
Arviointikriteeri/mittari	Palveluverkkoa kehitetään palveluverkkoselvityksen mukaisesti.
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2020-22 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään.
Talousarviovuoden 2021 toimenpiteet	Osallistutaan uudentyypin koulujen iltapäiväkerhotoiminnan ja lapsille harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen yhteistyössä lasten huoltajien, yhdistysten järjestöjen ja seurojen kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä laskee. Lasten ja nuorten päihdekokeilut ja käyttö laskee. Lasten ja nuorten kokemus omasta hyvinvoinnista kasvaa (hyvinvointikyselyn tulokset).
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Alla olevassa taulukoissa on lautakunnan päättämiä ja seurattavia toimintayksiköjä koskevia tunnuslukuja.

Mittari	TA2019	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022
Nuorisopalvelut					
- nuortenillat (käyntikerrat)*	320	1022	600	1100	1100
- leiritoimintaan osallistuneiden määrä	100	65	65	110	110
- Kerhotoiminta					
- Mopotalli		1586	900	1000	1000
*) raportointitapa muuttunut		77	40	80	80
Etsivä nuorisotyö					
- nuoria yhteensä	85	93	100	80	80
- päättyneet asiakkuudet	30	14	25	30	30
Ruukinpaja					
- työkokeilu	24	27	20	20	20
- kuntouttava työtoiminta	12	15	15	18	18
- palkkatuki ja oppisopimus	10	11	10	10	10
- muu toiminta (mm. harjoittelut, siviilipalvelus)	8	6	4	8	8
Liikuntapalvelu					
- Liikunnanohjauksen kävijämäärät vuodessa (ryhmäliikunta/ yksilöohjaus)	4 300	3 755	4 400	4 400	4 400
- Vertaisohjaajaryhmien kävijämäärät					
- Tapahtumien kävijämäärät /tapahtumien määrä	6 800	7630	4000	800	7 000
	900/ 15	1676/ 30	500 / 10	1000/ 17	1000/ 17

Avustukset taidekouluille	58 000	58 000	58 000	59 000	59 000
- Musiikkikoulu	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000
- Kuvataidekoulu	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
- Tanssiopisto Vinha	4 000	4 000	4 000	5 000	5 000
yhteisöille ja järjestöille	17 100		20 000	20 000	20 000
- liikunta	9 000		9 000	9 000	9 000
- nuoriso	5 000		6 000	6 000	6 000
- muu yhdistystoiminta	2 000		3 500	5 500	5 500
- alle 200 € avustukset	1 100		1 500	1 500	1 500
Kirjasto					
- fyysiset käynnit per as.	6,3	5,96	6,3	6	
- lainat per asukas	14	14,6	14,2	14,6	
- käyttäjäkoulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneet	1600	1344	1600	1000	
- aineistokulut per as./ €	6,3	6,08	6,5	6,5	
Museo					
- kävijämäärä/v	6 800	8891	8 500	8 500	
- opastetut kierrokset/v	180	180	230	240	
- vaihtuvat näyttelyt/v	20	15	20	20	
Kulttuuripalvelut					
Karkkilasali (ilta- ja viikonloppukäyttö):					
- varaukset lkm/ v	-	122	80	120	125
- joista yleisötapahtumia lkm / v	-	62	-	65	65
- kävijämäärä / v	-	10 500	-	10 500	11 000
- myyntituotot e / v	4000	5428	5000	6000	6000
Kaikukorttien määrä / v	-	166	-	170	180
Kaikukorttien käyttökerrat / v	-	112	110	130	140
Elämyspolun tapahtumat lkm / v	-	165	-	165	165
Elämyspolun kävijämäärä / v	-	5581	2800	5500	5500
Työväenopisto					
- opetus (h)	5 400	5438	5 400	5 400	
- opiskelijat	2 400	2067	2 400	2 400	
- kurssit	150	181	150	150	

Palvelualueen yksiköiden tavoitteet lautakuntaan nähden

Työväenopisto

Karkkilan työväenopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Työväenopiston merkitys syrjäytymisen ehkäisyssä sekä toimintakyvyn ylläpitämisessä on merkittävä. Palveluiden tulevaisuuden turvaamiseksi rakennetaan jatkuvasti kestävää yhteistyötä monipuolisesti kaupungin eri toimijoiden kanssa. Opisto on myös mukana sekä Kaikukortin että elämyspolun toiminnassa. Työväenopiston toimintaa säätelee laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) ja sen toiminta rahoitetaan suurelta osin vapaan sivistystyön opetustuntikohtaisen valtionosuuden turvin.

Työväenopiston tulevaisuuden näkymiä suunnitellaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tulevaisuuden suunnittelussa opetustilojen tarkastelulla on keskeinen asema. Opetustilojen kehittäminen on monen vuoden toiminnallinen tavoite. Tiloja pyritään kehittämään opiskelijakunnan tarpeita vastaavaksi sekä yhdenvertaisuuden että saavutettavuuden periaatteita noudattaviksi. Opistotalon tilajärjestelyt ja tarpeet ovat keskeisessä asemassa opetustiloja tarkasteltaessa ja toimintaa suunniteltaessa.

Kirjastopalvelut

Kirjaston tehtävänä on tuottaa Karkkilan kaupungissa lakisääteiset kirjasto- ja tietopalvelut, jotka tukevat kansalaisten elinikäistä oppimista, sananvapautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Kirjasto tuottaa alueensa asukkaille laadukasta tieto- ja kokoelmapalvelua sekä tarjoaa alueen asukkaille tilat, laitteet ja palvelut sekä vapaan pääsyn tietoverkkoon, joita hyödyntäen kansalainen voi toimia täysipainoisesti tietoyhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijana.

Kirjastolla on merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä ja maahanmuuttajien kotouttamisessa matalan kynnyksen palvelupaikkana, jonka tarjoamat palvelut ovat maksuttomia ja joka on avoinna läpi vuoden. Karkkilan kirjastossa omatoimiaika täydentää palveluaikojä niin, että asiakkailta on mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varhain aamulla, iltaisin asiakaspalveluajan päätyttyä ja viikonloppuisin. Kirjaston aineistotarjontaa pidetään monipuolisena ja ajantasaisena ja Lukki-kirjastojen yhteiset kokoelmapalvelut täydentävät oman kirjaston valikoimaa. E-aineistojen käyttö kasvoi merkittävästi kirjastojen ollessa suljettuna vuonna 2020 koronan takia. Käyttö on myös jäänyt aiempaa lainausmäärää korkeammalle tasolle ja myös kustannukset ovat kasvaneet. E-aineistojen kustannuskehitykseen tulee vastata kohdentamalla tarvittavat määrärahat näihin.

Karkkilan kirjasto toimii kiinteässä yhteistyössä paitsi muiden Lukki-kirjastojen myös Karkkilan kaupungin sisäisten toimijoiden ja Karkkilan kaupungin eri yhdistysten kanssa ja tarjoaa tiloja yhteistyökumppaneiden ja etätyöntekijöiden käyttöön. Koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyö on tiivistä ja Elämyspolun kautta kirjasto tarjoaa elämyksiä ja opastusta eri-ikäisille asiakkailleen: nettiopastukset, satutunnit, kirjastonkäytön opetus, kirjastoseikkailut, kirjavinkkaukset jne. Lukki-kirjastoissa on käynnissä AVI:n rahoittama hanke, jossa kirjastojen käyttöön suunnitellaan pakopelikonsepti.

Kirjasto markkinoi palveluita ja tapahtumia aktiivisesti Facebookissa, kaupungin kotisivuilla ja Lukki-kirjastojen yhteisessä verkkopalvelussa lukki.finna.fi eri kohderyhmille. Kirjastolla on sähköinen infonäyttö sekä kirjastossa että kaupungilla.

Kirjaston lainaus- ja palautusautomaatit ovat teknisesti vanhentuneet ja ne tulee uusia.

Museopalvelut

Karkkilan ruukkimuseo Senkka on ruukki- ja valimohistorian erikoismuseo. Högforsin ruukin alueella sijaitsevat näyttelykohteet esittelevät ruukkilaisten työtä sulan metallin äärellä ja arkielämää kotoisissa askareissa. Karkkilan ruukkimuseo harjoittaa valimoalan tallennus-, tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon toiminta-alueena on Karkkilan kaupunki, mutta museo tallentaa paikallishistorian lisäksi laajemmin suomalaisen valimoteollisuuden historiaa ja nykypäivää. Museon tehtävänä on säilyttää ja hoitaa hallussaan olevat kokoelmat yleisesti hyväksytyjen museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Karkkilan ruukkimuseo kuuluu lakisääteistä valtionosuutta saavien museoiden joukkoon. Museo suunnittelee ja toteuttaa näyttelyitä ja julkaisuja yhteistyössä muiden museoiden ja tahojen kanssa. Museo osallistuu myös vapaaehtoistyön kehittämiseen paikallisten yhdistysten kanssa.

Karkkilan ruukkimuseo on mukana Museoviraston johtamassa tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä valtakunnallisesti. Karkkilan ruukkimuseo tekee myös kokoelmapolitiikkaan liittyvää yhteistyötä Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon alueeseen kuuluvien ammatillisten museoiden kanssa. Yhteistyöhön sisältyy myös yhteisen kokoelmahallintajärjestelmän hankinta.

Vuonna 2021 Ruukkimuseon kohteissa järjestetään Karkkilan Rautapäivien, Pruukkipäivän ja Historian yön tapahtumia sekä Karkkilaan historiaan liittyviä luentoja ja opastettuja retkiä. Lisäksi Galleria Bremerissä järjestetään viisi vaihtuvaa näyttelyä. Museo osallistuu myös Karkkilan kulttuurimatkailun kehittämistyöhön ja toteutukseen.

Kulttuuripalvelut

Kulttuurilla on tutkitusti myönteisiä vaikutuksia ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Karkkilan kulttuuripalveluiden lakisääteisenä tehtävänä on luoda edellytyksiä kulttuurin monipuoliselle kokemiselle, tekemiselle ja saatavuudelle kunnassa (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta, 166/2019). Kulttuuripalvelut tukee kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa mm. yhteistyöllä tapahtumajärjestelyissä ja -viestinnässä.

Kulttuuripalveluiden omina perustehtävinä on Karkkilasalin ilta- ja viikonloppukäytöstä vastaaminen, elämyspolkutoiminta, kaupungin tapahtumaviestintä sekä Kaikukortin ja järjestötila Kansankulman toiminnan koordinointi. Resurssina on kulttuuri- ja opistosihteerin 60-prosenttinen työpanos.

Kulttuuripalvelut hallinnoi 306-paikkaisen Karkkilasalin ilta- ja viikonloppukäyttöä. Salin osa-aikaisesti (60 %) palkattu av-tekniikko on käytettävissä myös muissa kaupungin av-tekniikkaa vaativissa tiloissa. Karkkilasalin toiminnassa vuonna 2021 keskitytään tilan turvallisuuden ja palveluiden laadun kehittämiseen. Lisäksi tekniikkaa ja liikuteltavissa olevaa kalustoa pyritään vahvemmin hyödyntämään kaupungin eri yksiköiden käytössä, myös muualla kuin Karkkilasalissa järjestettävissä tapahtumissa.

Elämyspolku kokoaa yhteen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen toimintoja kohdennetusti kaikenikäisille karkkilalaisille. Kaikki polun yli 100 vuosittaista tapahtumaa ovat osallistujilleen ilmaisia. Vuonna 2021 tavoitteena on elämyspolun viestinnän ja kaupungin sisäisen yhteistyön vahvistaminen.

Kaikukortti on tarkoitettu tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville henkilöille ja sen jakelusta vastaavat sosiaali- ja terveysalan toimijat. Kortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuritapahtumiin sekä osallistua työväenopiston kursseille. Toiminta perustuu vastikkeettomuuteen ja tapahtumajärjestäjien vapaaehtoisuuteen. Vuoden 2021 tavoitteena on saada koko kaupungin oma palvelutarjonta Kaikukortin piiriin.

Tärkeä yhteistyön muoto kolmannen ja neljännen sektorin kanssa on järjestötila Kansankulman toiminnan koordinointi. Yleisen kulttuuritoiminnan painopiste siirtyy yhä enemmän ennaltaehkäisevään kulttuurihyvinvointia painottavaan suuntaan. Kansankulma on kaupunkilaisten yhteiskäytössä oleva kokoontumisen paikka ja sitä voi varata maksutta niin yleisötapahtumia kuin yhdistyksen toimintaa tukevia kokouksia, harjoituksia ym. varten. Tilassa toimivat myös monet kaupungin omat yksiköt. Kulttuuripalvelut koordinoi tilan toimintaa ja arkea. Rahoituksesta vastaa elinvoiman toimiala.

Nuorisopalvelut ja nuorten työpajatoiminta

Lakisääteisen nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö- ja politiikka kuuluu kunnan tehtäviin. Näihin tehtäviin kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen ja kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta.

Perusnuorisotyö järjestää Nuorisotalolla viikoittain nuorten avointa toimintaa, loma-aikana leiritoimintaa sekä tapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi perusnuorisotyö tekee yhteistyötä koulujen kanssa järjestämällä välituntitoimintaa, sometunteja, päihdekasvatusta sekä tarjoamalla turvallista ja luotettavaa aikuiskontaktia lapsille ja nuorille. Jalkautuvaa nuorisotyötä kehitetään yhdessä paikallisten järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa. Matalan kynnyksen kerhotoimintaan on saatu hankerahaa toimintakaudelle 2020-2021, jonka turvin jatketaan nuorisopalveluiden kerhotoimintaa sekä mopotallitoimintaa. Täysi-ikäisiä nuoria koulutetaan apuohjaajiksi nuorisopalveluille avoimiin iltoihin. Toiminnan tarkoitus on edistää nuorten osallisuutta sekä opettaa vapaaehtoistyön tekemistä. Koulutusmalli on suunniteltu kevään 2020 aikana ja tavoite on aloittaa koulutukset toimintakauden 2020-2021 aikana.

Uuden nuorisovaltuuston toimintakausi alkaa tammikuussa 2021. Nuorisovaltuusto kokoontuu kerran kuukaudessa kevät ja syyskaudella ja ryhmän ohjaajana toimii nuorisohjaaja. Nuorisovaltuustotoimintaa kehitetään yhdessä nuorisovaltuutettujen kanssa. Vuoden 2020 aikana nuorisovaltuusto loi toiminnalleen vuosikellon, jota päivitetään uuden nuorisovaltuuston käynnistyttyä. Tavoitteena on edelleen osallistaa enemmän nuoria sekä saada nuorten ääni paremmin kuuluviin päätöksen teossa.

Starttipaja toiminta on antanut hyviä tuloksia nuorten tukimuotona ja toiminta vakinaistetaan osaksi pajan toimintaa palvelemaan 16-25 vuotiaita nuoria. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa nuoren arjenhallinnan taitoja sekä itseluottamusta ja itsetuntemusta yksilövalmennuksen ja ryhmävalmennuksen avulla. Starttipaja huomioidaan myös hakiessa Ruukinpajalle valtionavustusta. Ruukinpajan tilakysymys ratkaistaan palvelurakenneseelvityksen yhteydessä.

Ohjaamo on toiminut Karkkilassa parittomilla viikoilla, etsivän nuorisotyön tiloissa kirjaston yläkerrassa. Ohjaamon toimintaan on tavoitteena saada mukaan lisää toimijoita, joiden moniammatillisuus palvelee paremmin karkkilalaisia nuoria. Karkkilan Ohjaamo on myös mahdollista saada osaksi valtakunnallista Ohjaamo verkostoa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tehtävä on järjestää liikuntapalveluja, tukea kansalaistoimintaa, tarjota liikuntapaikkoja, sekä järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi tarkoituksena on liikunnan avulla edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tukea kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehityksestä. Toteuttaminen tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä, sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Liikuntapalveluiden toiminta on helposti saavutettavaa matalan kynnyksen liikuntaa, joka huomioi erityisryhmät, terveytensä kannalta vähän liikkuvat, ikäihmisten liikunnan sekä vertaisohjaajatoiminnan. Lisäksi yhteistyötä tehdään eri toimialojen kanssa mm. henkilöstöhallinnon kanssa kehittämällä Karkkilan kaupungin

henkilöstön liikuntaa. Liikuntapalvelut järjestää erilaisia liikuntaryhmiä ja tapahtumia sekä kannustaa omaehtoiseen liikkumiseen.

Tavoitteena on käynnistää monilajikerho syksyllä 2021. Toteutuakseen monilajikerho tarvitsee seuratoimijat aktiivisesti mukaan. Yhtenä vaihtoehtona on kouluttaa nuoria kerho-ohjaajiksi harrastustoimintaan yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa.

Liikuntapalvelut on jo useamman vuoden toteuttanut aktiivisesti erilaisia liikunnan hankkeita eri toimialojen kanssa yhteistyössä. Vuoden 2019 käynnistettiin Puuskutusta päivään hanke yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja henkilöstöhallinnon kanssa. Hankkeen tavoitteena on ollut varhaiskasvatuksen arjen liikunnallistaminen sekä Karkkilan kaupungin vähän liikkuvan henkilöstön aktivointi yhdessä työterveyshuollon kanssa. Vuodelle 2021 haetaan hankkeelle jatkorahoitus kolmannelle toimintakaudelle.

Toinen liikuntapalveluiden hanke, jolle haetaan jatkorahoitusta, on Yhdessä liikkuen –hanke. Hankkeen tavoitteena on lisätä karkkilalaisten aktiivisuutta ja edistää liikunnallista elämäntapaa, tuoda jo olemassa olevia liikuntamahdollisuuksia kaupunkilaisten tietoon. Hankeen avulla on esimerkiksi luotu vuonna 2020 liikuntapalveluiden toiminnasta esite, jonka kehittämistä jatketaan kolmannella hankekaudella.

9.6 Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	4 427 220	4 542 275	4 507 786	4 413 392	4 457 526	4 502 101
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>6 603 166</i>	<i>6 695 713</i>	<i>6 474 002</i>	<i>6 709 944</i>	<i>6 777 043</i>	<i>6 844 814</i>
Toimintakulut	-6 879 334	-6 535 409	-6 727 209	-7 017 139	-7 081 665	-7 146 813
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-888 906</i>	<i>-866 386</i>	<i>-866 386</i>	<i>-873 547</i>	<i>-882 282</i>	<i>-891 105</i>
Toimintakate	3 262 146	3 836 193	3 388 193	3 232 650	3 270 622	3 308 997
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-2 577 995	-2 712 600	-2 712 600	-2 778 000		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-338 385	-395 478	-395 478	-433 076		
Tehtävän kokonaiskustannukset	345 766	728 115	280 115	21 574	3 270 622	3 308 997

Tekninen lautakunta muodostuu yhdyskuntatekniikan, vesihuollon, maankäytön kehittämisen sekä kiinteistöt ja toimitilat palvelualueista.

Yhdyskuntatekniikan palvelualueen tehtävänä on huolehtia kaupungille kuuluvasta liikenneverkoston ylläpidosta ja hoidosta. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on huolehtia kauppatoritoiminnoista sekä ulkoliikunta- paikkojen ja yleisten alueiden hoidosta.

Vesihuollon palvelualue vastaa kaupungin vesihuoltolaitoksen verkoston ja laitosten uudisrakentamisesta ja saneerauksesta sekä huolehtii käyttöveden toimituksesta asiakkaille, jäteveden puhdistuksesta ja huleveden keräilystä toiminta-alueellaan.

Maankäytön kehittämisen palvelualue vastaa yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä maankäytön suunnittelusta. Tehtävä liittyy kaupungin strategiseen kehittämiseen, kaupunkirakentamisen prosessiin sekä asema- ja yleiskaavojen toteuttamiseen.

Kiinteistöt ja toimitilat -palvelualueen tehtävänä on hallinnoida kaupungin maa-, kiinteistö- ja rakennusomaisuutta sekä huolehtia taajama-alueen kiinteistönmuodostamisesta ja paikkatietopalveluista sekä yksityistielain mukaisista tielautakunnan toimituksista. Palvelualueen tehtävänä on myös huolehtia kaupungin omistuksessa olevan rakennuskannan tehokkaasta ylläpidosta sekä järjestää kaupungin ja sovittujen sidosryhmien tarvitsemat puhdistus- ja ruokapalvelut.

Talous

Vuonna 2021 teknisen lautakunnan talouteen vaikuttaa oleellisesti onnistuminen käyttöomaisuuden myyntivoittojen saavuttamisessa talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Vaikka suhdanteiden kehitys Suomessa on ollut varovaisen positiivista, ei tällä ole ollut merkittäviä heijastusvaikutuksia esim. tonttimaan myyntiin Karkkilassa tai kiinnostuksesta kaupungin myyntiin asettamien kiinteistöjen ostamiseksi. Tilanteen ennustetaan pysyvän erittäin haasteellisena myös vuonna 2021.

Talousarvion laadintaohjeen mukaisesti suunnittelun pohjana on käytetty vuoden 2019 tilinpäätöksen tiedot.

Talousarvioehdotuksessa ulkoiset toimintatuotot ovat 4 413 392 € ja toimintakulut 7 017 139 €, jolloin toimintakatteeksi muodostuu – 2 603 747 €. Ehdotuksen ulkoinen toimintakate verrattuna vuoden 2019 tilinpäätökseen on 151 633 € heikompi.

Ulkoiset toimintakulut on arvioitu mahdollisimman realistisesti. Toimintakuluja lisäävät kasvavat henkilöstökulut (henkilöresursseihin ei esitetä lisäystä), sekä sähkön, lämmön, materiaalien ja tila- sekä laitekustannusten nousu.

Investointien kokonaismäärä vuodelle 2021 on teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa 2 890 000 €. Investointiohjelma on laadittu tarvelähtöisesti korjausvelka, uudet energiaratkaisut ja omakotitonttitarjonnan monipuolistaminen huomioiden.

Toimintaympäristö

Kaupunkikehitys toimialan tavoitteena on ylläpitää ja kehittää ammattitaitoa koulutuksen avulla sekä huolehtia toimialan henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Toimialan suunnitelmallista toimintaa jatketaan ja kehitetään entisestään. Palvelualueittain toteutetaan enakoivan pitkäjänteisen toiminnan suunnittelua asetettujen tavoitteiden mukaisesti niiden saavuttamiseksi. Pääpaino tulee olemaan toiminnallisten prosessien tehostamisessa sekä palvelualueiden yhteistyössä palveluprosessien laadun parantamiseksi.

Kaupunkikehityksen toimiala muodostuu viidestä palvelualueesta. Palvelualueilla on yhteisiä tuotannon resursseja, jotka luovat haasteita resurssien jakamisessa ja kohdentamisessa oikeaan aikaan ja paikkaan.

Vesihuollon palvelualueella pääpaino on kehittää ja organisoida vesilaitoksen toimintaa sen tuottavuuden parantamiseksi ja sen taksojen kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi pitkällä aikavälillä.

Toimialalla huolehditaan kaupungille kuuluvasta infrastruktuurista ja yleisistä alueista. Näistä tärkeimpiä ovat korjausvelan suunnitelmallinen vähentäminen sekä kauppatoritoiminnoista ja ulkoliikuntapaikoista sekä keskustaajaman kaikista yleisistä alueista huolehtiminen. Pyöräilyolosuhteita tullaan parantamaan suunnitelmallisesti sekä investoinnein että käyttötalouden varoin. Vuonna 2020 laaditaan pyöräilyn kehittämissuunnitelma, jonka jalkautus tapahtuu vuodesta 2021 alkaen.

Tavoitteena on myös jatkaa määrätietoista raakamaan hankintaa. Maanhankinnalla tuetaan laadittavaa, maapoliittisiin linjauksiin perustuvaa kaavoitusohjelmaa. Laadukas ja monipuolinen tonttitarjonta varmistetaan niin asuin- kuin yritystonttienkin osalta. Tärkeänä painopistealueena on myös maapoliittisen ohjelman päivittäminen ja keskustan alueen kaavoituksen edistäminen.

Omaisuuksien hallintaan liittyvää seuranta- ja ohjausjärjestelmää pyritään hyödyntämään tehokkaasti kaupungin strategian mukaisesti. Strategian mukaista optimaalista omistajapolitiikkaa tuetaan toteuttamalla toimintastrategiaa ja kiinteistöjen myyntiohjelmaa määrittelemällä myytävien kohteiden hinnoittelu ja myyntikriteerit kohdekohtaisesti. Toimialan toiminta tukee kokonaisuudessaan Karkkilan kaupungin strategiaa.

Vuoden 2021 seurattavia suoritteita ovat: kaupungin omistamat kiinteistöt (kpl), kiinteistöjen pinta-ala (yht. m²), verkkoon pumpattu vesi (m³/vuosi), myyty käyttövesi (m³/vuosi), vastaanotettu jätevesi (m³/vuosi), laskutettu vesi (m³/vuosi) ja avustuksia saavat tiekunnat (kpl).

Vuoden 2021 seurattavia tunnuslukuja ovat: hallinnassa ja käytössä olevien rakennusten kustannukset (€/k-m²), vesimaksu (€/m³), jätevesimaksu €/m³), talousveden valmistuskustannukset (€/m³), jäteveden valmistuskustannukset (€/m³) ja puistojen hoitokustannukset (€/asukas).

Teknisen toimen hallinto						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	232 195	250 000	250 000	201 300	203 313	205 346
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>34 718</i>	<i>34 951</i>	<i>34 951</i>	<i>37 398</i>	<i>37 772</i>	<i>38 150</i>
Toimintakulut	-249 133	-245 490	-245 490	-256 614	-258 974	-261 356
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-24 934</i>	<i>-24 686</i>	<i>-24 686</i>	<i>-24 570</i>	<i>-24 816</i>	<i>-25 064</i>
Toimintakate	-7 155	14 775	14 775	-42 486	-42 704	-42 924
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-11 731	-11 700	-11 700	-16 700		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	171 441	168 737	168 737	184 393		
Tehtävän kokonaiskustannukset	152 555	171 812	171 812	125 207	-42 704	-42 924

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Suunnittelukauden 2021-2023 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi Optimaalinen omistajapolitiikka
Talousarviovuoden tavoite	Kaupungin omaisuutta jalostetaan käyttöasteen kautta tuottavammaksi. Palvelutoiminnan kannalta tarpeettomasta kiinteistöomaisuudesta luovutaan.
Arviointikriteeri / mittari	-Taseessa olevien kiinteistöjen käyttöaste (tavoite >90%) -Toimitilastrategian päivittäminen -Kiinteistöjen myyntiohjelman päivittäminen ja toimenpiteiden toteuttaminen (luovutusperiaatteiden määrittäminen, salkutuspäivitys, myyntitavoite ja aikataulu)
Vastuuhenkilö	Kaupunkikehitysjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Suunnittelukauden 2021-2023 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi, viihtyvyyden ja vetovoimaisuuden parantaminen Puistojen hoitoluokitus ja -suunnitelma
Talousarviovuoden tavoite	Puistojen hoitoluokituksen taustaselvitykset valmiit
Arviointikriteeri / mittari	Taustaselvitykset valmiit 2021 Puistojen hoitoluokitus ja -suunnitelma valmis 2022
Vastuuhenkilö	Kaupunkikehitysjohtaja

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Yhdyskuntatekniikan palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	72 497	121 000	121 000	69 100	69 791	70 489
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>274 904</i>	<i>238 000</i>	<i>238 000</i>	<i>236 500</i>	<i>238 865</i>	<i>241 254</i>
Toimintakulut	-1 730 090	-1 604 720	-1 604 720	-1 721 860	-1 737 693	-1 753 679
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-314 811</i>	<i>-271 941</i>	<i>-271 941</i>	<i>-271 368</i>	<i>-274 082</i>	<i>-276 822</i>
Toimintakate	-1 697 500	-1 517 661	-1 517 661	-1 687 628	-1 703 119	-1 718 759
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-480 373	-545 400	-545 400	-503 200		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-110 299	-122 300	-122 300	-129 974		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 288 172	-2 185 361	-2 185 361	-2 320 802	-1 703 119	-1 718 759

Palvelualueeseen kuuluvat liikenneväylät, konevarikko ja kaupungin yleiset alueet mukaan lukien ulkoliikunta-alueet sekä puistot ja metsät. Palvelualueen toimintatuottojen arvioidaan hiukan vähenevän vuodelle 2021. Toimintakulujen suhde TP 2019 lukemiin nähden pyritään pitämään samalla tasolla, mutta erityisenä haasteena tulee jatkossa olemaan koko palvelualueella korjausvelan hallinta. Toimintakate pyritään pitämään maltillisena TP 2019 nähden. Palvelualueen toiminnan keskipisteitä vuonna 2021 ovat edelleen liikenneverkoston ja liikenneturvallisuuden ylläpito ja kehittäminen sekä puistojen ja talousmetsien hoito. Pyöräilyn kehittäminen ja liikenneturvallisuuden parantaminen ovat erityisiä tavoitteita, joita on ryhdytty jo vuonna

2019 suunnitelmallisesti viemään eteenpäin. Erityisesti 2020 laadittavaa pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa tullaan jalkauttamaan vuonna 2021.

Taloussuunnitelmien kohdalla niiden hoidon uutena tavoiteaiheena on metsäsuunnitelman päivityksen yhteydessä tapahtuva metsänhoidon kehittäminen erirakenteisen metsänhoidon ja jatkuvan kasvun periaatteiden suuntaan. Tämä tulee laskemaan puun myynnin tuottoja pitkällä aikavälillä. Puistometsien hoidossa keskitytään vesakoitumista vastaan raivaustoimenpiteisiin sekä vaarallisten tai muuten riskinä olevien puiden hoitotoimenpiteisiin. Kaupungin infrastruktuurin investointien maltillisuus näyttää asettavan pitkäkestoisia haasteita käyttötalouden hallinnalle koko palvelualueella. Palvelualueen tavoitteena on edelleen kustannustehokas ja oikea-aikainen toiminta.

Toimintakulujen tasapainoilu on haastavaa erityisesti kunnossapitokaluston käyttöympäristössä vanhenevien työlaitteiden ja kaluston korjauskulujen osalta. Konevarikolla säilytetään raskasta kalustoa ja muuta kunnossapitokalustoa sekä pakettiautoja. Kaupungin monipuolisesti toimiva konevarikko toimii pääasiassa kuntatekniikan, puistopuolen sekä liikuntapaikkojen hoidon tukikohtana ja varastoalueena. Turvallisuus ja konevarikon toimivuus on edellytys koko toiminnalle. Mansikin alueen vanha maankaatopaikka on tullut täyttöasteeltaan siihen pisteeseen, että sellaisenaan maankaatopaikkana sitä ei voi jatkossa käyttää. Silti kaupungin infran rakentamistoiminnan tukena tulee olla paikka, jonne puhtaita maa-aineksia voi jatkossakin hallitusti viedä. Erityisenä selvityskohteena on maankaatopaikan ns. jatkeena olevan maavallihankkeen mahdollisuudet. Asiaa selvitetään kokonaisvaltaisesti yhteistyössä ympäristönsuojelun kanssa ja erityinen painoarvo on Mansikin alueen hulevesien seuranta ja hallinta nyt ja tulevaisuudessa.

Yleisten alueitten, puistojen ja metsien osalta toiminnan painopisteinä ovat kaupungin keskustaajaman keskeisten puistoalueitten ja muiden kaupungin taajaman yleisten alueitten laadukas kunnossapito. Tämän tulee myös tapahtua käytössä olevien taloudellisten ja toiminnallisten resurssien puitteissa. Yhteistyö 3. ja 4. sektorin kanssa jatkuu suunnitelmallisesti.

Vesihuollon palvelualue

Vesihuollon palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	1 709 308	1 738 500	1 738 500	1 694 400	1 711 344	1 728 457
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>100 544</i>	<i>102 490</i>	<i>102 490</i>	<i>103 300</i>	<i>104 333</i>	<i>105 376</i>
Toimintakulut	-976 780	-872 110	-872 110	-985 930	-994 996	-1 004 150
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-148 841</i>	<i>-159 601</i>	<i>-159 601</i>	<i>-166 866</i>	<i>-168 535</i>	<i>-170 220</i>
Toimintakate	684 231	809 279	809 279	644 904	652 146	659 464
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-463 612	-492 100	-492 100	-526 500		
Muut laskennalliset tuotot/kulut						
Tehtävän kokonaiskustannukset	220 620	317 179	317 179	118 404	652 146	659 464

Vesihuoltolaitos on oma taseyksikkö. Vesihuoltolaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä sen tulee kattaa tulorahoituksella myös investoinnit niiltä osin, kuin niitä ei rahoiteta omanpääomaneräillä rahoituksella. Toimintatuottojen arvioidaan hiukan laskevan TA 2019 nähdessä, mutta laskun arvioidaan pysyvän maltillisena vuodelle 2021. Kulujen nousun lievän kasvun perusteena

on nähty korjausvelan arvioitua kasvua lähinnä vesihuollon verkoston osalta. Täten toimintakatteen laskun arvioidaan kokonaisuudessaan pysyvän suhteellisen maltillisena.

Laitoksen tärkeimpänä toiminnallisena tavoitteena ovat normit täyttävän talousveden toimittaminen asiakkaille, jätevesien käsittely sekä hulevesien hallinta. Hulevesien johtamista jätevesiin pyritään edelleen vähentämään. Vuotovesien omatoiminen tutkiminen sekä paikantaminen jatkuu edelleen nykyisten henkilöstöressurssien puitteissa.

Verkoston osalta korjausvelan hallinta suunnitelmallisilla saneerauksilla jatkuu. Tämän lisäksi tutkitaan verkoston uudisrakentamistarpeita. Verkostomittausasemien rakentamisella parannetaan verkoston seurantaan pitkällä aikavälillä. Mittausasemien tietojen pohjalta voidaan esimerkiksi arvioida häiriöalttiutta ja riskejä.

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	2 405 694	2 427 775	2 393 286	2 440 592	2 464 998	2 489 648
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>6 193 001</i>	<i>6 320 272</i>	<i>6 098 561</i>	<i>6 332 746</i>	<i>6 396 073</i>	<i>6 460 034</i>
Toimintakulut	-3 812 121	-3 693 989	-3 885 789	-3 916 535	-3 952 550	-3 988 911
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-393 241</i>	<i>-402 966</i>	<i>-402 966</i>	<i>-403 643</i>	<i>-407 679</i>	<i>-411 756</i>
Toimintakate	4 393 332	4 651 092	4 203 092	4 453 160	4 500 842	4 549 015
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-1 622 279	-1 663 400	-1 663 400	-1 731 600		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-390 484	-436 743	-436 743	-476 286		
Tehtävän kokonaiskustannukset	2 380 569	2 550 949	2 102 949	2 245 274	4 500 842	4 549 015

Palvelualueelle arvioidaan toimintatuottojen kasvavan 34 898 euron vuodelle 2021 yleisen n. 1% elinkustannuskehityksen mukaisesti. Toimintakulujen suhdetta TP 2019 lukemiin nähden nostaa kertaluonteisena eränä Verälänsuora 1:n myyjänvastuulla tehtävien piilevien rakennevirheiden korjaamiseen tehtävä 30 000 euron varaus. Jatkuvien ylläpitovastuiden suhteen toiminnan kannalta välttämättömien aineiden ja tarvikkeiden ostamiseen varattava 111 000 euron kasvu, energian ostamisen kallistumiseen varattava 16 520 euroa, tehostettuun puhtaanapito- ja pesulapalveluihin varattava 11 330 euroa. Kuluja arvioidaan pystyttävän muilta osin tasauksena pienentämään 62 837 euroa, mutta toimintakate heikkenee TP 2019 nähden palvelualueetasolla -71 115 euroa.

Palvelualueeseen kuuluu tilapalvelu, ruoka- ja puhdistuspalvelu sekä mittaus- ja kiinteistöpalvelu.

Tilapalvelu

Toiminnan tavoitteena on säilyttää kaupungin omistuksessa oleva palvelutuotannon rakennuskanta turvallisena käyttä ja asua sekä ylläpitää rakennuskantaa siten, että palvelujen tuotanto on kustannustehokasta ja korjausvelan kasvu saadaan edelleen pidettyä suunnitellusti hallinnassa eikä uutta rakennusten korjausvelkaa pääse muodostumaan. Tämä on mahdollista korjaamalla palveluverkkoselvityksen perusteella palvelutuotannossa pidettäviä rakennuksia poistoja vastaavalla korjausarvolla tai realisoimalla kiinteistöjä, jotka eivät täytä

näitä edellytyksiä omassa palvelutuotannossa. Palvelualueella tuotetaan seuranta-aineistoa mm. rakennusten ylläpitokustannusten muodostumisesta sekä sisäisten ja ulkoisten vuokrien riittävyyttä näiden kattamiseksi.

Tilapalvelun huollon ja kunnossapidon vastuulla on kaupungin omistamat 27 rakennettua kiinteistöä sekä kaupungin omistuksessa olevat toimitilojen osakkeet, lukuun ottamatta kaupungintaloa ja KOy Sorvirinnettä. Rakennuksia ja rakennelmia on yhteensä 67 kpl.

Tilapalvelun talousarvioon sisältyvät myös KOy Sorvirinteestä kaupungin omistamat asunnot 26 kpl sekä Fagerkullan museoalueen 13 rakennusta. Kaupunki omistaa lisäksi Matkahuollon liikehuoneiston (pinta-ala 83 k-m²) osakkeet sekä samassa yhtiössä yksittäisen väestönsuojaosakkeen (pinta-ala 86 m²), mikä toimii normaalioloissa kaupungin oman kaluston varastotilana. Toimintavuoden aikana edistetään edelleen kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettomista tiloista luopumista maankäytön suunnittelun ja tilojen käyttäjien kanssa. Vuokra-asuntojen käyttöastetavoite kuluvalle vuodelle säilytetään edelleen vähintään 95 % tasolla.

Ruoka- ja puhdistuspalvelu

Ruokapalvelu tuottaa kustannustehokkaasti keskeiset ruokahuollon palvelut kouluille, päiväkodeille, perusturvakuntayhtymä Karviaiselle (Karkkilan terveysasema, palvelukeskus, Toivokoti ja kotihoidon ateriapalvelut), henkilöstön ruokailun Palvelukeskuksessa, kokoustarjoilut kaupungin tilaisuuksiin sekä muille sopimus pohjaisille sidosryhmille. Puhdistuspalvelun vastuulla on tuottaa päivittäinen palvelutilojen puhtaana pitäminen, joka tapahtuu sopimus pohjaisesti kilpailutettuna ostopalveluna. Päiväkodeissa siivous on hoidettu päiväkotikohtaisesti kaupungin omien työntekijöiden toimesta. Ruokapalveluiden tuottamisessa seurataan aktiivisesti palvelukysynnän määrää ja varaudutaan sopeuttamaan toimintaa sitä vastaavasti.

Mittaus- ja kiinteistöpalvelu

Kaupungin asemakaavatonttien lohkomista tonttirekisteriin jatketaan edelleen vakiintuneen ja resursseihin nähden toiminnallisesti tarkoituksenmukaiseksi osoittautuneen lohkomistoimintamallin ja näiden pohjalta asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Asiakaspalvelua kehitetään resurssien puitteissa sähköiseen palvelukanavaan sen kysyntää vastaavasti parantamalla sähköistä aineistoa. Palvelulla pyritään osaltaan tukemaan paikallista rakentamistoimintaa toiminnallisessa yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Yksikkö kehittää edelleen vuoden 2021 aikana kotisivuille uudistettua kuntalaisille suunnattua paikkatietopalvelinta ja sen paikkatietoon perustuvaa numeerista aineistoa. Johtokartan ylläpitoa jatketaan resurssien puitteissa vesihuoltolaitoksen ohjeistuksen ja tarpeiden mukaan. Maa-ainesten valvontaan liittyviä mittauksia suoritetaan ympäristötoimen työohjelman mukaisesti. Palveluyksikkö jatkaa yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa jo aikaisemmin hyväksi havaituilla toimintamodeilla rakennusten merkintä- ja sijaintitietojen mittauksia.

Maankäytön suunnittelu

Maankäytön suunnittelu						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	7 526	5 000	5 000	8 000	8 080	8 161
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-111 210	-119 100	-119 100	-136 200	-137 452	-138 717
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-7 078	-7 192	-7 192	-7 100	-7 171	-7 243
Toimintakate	-110 763	-121 292	-121 292	-135 300	-136 543	-137 799
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-9 043	-5 172	-5 172	-11 209		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-119 805	-126 464	-126 464	-146 509	-136 543	-137 799

Karkkilan pitkän aikavälin maankäytönsuunnittelua ohjaa Keskustaajaman ja kaakkoisosan osayleiskaava 2014. Sen toteuttamiseksi laaditaan kerran vuodessa kaavoitusohjelma, jossa määritellään I prioriteetin kaavahankkeet. Toinen maankäyttöä ohjaava sekä yleiskaavaa toteuttava suunnitelma on Maapoliittinen ohjelma, jossa luodaan suuntaviivat maanhankinnalle ja sovitaan haja-asutusalueelle rakentamisen mitoituseriaatteen. Maapoliittisen ohjelman ja kantatilalaskelman päivitys on käynnissä ja valmistuu vuoden 2021 aikana.

Karkkilan merkittävimmän kehittämiskohteen, Etu-Vattolan - Asemanrannan kokonaisuuden kaavarunkotyö on aloitettu. Kaavarungon pohjalta käynnistetään uudet asemakaavat ja viedään pitkään vireillä olleet asemakaavat päätökseen. Työ kestää useita vuosia.

Toinen tärkeä tavoite on kerrostalotonttitarjonnan lisääminen hyvillä paikoilla Karkkilan keskustassa. Vuonna 2020 käynnistyy Jokipuiston kerrostalotontin kaavoitus.

Kolmantena painopisteenä on yritystonttitarjonnan lisääminen ja maanhankinta tähän tarkoitukseen.

Uutena painopistealueena on noussut esiin keskustan lähellä olevien metsäalueiden virkistyskäytön tukeminen maanhankinnan ja suojelun keinoin.

9.7 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	128 661	120 000	120 000	106 700	107 767	108 845
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	4 669	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-424 483	-487 120	-487 120	-485 900	-490 368	-494 879
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-32 696	-30 675	-30 675	-31 229	-31 541	-31 857
Toimintakate	-323 849	-397 795	-397 795	-410 429	-414 142	-417 891
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-13 505	-3 700	-3 700	-2 800		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-68 517	-51 480	-51 480	-51 332		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-405 871	-452 975	-452 975	-464 561	-414 142	-417 891

Ympäristölautakunnan kustannukset muodostuvat hallinnollisten kustannusten lisäksi ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualueen sekä ympäristöterveydenhuollon kustannuksista.

Ympäristölautakunta toimii kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä huolehtii sille delegoitujen muiden maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa määrättyjen tehtävien hoitamisesta. Lisäksi se valvoo alueellisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon yhteistoimintasopimuksen noudattamista. Merkittävä osa tehtävistä on lakisäätteisiä.

Lautakunnan toiminnan tavoitteena on monipuolisten toimenpiteiden avulla edistää kestävästä kehitystä, viihtyisää ja terveellistä ympäristöä, kestävästä kaupunkirakennetta sekä luonnon- ja ympäristönsuojelua. Toimintaa toteutetaan kustannustehokkaasti ja huolehditaan toimialan maksujen ajantasaisuudesta.

Talous

Talousarvioehdotuksessa ulkoiset toimintatuotot ovat 106 700 euroa ja toimintakulut -485 900 euroa, jolloin toimintakatteeksi muodostuu - 379 200 euroa. Toimialan tavoitteiden toteutumisen suurin riski on yleinen taloudellinen kehitys ja sen mahdolliset seurannaisvaikutukset. Tämä vaikuttaa erityisesti rakentamiseen ja lupahakemusten määrään, jonka ennustaminen on vaikeaa, sekä sitä kautta mm. toimintatuottoihin.

Toimintaympäristö

Ympäristölautakunnan alaisen ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualueen tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä maankäyttö- ja rakennuslain sekä ympäristönsuojelulain mukaisia lupa- ja ilmoitusasioita sekä huolehtia ympäristölainsäädännön valvonnasta ja ympäristön tilan seurannasta.

Palvelualueen suunnitelmallista toimintaa jatketaan ja kehitetään entisestään. Vastuualueittain jatketaan ennakoivan pitkäjänteisen toiminnan suunnittelua ja toteuttamista asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa koulutuksen avulla sekä huolehtia heidän hyvinvoinnistaan ja jaksamisesta.

Vuoden 2021 keskeisimpinä painopistealueita ovat elinvoima ja asuminen. Toteutus tapahtuu joustavalla lupien käsittelyllä, vuorovaikutteisella toimintatavalla sekä edistämällä viihtyisän, toimivan ja terveellisen kaupunkiympäristön toteutumista. Vuoden 2021 seurattavia suoritteita ovat: Rakennusluvut (rakennustyypeittäin) kpl sekä ympäristö- ja maa-ainesluvut / ilmoitukset (kpl).

Ympäristölautakunnan hallinto						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-5 477	-6 260	-6 260	-6 200	-6 257	-6 315
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-47	0	0	0	0	0
Toimintakate	-5 524	-6 260	-6 260	-6 200	-6 257	-6 315
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset tuotot/kulut	5 524	6 260	6 260	6 200		
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	0	0	0	-6 257	-6 315

Valtuustoon nähden sitova toiminnallinen tavoite

Päämäärä	Elinvoima
Suunnittelukauden 2021-2023 tavoite	Vähennetään jätevesistä vesistöille aiheutuvaa haittaa parantamalla jätevesien käsittelyä haja-asutusalueella.
Talousarviovuoden 2021 tavoite	Jätevesijärjestelmien uudistamista ja viemäriverkostoon liittymistä lisätään valvontaprojektin avulla - lupien ja viemärisopimusten määrä suurempi kuin vuonna 2020.
Arviointikriteeri / mittari	Jätevesijärjestelmän uusimista koskevien lupien ja vanhojen rakennusten viemärisopimusten määrä.
Vastuhenkilö	Kaupunkikehitysjohtaja

Ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualue

Ympäristö ja rakennusvalvonta						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	128 661	120 000	120 000	106 700	107 767	108 845
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	4 669					
Toimintakulut	-419 006	-480 860	-480 860	-479 700	-484 111	-488 565
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-32 649	-30 675	-30 675	-31 229	-31 541	-31 857
Toimintakate	-318 325	-391 535	-391 535	-404 229	-407 885	-411 577
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-13 505	-3 700	-3 700	-2 800		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-74 041	-57 740	-57 740	-57 532		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-405 871	-452 975	-452 975	-464 561	-407 885	-411 577

Ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualue käsittää seuraavat kustannuspaikat: Ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja rakennusvalvonta.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun pääasiallisena tehtävänä on hoitaa lainsäädännössä ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä, joita ovat mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte- ja vesilain mukainen valvonta sekä lupien ja ilmoitusten käsittely. Tavoitteena on jatkossa päästä sujuvaan viranomaistoimintaan, mikä edellyttää aikaisemmilta vuosilta kesken jääneiden tai tekemättömien tehtävien hoitamista sekä lainsäädännön ja muiden muutosten johdosta määräysten, ohjeiden, järjestelmien ym. päivittämistä. Samalla toimintatapoja pyritään kehittämään ja hankkimaan uusia työkaluja toiminnan helpottamiseksi. Viranomaistoiminnan lisäksi ympäristönsuojelu huolehtii ympäristön tilan seurannasta sekä ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä, jota tehdään olemalla mukana erilaisissa yhteistyöhankeissa. Ympäristönsuojelu myös tukee Kestävä Karkkila -ohjelman mukaisen toiminnan edistämistä.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon toimintaa hoitaa alueellinen Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys. Palveluorganisaatio tuottaa Karkkilalle ympäristöterveyden- ja eläinlääkintähuollon palvelut.

Ympäristöterveydenhuollon toimintaan kuuluu lakisääteisten tehtävien hoitaminen (elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka-, tuoteturvallisuus-, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta, eläinlääkintäpalvelut ja eläinlääkärinäköalustys, ohjaus ja neuvonta em. asioihin liittyen, ilmoitusten ja hakemusten käsittely) sekä lausuntojen antaminen oman erityislainsäädännön näkökulmasta.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia alueiden rakentamisesta ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kuntoa. Ohjauksella ja valvonnalla edistetään sekä asuin- että työpaikka-alueiden säilymistä viihtyisinä, elinvoimaisina ja korkealaatuisina.

Rakennusvalvonnan painopisteet ovat lupakäsittelyn sujuvuuden varmistaminen sekä sähköisen asioinnin ja palvelun kehittäminen. Tavoitteena on kaikkien neuvontapyyntöjen ja lupahakemusten käsitteleminen lupapisteen kautta, opastamalla asiakkaita lupapisteen käytössä.

Rakennetun ympäristön siisteyttä ja rakennusten kuntoa valvotaan laaditun seurantaohjelman mukaisesti. Muita kohteita valvotaan ennakkoon tiedotettavin maastokierroksin. Heikkokuntoisten kiinteistöjen omistajat / haltijoita kehoitetaan kunnostamaan rakennukset ja siistimään epäsiistit piha-alueet.

10 LASKELMAT

10.1 Käyttötalous, yhteenveto

KAUPUNKI YHTEENSÄ	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	6 508 367	6 529 132	6 622 043	6 542 442	6 607 866	6 673 945
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	6 693 163	6 790 019	6 568 308	6 808 010	6 876 090	6 944 851
Toimintakulut	-55 600 873	-55 202 514	-57 787 441	-59 455 779	-60 002 507	-60 554 501
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-6 693 163	-6 790 019	-6 568 308	-6 808 010	-6 876 090	-6 944 851
Toimintakate	-49 092 506	-48 673 382	-51 165 398	-52 913 337	-53 394 640	-53 880 556
Poistot ja arvonalennukset	-2 896 888	-3 001 400	-3 001 400	-2 963 800	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-51 989 394	-51 674 782	-54 166 798	-55 877 137	-53 394 640	-53 880 556
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	29 740	19 900	19 900	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-32 884	-18 900	-18 900	-22 050	-22 253	-22 457
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-2 535	-1 000	-1 000	-3 752	-3 790	-3 827
Toimintakate	-5 679	0	0	-25 802	-26 042	-26 285
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 679	0	0	-25 802	-26 042	-26 285
TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-21 666	-26 970	-26 970	-27 850	-28 106	-28 365
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-491	-350	-350	-400	-404	-408
Toimintakate	-22 157	-27 320	-27 320	-28 250	-28 510	-28 773
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 157	-27 320	-27 320	-28 250	-28 510	-28 773
KAUPUNGINHALLITUS	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	516 299	348 207	475 607	516 350	521 514	526 729
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	76 238	87 856	87 856	92 816	93 744	94 682
Toimintakulut	-3 673 366	-3 850 492	-3 977 892	-4 495 730	-4 537 071	-4 578 810
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-194 017	-195 280	-193 280	-202 667	-204 694	-206 741
Toimintakate	-3 274 846	-3 609 709	-3 607 709	-4 089 231	-4 126 507	-4 164 140
Poistot ja arvonalennukset	-6 520	-8 400	-8 400	-56 400	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	1 425 665	1 492 327	1 492 327	1 547 374	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 855 700	-2 125 782	-2 123 782	-2 598 257	-4 126 507	-4 164 140
KARVIAINEN	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-19 591 304	-19 322 067	-21 302 964	-21 165 500	-21 360 128	-21 556 631
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	-19 591 304	-19 322 067	-21 302 964	-21 165 500	-21 360 128	-21 556 631
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset tuotot/kulut						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 591 304	-19 322 067	-21 302 964	-21 165 500	-21 360 128	-21 556 631
ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-12 508 474	-12 080 000	-12 364 830	-13 128 400	-13 249 123	-13 371 008
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	-12 508 474	-12 080 000	-12 364 830	-13 128 400	-13 249 123	-13 371 008
Poistot ja arvonalennukset						
Muut laskennalliset tuotot/kulut						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 508 474	-12 080 000	-12 364 830	-13 128 400	-13 249 123	-13 371 008

KASVATUS-JA OPETUSLAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	959 882	1 049 100	1 049 100	1 035 100	1 045 451	1 055 906
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-10 734 248	-11 057 500	-11 057 500	-11 223 570	-11 326 777	-11 430 978
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-4 628 222	-4 700 065	-4 480 354	-4 721 941	-4 769 160	-4 816 852
Toimintakate	-14 402 588	-14 708 465	-14 488 754	-14 910 411	-15 050 486	-15 191 924
Poistot ja arvonalennukset	-270 696	-243 600	-243 600	-92 300	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-868 989	-880 314	-880 314	-899 702	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-15 542 272	-15 832 379	-15 612 668	-15 902 413	-15 050 486	-15 191 924

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	446 565	449 650	449 650	470 900	475 609	480 365
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	9 090	6 450	6 450	5 250	5 303	5 356
Toimintakulut	-1 735 113	-1 824 056	-1 824 056	-1 889 640	-1 907 016	-1 924 560
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-946 297	-996 263	-996 263	-974 474	-984 219	-994 061
Toimintakate	-2 225 756	-2 364 219	-2 364 219	-2 387 964	-2 410 323	-2 432 900
Poistot ja arvonalennukset	-28 172	-33 100	-33 100	-34 300	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-149 774	-165 055	-165 055	-163 264	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 403 702	-2 562 374	-2 562 374	-2 585 528	-2 410 323	-2 432 900

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	4 427 220	4 542 275	4 507 786	4 413 392	4 457 526	4 502 101
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	6 603 166	6 695 713	6 474 002	6 709 944	6 777 043	6 844 814
Toimintakulut	-6 879 334	-6 535 409	-6 727 209	-7 017 139	-7 081 665	-7 146 813
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-888 906	-866 386	-866 386	-873 547	-882 282	-891 105
Toimintakate	3 262 146	3 836 193	3 388 193	3 232 650	3 270 622	3 308 997
Poistot ja arvonalennukset	-2 577 995	-2 712 600	-2 712 600	-2 778 000	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-338 385	-395 478	-395 478	-433 076	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	345 766	728 115	280 115	21 574	3 270 622	3 308 997

YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	128 661	120 000	120 000	106 700	107 767	108 845
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	4 669	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-424 483	-487 120	-487 120	-485 900	-490 368	-494 879
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-32 696	-30 675	-30 675	-31 229	-31 541	-31 857
Toimintakate	-323 849	-397 795	-397 795	-410 429	-414 142	-417 891
Poistot ja arvonalennukset	-13 505	-3 700	-3 700	-2 800	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-68 517	-51 480	-51 480	-51 332	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-405 871	-452 975	-452 975	-464 561	-414 142	-417 891

10.3 Tuloslaskelman perustelut

Toimintakate

Kaupungin tuloslaskelmassa esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2021 talousarvion mukainen toimintakate on -52 913 337 euroa.

Vuosikate

Kaupungin tuloslaskelmassa esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Talouden tasapainon vähimmäisvaatimus on se, että vuosikatteen tulee olla vähintään poistojen suurinen, jotta kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Karkkilan kaupungin vuosikate on – 181 890 euroa vuonna 2021.

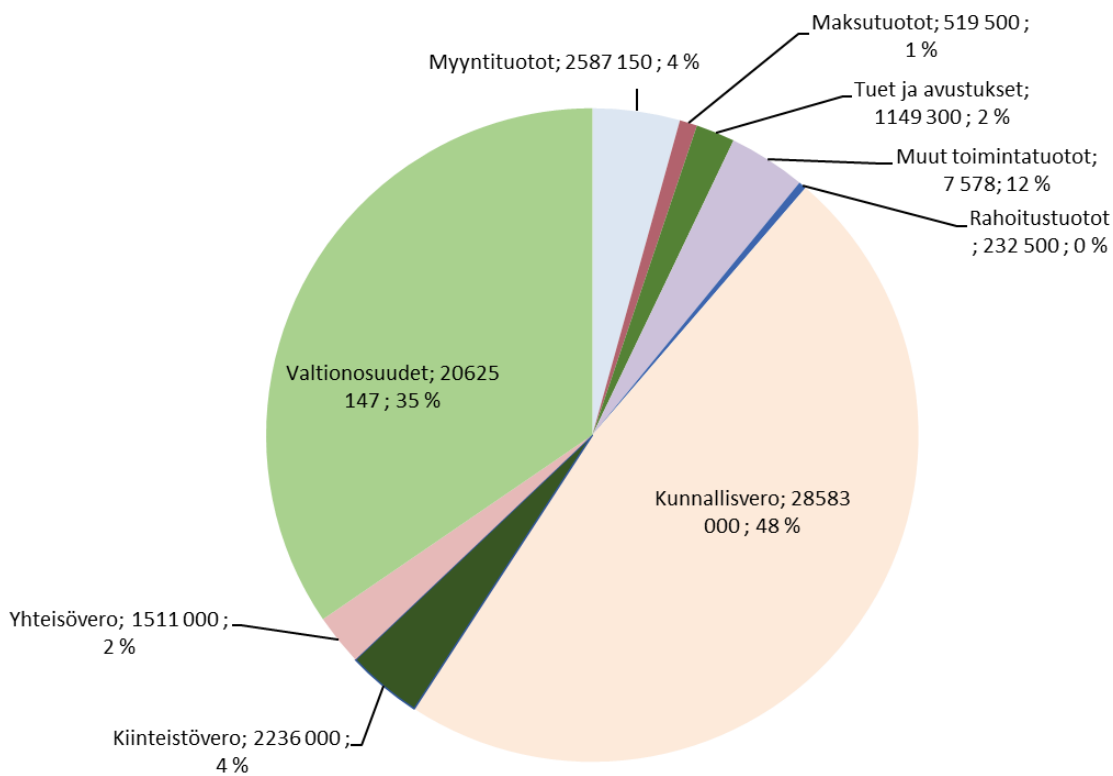
Suunnitelman mukaiset poistot

Poistoina esitetään kaikki suunnitelman mukaiset poistot pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista. Poistojen määrä on vuoden 2021 talousarvioissa -2 963 800 euroa.

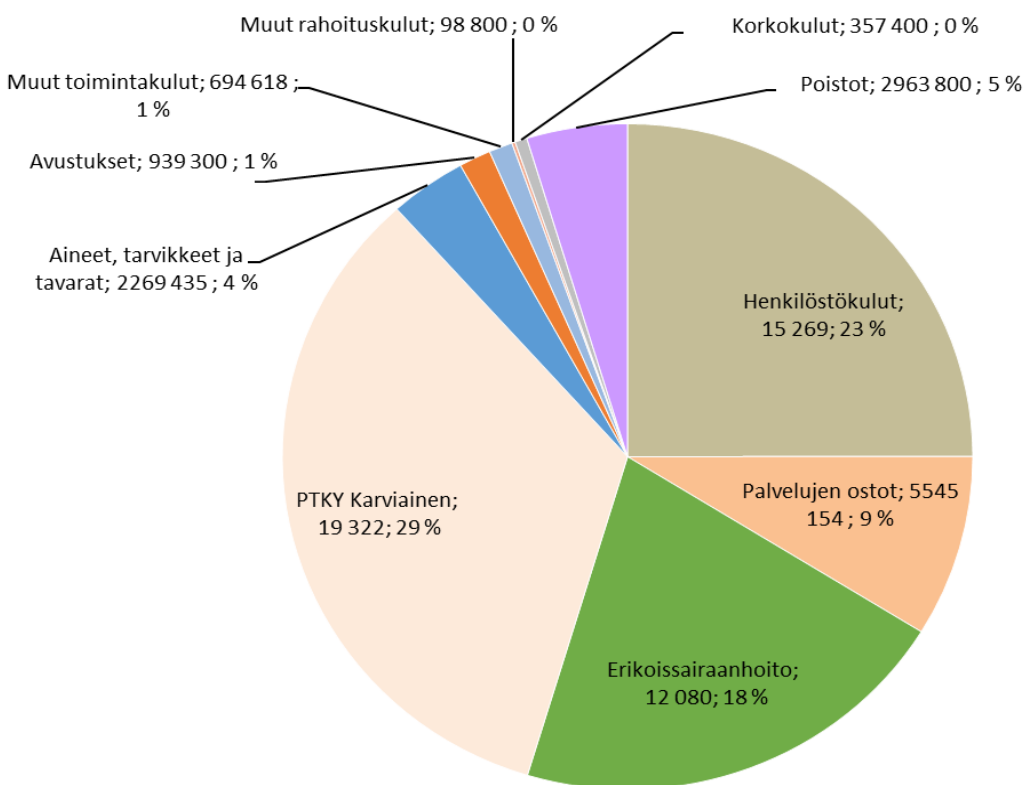
Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Vuoden 2021 tilikauden tulos on – 3 145 690 euroa.

Tulojen jakauma (ulkoiset tulot) (1 000 €)

Kulujen jakauma (ulkoiset kulut) (1 000 €)

10.4 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (1000 €)		TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Varsinainen toiminta ja investoinnit							
Tulorahoitus		-873	3 073	731	-182	-953	140
Vuosikate	+/-	-604	3 073	731	-182	-953	140
Satunnaiset erät	+/-		0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-269				0	0
Investoinnit		-2 322	-1 476	-1 512	-3 320	-2 312	-1 997
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	2 729	1 476	1 534	3 320	2 312	1 997
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	55		22			
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	352				0	0
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	+/-	-3 195	1 597	-781	-3 501	-3 265	-1 857
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset	n						
Antolainasaamisten lisäykset	-						
Antolainasaamisten vähennykset	+						
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	9 320	6 500	6 500	10 000	8 500	8 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	13 656	7 760	7 760	8 146	8 382	8 855
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	5 200					
Oman pääoman muutokset	+/-	0					
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	1 860					
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-471	337	-2 041	-1 648	-3 146	-2 213
Lainanhoitokate		-0,01	0,43	0,14	0,02	-0,07	0,06
Lainat/asukas		6 765	6 723	6 723	6 986	7 046	7 049

10.5 Rahoituslaskelman perustelut

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista muodostuvista satunnaisista eristä sekä rahoituksen korjauseristä. Käyttöomaisuusinvestoinnit merkitsevät investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenoja, kun taas investointeihin liittyviä tuloja ovat rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion

siitä, kuinka paljon kaupunki ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat puolestaan arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Lainakannan muutokset vuonna 2021

Karkkilan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismäärän sekä hyväksyy talousarviolainojen enimmäismäärän. Valtuusto päättää vuoden 2021 lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismääräksi 25,0 miljoonaa euroa kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi. Lisäksi valtuusto päättää vuoden 2021 pitkäaikaisten talousarviolainojen nostamisen enimmäismääräksi 10 miljoonaa euroa. Tämä sisältää vuonna 2020 (KV 15.6.2020 §49) pyydetyn valtuuden hakea viisi miljoonaa euroa uutta pitkäaikaista lainaa, joka sen hetkisessä tilanteessa jäi käyttämättä.

Kaupungin lainasalkun kehittyminen suunnitelmakaudella 2021–2023

Lokakuun 2020 lopussa tehtyjen arvioiden mukaan kaupungin lainakanta on vuoden 2020 lopussa 58 082 624 euroa. Talousarviovuoden 2021 loppuun mennessä kaupungin lainakannan on arvioitu nousuvan 59 936 436 euroon. Suunnitelmakaudella Karkkilan kaupungin lainakannan ennustetaan olevan vuodella 2023 lopussa yhteensä noin 59,7 miljoonaa euroa.

Korkoriskisuojaukseen liittyvien toimenpiteiden työ on käynnistetty vuonna 2017 ja toimenpiteet jatkuvat edelleen myös vuoden 2021 aikana. Lisäksi joitakin pitkäaikaisia lainoja ollaan jälleenrahoittamassa vuoden 2021 aikana.

11 VESIHUOLTOLAITOS-TASEYKSIKKÖ

Vesihuoltolaitos on toiminut erillisenä kirjanpidollisena taseyksikkönä 1.1.2016 lähtien. Vesilaitos vastaa toiminta-alueellaan asiakaskiinteistöjen vesihuollosta. Toiminta koostuu pääosin laatuvaatimukset täyttävän talousveden toimittamisesta ja jätevesien poisjohtamisesta sekä puhdistamisesta. Vesilaitos vastaa myös hulevesien hallinnasta kaava-alueella ja raakaveden hankinnasta sekä käsittelystä. Vesilaitoksen henkilöstöön kuuluu vesihuoltopäällikkö, kaksi asentajaa, puhdistamonhoitaja sekä puhdistamonhoitajan apulainen.

Vesilaitoksen taseeseen on kirjattu mm. sisäiset lainat ja niiden korot sekä jäännöspääoman korvauseruste ja sen arvo. Nämä taseen arvostuserät vaikuttavat laitoksen käyttötalouteen. Lähtökohtaisesti nykyiset toimintatuotot sallivat käyttötalouden osalta normaalin ylläpidon lisäksi korjausinvestointien jatkamisen. Korjausinvestoinneilla parannetaan verkoston teknistä laatua, toimintavarmuutta ja laitoksen käyttötaloutta. Vuoto- ja hulevesien hallinnan rahoittamiseksi on käyttöön otettu hulevesimaksu.

Huleveden eriytyminen on tehty laskennallisesti, koska sekaviemäröinnin takia tarkkaa huleveden osuutta ei ole voitu yksilöidä. Huleveden osuus on laskettu vertailemalla vuoden 2014 puhdistetun jäteveden osuutta sekä laskutetun jäteveden määrää. Näiden arvojen perusteella on saatu huleveden laskennalliseksi osuudeksi 52,46 prosenttia viemärlaitoksen kustannuksista. Huleveteen kohdistuvien poistojen osalta on esitetty erillinen investointilistaus talousarviokirjan investointiosassa. Laskennallisessa eriytyksessä vesihuoltolaitoksen talousarvio sisältyy kaupungin talousarvioon samalla tavalla kuin muiden yksiköiden talousarviot. Kirjanpidollisen taseyksikön peruspääoman korko on vuodelle 2021 yhteensä 3 prosenttia. Kaupunki perii vesihuoltolaitokselta peruspääoman lisäksi korkoa lainoista kaupungin lainakantaan kohdistuvan keskimääräisen koron mukaisesti. Vesihuoltolaitos lyhentää lainoja kaupungille rahoituslaskelmassa esitetyn vesihuoltolaitoksen toiminnan ja investointien rahavirran mukaisesti. Tasearvot ja suunnitelmapoistot laaditaan kaupungin tilinpäätöksen mukaisina.

Liikelylijäämäksi vuodelle 2021 arvioidaan 118 404 euroa ja tilikauden ylijäämäksi 14 204 euroa. Vesihuoltolaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu niin, että vesihuoltolaitos pystyy taloussuunnittelukaudella kattamaan toiminnastaan aiheutuvat kulut sekä maksamaan peruspääoman korkoa kaupungille sekä lyhentämään taseeseen muodostunutta alijäämää.

Vesihuoltolaitoksen veden käyttömaksut ovat 1.1.2021 alkaen seuraavat (alv 0%):

	2021	2020	2019
VESI	1,67 €/m ³	1,67 €/m ³	1,67 €/m ³
JÄTEVESI	2,18 €/m ³	2,18 €/m ³	2,18 €/m ³

Veden käyttömaksut ovat pysyneet samana vuodesta 2015. Vesilaitoksen perusmaksut nousevat 20% 1.1.2021.

Vesihuoltolaitoksen toiminnan painopisteitä taloussuunnittelukaudella ovat verkoston hallinnan parantaminen sekä korjausvelanhallintasuunnitelman toteuttaminen. Tämän lisäksi vesilaitos jatkaa verkostosanearauksia vuotovesien määrän pienentämiseksi ja toimintavarmuuden parantamiseksi. Uudiskohteita toteutetaan määrärahojen puitteissa. Selvitystyötä jätevesiverkkoon päätyvien hulevesien alkuperästä jatketaan.

Tulevan toimintakauden aikana arvioidaan tarkemmin myös henkilöstöressurssien riittävyttä. Taseyksikön pitkän aikavälin talouskehitystä seurataan aktiivisesti toiminnan kannattavuuden ja pääomarahoituksen osalta.

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS2022	TS2023
	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.
LIKEVAIHTO	1 743 983	1 792 490	1 746 900	1 767 082	1 784 753
Liikevaihto ulkoiset	1 643 439	1 690 000	1 643 600	1 662 592	1 679 218
Liikevaihto sisäiset	100 544	102 490	103 300	104 490	105 535
Tuet ja avustukset	3 498		3 500		
Liiketoiminnan muut tuotot	62 371	48 500	47 300	47 773	48 251
Materiaalit ja palvelut					
Aineet tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-229 564	-212 150	-249 020	-251 310	-253 622
Varastojen lisäys tai väh.	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-576 248	-506 057	-549 614	-554 668	-559 771
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-204 650	-214 000	-221 200	-223 234	-225 288
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-51 615	-51 830	-55 800	-56 313	-56 831
Muut henkilösivukulut	-6 689	-7 400	-6 900	-6 963	-7 028
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman muk. poistot	-463 612	-492 100	-526 500	-516 500	-497 900
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-56 855	-40 274	-70 262	-70 908	-71 560
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJ.)	220 620	317 179	118 404	134 958	161 004
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	643	0	600	0	0
Korkokulut kaupungille	-8 626	-8 200	-7 400	-7 400	-7 400
Korkokulut muille	0	0	0	0	0
Korvaus perus-/ jäännöspääomasta	-97 391	-97 400	-97 400	-97 400	-97 400
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	115 245	211 579	14 204	30 158	56 204
Satunnaiset kulut	0				
Yli/alijäämä ennen varauksia	115 245				

VESIHUOLTOLAITOS HULEVEDEN					
VIEMÄRÖINTI TULOSLASKELMA (sisältyy VHL:n tuloslaskelmaan)	TP 2019 ulk./sis.	TA 2020 ulk./sis.	TA 2021 ulk./sis.	TS2022 ulk./sis.	TS2023 ulk./sis.
LIKEVAIHTO	77 704	65 000	77 800	77 800	77 800
Liikevaihto ulkoiset	74 677	65 000	77 800	77 800	77 800
Liikevaihto sisäiset	3 027				
Liiketoiminnan muut tulot	0				
Materiaalit ja palvelut					
Aineet tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-118 514	-104 591	-122 925	-124 056	-125 197
Varastojen lisäys tai väh.	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-252 339	-215 124	-210 735	-212 673	-214 629
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-86 376	-41 353	-28 857	-29 122	-29 390
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-17 228	-8 551	-7 003	-7 067	-7 132
Muut henkilösivukulut	-2 715	-1 268	-845	-853	-861
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman muk. poistot	-242 063	-255 120	-279 999	-258 298	-211 510
Arvonalentumiset		0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-29 377	-13 432	-27 408	-27 660	-27 914
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJ.)	-670 909	-509 439	-522 172	-504 129	-461 034
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut kaupungille	-3 645	-3 465	-3 127	-3 127	-3 127
Korkokulut muille	0	0	0	0	0
Korvaus perus- /jäännöspääomasta	-41 157	-41 160	-41 160	-41 160	-41 160
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoituskulut		0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-715 710	-554 065	-566 460	-548 417	-505 321

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS2022	TS2023
	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	220 620	317 179	118 404	134 958	161 004
Poistot ja arvonalentumiset	463 612	492 100	526 500	516 500	497 900
Rahoitustuotot ja -kulut	-105 374	-105 600	-104 200	-104 800	-104 800
Muut tulorahoituksen korjauserät	0				
Sisäiset tuotot (-)	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut, muissa toimintakuluissa (+)	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut, rahoituskulut (+)	0	0	0	0	0
	578 857	703 679	540 704	546 658	554 104
Investoinnit					
Investointimenot (-)	-686 988	-310 000	-690 000	-500 000	-500 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Sisäiset katteet	0	0	0	0	0
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-108 131	393 679	-149 296	46 658	54 104
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta (-)	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-149 259	-149 259	-149 259	-149 259	-149 259
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	220 496	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-3 250	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	40 143	0	0	0	0
Rahoitustoiminta netto	108 131	-149 259	-149 259	-149 259	-149 259
Vaikutus kunnan kassavaroihin	0	244 420	-298 555	-102 600	-95 155
Lainakanta 31.12.	895 551	746 293	597 034	447 775	298 517

VESIHUOLTOLAITOS HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI
RAHOITUSLASKELMA (sisältyy VHL:n rahoituslaskelmaan)

	TP 2019 ulk./sis.	TA 2020 ulk./sis.	TA 2021 ulk./sis.	TS2022 ulk./sis.	TS2023 ulk./sis.
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-670 909	-509 439	-522 172	-504 129	-461 034
Poistot ja arvonalentumiset	242 063	255 120	279 999	258 298	211 510
Rahoitustuotot ja -kulut	-44 802	-44 626	-44 287	-44 287	-44 287
Muut tulorahoituksen korjaukset					
Sisäiset tuotot (-)	0	0			
Sisäiset kulut, muissa toimintakuluissa (+)	0	0			
Sisäiset kulut, rahoituskulut (+)	0	0			
	-473 647	-298 945	-286 461	-290 118	-293 811
Investoinnit					
Investointimenot (-)	-414 735	-175 400	-228 200	-198 600	-198 600
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvutustulot	0	0	0	0	0
Sisäiset katteet	0	0	0	0	0
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-888 382	-474 345	-514 661	-488 718	-492 411
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta (-)	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-63 075	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutokset kunnalta	0				
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	93 179				
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-1 373	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	16 964	0	0	0	0
Rahoitustoiminta netto	45 695	0	0	0	0
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-842 687	-474 345	-514 661	-488 718	-492 411

12 KONSERNIYHTIÖT JA -YHTEISÖT

Kaupunginvaltuuston 6.9.2010 § 45 hyväksymällä kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen ja käytäntöjen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeeseen lisäksi kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan suosituksen kuntakonsernissa. Suosituksella täydennetään muun muassa lakisääteisiä menettelytapoja ja Karkkilan kaupungin konserniohjeissa antamia ohjeita. Suosituksella on tarkoitus yhtenäistää ja vakiinnuttaa konserniohjauksen kannalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa, että tytäryhtiöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta, riskien hallinta sekä se, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva suositus ohjaa yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta toteuttavia. Konserniohjeeseen mukaan konsernin valvonnasta vastaa konsernijohto. Kuntalain ja kaupungin hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupungin hallitus, kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat. Kaupungin johtoryhmä on nimennyt jokaisen konserniyhteisön seurantaan varten viranhaltijan.

Kaupungin konserniohjetta sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohjeistus uudistetaan hallintosääntötyön uudistamisen yhteydessä.

Karkkilan kaupunkikonserniin kuuluu konserniyhtiönä Kiinteistö Oy Sorvirinne.

12.1 Kiinteistö Oy Sorvirinne

KOy Sorvirinteestä on myyty 2013 valmistuneen toimitilastrategian mukaisesti asuntoja, jotka ovat tyhjentyneet vuokralaisten lopetettua vuokrasuhteensa. Myyntiä jatketaan myös vuonna 2020.

Tavoite taloussuunnittelukaudelle: Kiinteistöyhteisön taloudellista tilannetta seurataan ja raportoidaan. Mittari: Raportointi 2 kertaa vuodessa.

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Konserniyhtiö Sorvirinteen lisäksi Karkkilan kaupunki on mukana useassa kuntayhtymässä. Seuraavassa taulukossa on listattu nämä kuntayhtymät kotipaikkoineen ja Karkkilan osuudet niistä. Suurin osuus Karkkilalla on perusturvakuntayhtymä Karvaisesta (24%), jossa Karkkilan lisäksi on mukana Vihdin kunta.

Konserniyhtiö Sorvirinteen lisäksi Karkkilan kaupunki on mukana useassa kuntayhtymässä. Alla olevassa taulukossa on listattu nämä kuntayhtymät kotipaikkoineen ja Karkkilan osuudet niistä. Suurin osuus Karkkilalla on perusturvakuntayhtymä Karvaisesta (24 %), jossa Karkkilan lisäksi on mukana Vihdin kunta.

Tytäryhteisö, kuntayhtymäosuudet	kotipaikka	kaupungin om. os. %	konsernin om. os. %
Tytäryhteisöt			
Kiint. Oy Sorvinrinne	Karkkila	74,41	74,41
Kuntayhtymät			
HUS	Helsinki	0,8784	0,88
ETEVA kuntayhtymä	Mäntsälä	1,9861	1,99
Uudenmaan päihdehuollon ky	Hyvinkää	3,4483	3,45
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	Lohja	9,48	9,48
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	Vihti	24,00	24,00
Uudenmaan liitto	Helsinki	0,82	0,82

13 INVESTOINNIT

1 KIINTEÄ OMAISUUS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot päättyneistä kohteista	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Menot päättyneitä kohteista	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0

2 TALONRAKENNUS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TERVEYSASEMA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-30 000
Netto	0	0	0	0	-30 000
MUUT PERUSKORJAUSHANKKEET					
KAUPUNGINTALON SISÄILMAKORJAUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-14 205	-40 000	-35 000	-30 000
Netto	-20 000	-14 205	-40 000	-35 000	-30 000
YHTEISKOULUN IV- JA JULKISIVUKORJAUKSET + LIIKUNTAHALLI					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-100 000	-275 000	-80 000	-50 000
Netto	-100 000	-100 000	-275 000	-80 000	-50 000
YHTEISKOULUN LUKITUSJÄRJESTELMÄ JA TURVAVALAISTUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-12 000	-12 000	0	0	0
Netto	-12 000	-12 000	0	0	0
HAAPALAN PÄIVÄKOTI					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-13 964	0	0	0
Netto	-10 000	-13 964	0	0	0
NYHKÄLÄNKOULU					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-70 000	-100 000	-150 000	-80 000	-50 000
Netto	-70 000	-100 000	-150 000	-80 000	-50 000
TAKKOINRINNE, SISÄILMA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-50 000	-50 000	-65 000	-45 000	-45 000
Netto	-50 000	-50 000	-65 000	-45 000	-45 000
TOIVIKKEEN PÄIVÄKOTI					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-10 000	-30 000	-30 000	-20 000
Netto	-10 000	-10 000	-30 000	-30 000	-20 000
TYÖVÄENOPISTO					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-11 631	-30 000	-50 000	-20 000
Netto	-10 000	-11 631	-30 000	-50 000	-20 000
KORPELA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-12 000	-12 000	-12 000
Netto	0	0	-12 000	-12 000	-12 000

2 TALONRAKENNUS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
NUMMELANPUISTO					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-20 000	-12 000	-20 000	-12 000
Netto	0	-20 000	-12 000	-20 000	-12 000
HÖGFORSIN PÄIVÄKOTI, SISÄILMA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-14 788	0	-65 000	-35 000
Netto	-20 000	-14 788	0	-65 000	-35 000
KOVELON MAJA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-15 000	-15 000	-12 000
Netto	0	0	-15 000	-15 000	-12 000
KOLISEVA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	0	-32 000	-15 000	-12 000
Netto	-20 000	0	-32 000	-15 000	-12 000
HAUKKAMÄEN KOULU					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-200 000	-50 000	-50 000
Netto	0	0	-200 000	-50 000	-50 000
TUORILAN KOULU					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-59 000	-60 000	-260 000	-35 000
Netto	-30 000	-59 000	-60 000	-260 000	-35 000
VUORISTOKOTI					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-25 000	-15 777	0	-15 000	-15 000
Netto	-25 000	-15 777	0	-15 000	-15 000
VUOTINAISTEN LEIRIKESKUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-20 000	-35 000	-30 000	-30 000
Netto	-20 000	-20 000	-35 000	-30 000	-30 000
PALOASEMA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-20 000	-30 000	-20 000
Netto	0	0	-20 000	-30 000	-20 000
ELÄINLÄÄKÄRI					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-30 000	-40 000	-15 000
Netto	0	0	-30 000	-40 000	-15 000
MUSEOALUEEN RAKENNUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-30 000	-12 000
Netto	0	0	0	-30 000	-12 000
ASEMANRANTA, RAKENNUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-14 000	0	-20 000	-30 000	-12 000
Netto	-14 000	0	-20 000	-30 000	-12 000
HAUKKAMÄEN KOULU, RUOKASALIN LINJASTO					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-10 000	0	0	0
Netto	-10 000	-10 000	0	0	0

2 TALONRAKENNUS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	
KESKUSKEITTIÖN PADAT						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	0	-35 000	0	
Netto	0	0	0	-35 000	0	
KYLMIÖKONE, KESKUSKEITTIÖ						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	0	0	-30 000	
Netto	0	0	0	0	-30 000	
LED-VALAISIMET						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	-20 000	-20 000	-20 000	
Netto	0	0	-20 000	-20 000	-20 000	
VIKAKORJAUKSET						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	-142 000	-140 000	-130 000	
Netto	0	0	-142 000	-140 000	-130 000	
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
HÖGFORSIN PÄIVÄKOTI						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	-10 000	0	0	
Netto	0	0	-10 000	0	0	
LUKIO, ÄÄNIERISTYKSEN PARANTAMINEN, OVIENTUUSINTA, KALUSTEET						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	-18 500	0	0	
Netto	0	0	-18 500	0	0	
YHTEISKOULU, ÄÄNIERISTYKSEN PARANTAMINEN, OVIENTUUSINTA, KALUSTEET						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	-18 500	0	0	
Netto	0	0	-18 500	0	0	
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista		0				
Tulot		0				
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista		0				
Menot		-421 000	-451 365	-1 235 000	-1 127 000	-697 000
Netto		-421 000	-451 365	-1 235 000	-1 127 000	-697 000

3 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
KADUT, PERUSPARANTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-140 000	-144 589	-320 000	-400 000	-400 000
Netto	-140 000	-144 589	-320 000	-400 000	-400 000
KADUT, UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-140 000	-140 000	-300 000	0	0
Netto	-140 000	-140 000	-300 000	0	0
KADUT, PÄÄLLYSTEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-102 434	-100 000	-100 000	-100 000
Netto	-100 000	-102 434	-100 000	-100 000	-100 000
VIKAKORJAUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-50 000	0	0
Netto	0	0	-50 000	0	0
PUISTOT JA YLEISET ALUEET					
HARJUN KENTÄN KUNNOSTUS					
Tulot	0	22 000	0	0	0
Menot	0	-57 317	0	0	0
Netto	0	-35 317	0	0	0
PUISTOJEN LEIKKIVÄLINEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-10 000
Netto	0	0	0	0	-10 000
ULKOVALAISTUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
YLEISALUEIDEN KUNNOSTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-12 045	-52 000	-15 000	-15 000
Netto	-10 000	-12 045	-52 000	-15 000	-15 000
RAAKAMAAN HANKINTA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-50 000	-16 357	-100 000	-100 000	-100 000
Netto	-50 000	-16 357	-100 000	-100 000	-100 000
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista					
Tulot	0	22 000	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista					
Menot	-455 000	-487 742	-937 000	-630 000	-640 000
Netto	-455 000	-465 742	-937 000	-630 000	-640 000

4 IRTAIN OMAISUUS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KAUPUNGINHALLITUS					
TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON JÄRJESTELMÄHANKINNAT					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-206 000	-206 000	-40 000	0	0
Netto	-206 000	-206 000	-40 000	0	0
KAUPUNGIN WWW-SIVUJEN UUSIMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	0	-50 000	0	0
Netto	-20 000	0	-50 000	0	0
DYNASTYN PÄIVITTÄMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-20 000	0	0
Netto	0	0	-20 000	0	0
DIGITAALISTEN PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-80 000	0	0
Netto	0	0	-80 000	0	0
KUNNANTUPA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-100 000	0	0
Netto	0	0	-100 000	0	0
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA					
TIETO- JA VIESTINTÄ-TEKNIKKAHANKINNAT					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-10 000	0	0	0
Netto	-10 000	-10 000	0	0	0
TOIVIKKEEN PÄIVÄKOTI INTERNET YHTEYS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-12 000	0	0
Netto	0	0	-12 000	0	0
NYHKÄLÄN KOULU, ÄÄNENTOISTO					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-10 000	0	0
Netto	0	0	-10 000	0	0
TUORILAN KOULU, KALUSTEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-10 000	0	0
Netto	0	0	-10 000	0	0
PÄIVÄKOTIEN KALUSTEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-10 000	0	0
Netto	0	0	-10 000	0	0
PERUSKOULUJEN KALUSTEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-10 000	0	0	0
Netto	-20 000	-10 000	0	0	0
HAUKKAMÄEN KOULUN ICT-HANKINNAT					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-5 000	0	0	0
Netto	-20 000	-5 000	0	0	0
TUORILAN KOULUN ICT-HANKINNAT					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-5 000	0	0	0
Netto	-20 000	-5 000	0	0	0

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
MUSEON PERUSNÄYTTelyn UUDISTAMINEN, SUUNNITTELU					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-24 000	-24 000	0	0	0
Netto	-24 000	-24 000	0	0	0
MUSEON KOKOELMAHALLINTAJÄRJESTELMÄ					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-30 000	0	0
Netto	0	0	-30 000	0	0
KARKKILASALIN STRII MAUSKALUSTO					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-20 500	0	0
Netto	0	0	-20 500	0	0
KIRJASTON TILASUUNNITTELU					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-55 000	0
Netto	0	0	0	-55 000	0
KIRJASTON SISÄOVEN UUSIMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-10 000	0	0	0
Netto	-10 000	-10 000	0	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
FACTA-PALVELIMEN UUSIMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-30 000	0	0
Netto	0	0	-30 000	0	0
AJONEUVOT JA MUU KALUSTO					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-45 000	0	-160 000
Netto	0	0	-45 000	0	-160 000
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Menot	-290 000	-270 000	-457 500	-55 000	-160 000
Netto	-290 000	-270 000	-457 500	-55 000	-160 000

5 VESIHUOLTOLAITOS	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-280 000	-309 781	-540 000	-470 000	-470 000
Netto	-280 000	-309 781	-540 000	-470 000	-470 000
LAITTEET, LAITOSOSAT JA LAITOKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-15 000	-100 000	-30 000	-30 000
Netto	-30 000	-15 000	-100 000	-30 000	-30 000
VIKAKORJAUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-50 000	0	0
Netto	0	0	-50 000	0	0
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Menot	-310 000	-324 781	-690 000	-500 000	-500 000
Netto	-310 000	-324 781	-690 000	-500 000	-500 000

5 VESIHUOLTOLAITOS (huleveden erittely) sisältyy vesihuoltolaitokseen)	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-118 300	-130 900	-228 200	-198 600	-198 600
Netto	-118 300	-130 900	-228 200	-198 600	-198 600
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Menot	-118 300	-130 900	-228 200	-198 600	-198 600
Netto	-118 300	-130 900	-228 200	-198 600	-198 600

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Tulot	0	22 000	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0
Menot	-1 476 000	-1 533 888	-3 319 500	-2 312 000	-1 997 000
Nettomenot	-1 476 000	-1 511 888	-3 319 500	-2 312 000	-1 997 000

*päättäneet kohteet eivät näy listalla

13.1 Investointien perustelut

Talonrakennusinvestoinnit

YHTEISKOULUN IV- ja JULKISIVUKORJAUKSET (275 000 €)

Kosteus- ja pakkasrapautuneen julkisivun korjaus 100 000 euroa. C-rakennuksen sokkeli-, salaojitus- ja vedenerityskorjaus, 70 000 euroa. Siirretään Palvelukeskukselta nykyaikainen, mutta ylimääräiseksi jäänyt iv-kone korvaamaan koulurakennuksen yksi vanhentuneen tekniikan iv-kone, 50 000 euroa. Luokkien sisäilma-
korjausten jatkaminen sisäilmahaittojen perusteella, 20 000 euroa. Liikuntahallin kattokaivojen korjaaminen, 15 000 euroa. Liikuntahallin sisäkaton akustointilevyjen vaihtaminen, 20 000 euroa.

NYHKÄLÄN KOULU (150 000 €)

Energian omavaraisuuden lisääminen aurinkopaneelien rakentamisella D-osan katolle. Kustannusvaikutus on 60 000 euroa. Sisäpihan ja VELU-pihan aita, 40 000 euroa. C-osan sisäilman haittojen korjaaminen 50 000 euroa.

PALVELUKESKUS / TAKKAINRINNE (65 000 €)

Asumiseen tarkoitettujen huoneiden sisäilmakorjauksia jatketaan korjaussuunnitelman ja aikaisemman peruskorjausmallin mukaisesti, 50 000 euroa. Takkoinrinteen asuinrakennuksen yläpihan ja paikoitusalueen peruskorjausta ja asfaltointia, 15 000 euroa.

TOIVIKKEEN PÄIVÄKOTI (30 000 €)

Sisätiloissa tehdään akustiikkalevyjen vaihtaminen ja siihen liittyvät tarpeelliset sisäilmakorjaukset.

TYÖVÄENOPISTO (30 000 €)

Sortuneen sokkelinosan korjaaminen.

KOVELON MAJA (15 000 €)

Saunan harmaavesijärjestelmän nykyaikaistaminen vastamaan käytön mukaisia lainsäädännön vaatimuksia.

KOLISEVA (32 000 €)

Käyttöveden putkiston uusiminen, 20 000 euroa. Julkisivujen korjaus ja maalaus, 12 000 euroa.

KORPELA (12 000 €)

Julkisivujen korjaus ja maalaus.

NUMMELANPUISTO (12 000 €)

Julkisivujen korjaus ja maalaus.

HAUKKAMÄEN KOULU (200 000 €)

Julkisivujen vauriokorjaus- ja maalausta, 50 000 euroa. Öljylämmitysjärjestelmän muutos maalämpöjärjestelmään, 150 000 euroa.

TUORILAN KOULU (60 000 €)

Liikuntasalin ulkopinnan korjaus, 30 000 euroa. Vesikattorakenteiden vauriokorjausta, 30 000 euroa.

VUOTINAISTEN LEIRIKESKUS (35 000 €)

Keittiön nykyaikaistaminen leiritoiminnan palvelutarvetta vastaavaksi.

KAUPUNGINTALON SISÄILMAKORJAUKSET (40 000 €)

Sisäilman laatua parantavia korjaustoimenpiteitä, joilla korjataan 4 työhuoneen sisäpinnat aikaisemman toimintamallin mukaisesti.

PALOASEMA (20 000 €)

Sisäilman laatua parantavaa korjaamista, koska paloasemalta on tullut toistuvia sisäilmahaittaa osoittavia työntekijöiden ilmoituksia.

ELÄINLÄÄKÄRI (30 000 €)

Toimitilojen päivittäminen ja nykyvaatimusten mukaiseksi korjaaminen.

RAKENNUKSET/ ASEMANRANTA (20 000 €)

Julkisivun ja sisäkaton levypinnoitteen korjaaminen toiminnan ja turvallisuuden edellyttämälle tasolle.

LED-VALAISIMIIN VAIHTAMINEN (20 000 €)

Palvelukeskuksen-Takkoinrinteen kiinteistöjen pihavalaistuksen sekä koulujen ja päiväkotien valaistuksen osatoenergian vähentämiseksi vaihdetaan näiden tilojen nykyiset valaisimet vaihteittain energiatehokkaisiin led-valoihin. Toimenpiteillä mahdollistetaan KETS-sopimuksen (Kuntien energiatehokkuussopimus) mukaisen kaupunkitason 10 % energiasäästötavoitteen toteutumisesta missä Takkoinrinne-Palvelukeskuksen osalta toteutetaan 50 pihavalon muutos led-valoihin. Muutos tuo kohteessa min. 50 % (n. 1000 €/ vuosi), sähkönkulutuksen säästön ulkovalaistukseen. Muutostöitä jatketaan järjestelmällisesti myös sisävalaistuksen osalta tulevina taloussuunnitteluvuosina.

20 000 euroa/ vuosi

KIINTEISTÖJEN SUUNNITELMALLISET VUOSIKORJAUKSET SEKÄ ENNAKOIMATTOMAT VIKAKORJAUKSET (142 000 €)

Karkkilan kaupungin omistamien kiinteistöjen suunnitelmattomien ns. vikakorjauksien määrä on viime vuosina lisääntynyt voimakkaasti vanhempien rakennusten rakennusosien kuluneisuuden myötä. Kiinteistöjen ja niillä sijaitsevien rakennusten suunnitelmallisten pienkorjausten keskimääräinen määräraha tarve on vuositasolla n. 140 000 euroa. Korjaukset ovat teknisesti välttämättömiä, jotta rakennuksia voidaan käyttää niiden palvelutarpeen mukaisessa käyttötarkoituksessa. Vikakorjauksien määrärahaa voidaan käyttää harkinnalla ennakoivasti myös energiakatselmusten ja pt-suunnitelmien tekemiseen. Määräraha jaoksi esitetään seuraavaa:

1. Tila- ja toimintamuutokset

Tilojen käytön tehostamiseen ja siitä aiheutuviin muutostöihin talousarvioon varataan 12 000 euroa.

2. Pihavarusteiden korjaukset (EU-normit)

Tilapalvelu vastaa koulujen rikkoutuneiden liikuntavälineiden uusimisesta aiheutuneista kustannuksista varataan 12 000 euroa.

Koulujen ja päiväkotien rikkoutuneiden piha- ja leikkivälineiden normien mukaisten vuoden 2021 tarkastusten ja korjausten tekeminen 12 000 euroa.

3. Sisäilmakorjaukset

Viime vuosien aikana on tullut kiihtyvässä tahdissa esille sisäilman terveyshaittaan liittyviä ilmoituksia useiden eri palvelurakennusten osalta. Mahdollisten sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi ja korjaamiseksi 20 000 euron määräraha.

mikä mahdollistaa taloudellisesti sisäilman laatu- ja tutkimusten tekemisen ja ehkäisee sisäilmaongelmien kehittymistä. Suunnitelmavuosina tutkimuksia jatketaan. Suunnitelmavuosille on perusteltua varata 20 000 €/vuosi määräraha.

4. Talotekniikkakorjaukset

Kaupungin kiinteistöjen rakennusautomaatio-ohjelma ja käytössä oleva huolto-ohjelmisto edellyttävät nykyaikaistamista. Ohjelmistossa on varauduttava aurinkoenergian kokonaisvaltaisempaan hyötykäyttöön. Ilmastointikoneiden hyötysuhdetta parannetaan uusimalla lämmöntalteenottolaitteistoja sekä niiden tehokkaampaa ohjausta. Kaukolämpökohteiden lämmitysjärjestelmien optimointia jatketaan. 20 000 euroa.

5. Ilkivaltakorjaukset ja ilkivallan ehkäiseminen

Koulukeskuksilla on ilmennyt huolestuttavassa määrin viime vuosien aikana toistuvaa ilkivaltaa viikonloppuisin. Kiinteistöjen alueella on tapahtunut taloudellisesti merkittäviä ilkivaltaan liittyviä vahingontekoja. Näiden korjaamiseen on perusteltua varautua ja vastaavasti myös ennaltaehkäisyyn kamerajärjestelmiä uudistamalla mikä mahdollistaa näin korvausvastuun toteutumisen tehokkaammalla jälkivalvonnalla. 12 000 euroa.

6. Turvallisuus/ paloturvallisuus

Kaupungin vanhentunut kiinteistökanta sekä jatkuvasti tarkentuvat turvallisuuteen liittyvät vaatimukset ja määräykset muodostavat tarpeen turvallisuusriskien kartoittamiseen ja ennakoivaan korjaamiseen. Kartoitustyötä tehdään yhteistyössä paloviranomaisten kanssa ja ne on toteutettava välittömästi epäkohtien tultua selville. Talousarvioon vuodelle 2021 ja myös tuleville suunnitelmavuosille on perusteltua varata 12 000 euroa/ vuosi.

7. Kiinteistöjen suunnitelmalliset vuosikorjaukset

Vuoden 2021 talousarvioon pienkorjaukset on jaettu suunnitelmallisiin ja ennalta-arvaamattomiin korjauksiin. Kaupungin vanhenevaa ja korjausvelkaista kiinteistö (rakennus) kantaa sekä näiden vanhenevaa talotekniikkaa tulee ylläpitää omistajavastuun mukaisesti toimivana korjaamalla niitä suunnitelmallisesti. Suunnitelmallisella vuosikorjaamisella estetään isojen vahinkojen syntymistä, jotka vaativat usein kustannuksiltaan merkittävää peruskorjausta, ja voidaan pidentää hallitusti rakennusten palvelukykyä sekä käyttöikä. Näin toteutettavia toimenpiteitä ovat mm. julkisivujen materiaallivaurioiden korjaukset, huoltomaalaukset, vesikattorakenteiden korjaukset ja sisäpintojen (lattioiden ja sisäseinien) pinnoitustyöt. 30 000 euroa.

8. Kiinteistöjen ennalta-arvaamattomat ”ns. vikakorjaukset”

Suunnittelemattomat ns. vikakorjaukset lisääntyvät vanhempien rakennusten ja talotekniikan osalta ennalta-arvaamattomasti. Näitä ei ja niihin varattavia resursseja ei voi kuitenkaan etukäteen arvioida. Vahingot täytyy pystyä rajoittamaan ja korjaamaan vahinkotilanteessa, jotta rakennusten käyttöä voidaan jatkaa. Terveysteen sekä rakennusten säilymiseen liittyvien vahinkojen korjaamiseen tarvittava tarkemmin kohdentamaton taloudellinen resurssi. 12 000 euroa.

KASLA: HÖGFORSIN PÄIVÄKOTI (10 000€)

Piha: salaojitus (sateisena aikana vesi jää lätäköiksi pihalle) räystäskouru pihan puolelle, valaistuksen lisääminen ja pihan kalusteiden ja pienten lasten pihan erottaminen aitauksella

KASLA: LUKIO, ÄÄNIERISTYKSEN PARANTAMINEN, OVIENTUUSINTA, KALUSTEET (18 500€)

Äänieristyksen parantamista luokissa ja käytävällä. Käytäväkalustus yhteisesti yhteiskoulun kanssa.

KASLA: YHTEISKOULU, ÄÄNIERISTYKSEN PARANTAMINEN, UUSINTA, KALUSTEET (18 500€)

Kuraattorin, terveydenhoitajan, rehtoreiden, hallintokäytävän ja 100- ja 200- käytävien ovien uusiminen - 40 kappaletta- uusiminen yhteisesti lukion kanssa, (turvallisuuteen salassapidon osalta ja työterveyteen melun osalta).

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS

KADUT, PERUSPARANTAMINEN (320 000 €)

Takkointien rakenteiden massanvaihto 120 000 €. Takkointien rakennekerrokset ovat heikkoja. Katu on viimeisiä ydinkeskustan tuntumassa olevia katuja, jossa on heikot katurakenteet. Sen vuoksi myös asfaltti muuttuu ja katu on huonokuntoinen.

Hiisimetsänkadun ja Suoratien käänköpaikat 30 000 €. Vattolan alueen liikenteen rauhoittamiseksi Hiisimetsänkadun liikenne katkaistaan. Toivikkeella Suoratien läpiajon liikennemäärät ovat kasvaneet vuosien saatossa ja tämä häiritsee enenevässä määrin kadun varren asukkaita ja pahentaa liikenneturvallisuutta.

Syrjäsenkadun II-vaihe loppuun 110 000 €. Molempien hankkeiden osalta saneeraus kustannuksia on jaettu kustannusyistä kahdelle eri vuodelle ja ne ovat yhteishankkeita vesihuoltolaitoksen kanssa.

Pitkäläntie loppuun rakentaminen 60 000 €. Hanke on jatkoa viime vuodelta ja tehdään loppuun Pitkäläntien asfaltointi ja kadun reunojen viimeistelyt.

KADUT, UUDISRAKENTAMINEN (300 000 €)

Pähkinäpuiston kunnallistekniikan rakentaminen 300 000 €.

KADUT, PÄÄLLYSTEET (100 000 €)

Päällystämiskohteissa jatketaan keskustan katujen päällystystöitä ja määrärahojen puitteissa asuntoalueilla sekä paikkauskohteissa.

ULKOVALAISTUS (15 000 €)

Saneerataan katuvalolinjojen pahimpia kohtia lähinnä turvallisuusnäkökulmasta.

YLEISALUEIDEN KUNNOSTAMINEN (52 000 €)

Kunnostetaan kaupungin yleisalueita 12 000 €. Kohteina lähinnä pieniä kohteita materiaali- ja tarvikkeiden osalta, nurmikon sekä puistokalusteiden uusimista.

Pyöräilykatosten rakentaminen 40 000 €. Toteutus hanke pohjaisesti ja ehdollisena siten, että tähän saadaan valtion apuraha 40 000 €, jolloin hankkeen koko raha olisi yht. 80 000 €. Valtionavun toteutuessa pyöräkatoskohteita esitetään rakennettavaksi torille ja Helsingintien pallokentän p-alueelle. Lisäksi hankkeessa rakennetaan kiinteitä runkokiinnitettäviä pyörätelineitä kouluille ja Pyhäjärven uimarannalle.

RAAKAMAAN HANKINTA (100 000 €)

Keskustan asemakaavojen maankäytöllisten muutosten kautta mahdollisesti muodostuvien, mutta muutoin erikseen yksilöimättömien, elinkeinotoimintaan ja asumiseen maanhankinnan näkökulmasta liittyvien tarpeiden toteuttamiseen varataan po. hankintamääräraha.

IRTAIN OMAISUUS

TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON JÄRJESTELMÄHANKINNAT (40 000€)

KAUPUNGIN WWW-SIVUJEN UUSIMINEN (50 000€)

Kaupungin nykyiset internet-sivut eivät vastaa nykyaikaisiin vaatimuksiin, mm saavutettavuuden ja mobiilikäytön suhteen ja täytyy uusia.

DYNASTYN PÄIVITTÄMINEN (20 000€)

DIGITAALISTEN PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN (80 000€)

KUNNANTUPA (100 000€)

TOIVIKKEEN PÄIVÄKOTI, INTERNET YHTEYS (12 000€)

NYHKÄLÄN KOULU, ÄÄNENTOISTO (10 000€)

Jättiläisen portaiden ja ruokalan äänentoisto.

TUORILAN KOULU, KALUSTEET (10 000€)

Näyttämän esirippu, kalusteita ja pesukone ja kuivuri

PÄIVÄKOTIEN KALUSTEET (10 000€)

Sähköiset työpöydät toimistoihin, lasten ryhmiin pöytien ja tuolien hankinta

MUSEON KOKOELMAHALLINTAJÄRJESTELMÄ (30 000€)

Länsi-Uudenmaan ammattimuseoilla on suuri tarve hankkia nykyisten kokoelmanhallintaohjelmien tilalle uusi toimiva ja ajanmukainen järjestelmä. Karkkilan ruukkimuseo, Lohjan museo, Vihdin museo ja Fiskarsin museo käyttävät tällä hetkellä Museoviraston Musketti-sovellusta, jonka ylläpito päättyy vuoden 2022 loppuun mennessä.

Uuden kokoelmahallintajärjestelmän myötä museoiden aineistoa on mahdollista julkaista Finna- ja Europeana-palveluissa. Tällä hetkellä yhdelläkään ammattimuseolla läntisellä Uudellamaalla ei ole kokoelmia em. palveluissa. Museoiden tavoitteena on, että yhteisen alueellisen kokoelmanhallintaohjelman myötä tutkimus- ja kehittämistoiminnan edellytykset vahvistuvat Länsi-Uudenmaan museoissa. Uuden kokoelmanhallintaohjelman tavoite on kokoelmien laadun parantaminen, samanaikaisesti se edistää museokokoelmien kestävää kehitystä, monimuotoisuutta ja saavutettavuutta.

Uusi kokoelmahallintajärjestelmä mahdollistaa kokoelmien avaamisen myös digitaalisesti. Kulttuuriperinnön tunnettavuuden lisääminen alueellisesti ja sen merkityksellisyyden nostaminen esille luo yhteisöllisyyttä alueellemme sekä edistää osallisuutta ja osallistumista kulttuuriperintöön. Tietojen avaaminen digitaalisesti kaivaa eri väestö- ja ikäryhmien eroja ja lisää mahdollisuuksia yleisön osallistamiseen museotyöhön.

KARKKILASALIN STRIIMAUSKALUSTO (20 500€)

Koronavirusepidemian aiheuttama poikkeustila on vaikuttanut erilaisten tapahtumien järjestämiseen. Suoratoiston, eli livestriimauksen tarve on ilmeinen, kun fyysinen osallistuminen ei ole mahdollista. Korona onkin yleisesti vauhdittanut organisaatioiden digitalisoitumista.

Karkkilasalissa on noussut esiin tarve asianmukaisen kaluston (mm. Wifi/4G-tuetut kamerat, HD-mikseri, ohjainpaneeli, alustapalvelu) hankkimiseksi. Sen osalta painotetaan automatisoituja ja kiinteitä ratkaisuja, jotta striimin pyörittäminen ja laitteiston kasaaminen eivät vaadi av-tekniikan lisäksi henkilöstöä, esim. kuvaajaa.

Karkkilasalin striimaukskaluston tärkein käyttäjä on kaupunginvaltuusto kokouksissaan. Kokousten striimaukseen kannustaa yleinen avoimuusperiaate: videointi lisää tietoisuutta päätöksenteosta ja siten kaupunkilaisien mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon. Kalustosta hyötyvät myös salin muut käyttäjät, kuten konsertti- ja tapahtumajärjestäjät ja kaupungin omat yksiköt, niiden järjestäessä salissa luentoja, tapahtumia ja kokouksia. Yhteiskoululla ja lukiolla on mahdollisuus käyttää kameralaitteita osana opetusta. Suoratoiston ohella kamerakalustoa voi käyttää videotallenteiden kuvaamiseen ja verkkojulkaisuun.

Laajasta käyttäjäryhmästä huolimatta investointia esitetään kulttuuripalveluiden kautta, sillä muukin Karkkilasalin av-kalusto on kulttuuripalveluiden omistamaa, ja kalustoa käyttävä av-tekniikko kulttuuripalveluiden henkilöstöä. Suoratoisto voi jatkossa – livetapahtumien rinnalla – toimia aktiivisena tekijänä uuden yleisön löytämisessä ja tallennepalveluiden tarjoaminen tuoda potentiaalista lisätuloa. Investointia voi tarkastella myös saavutettavuusnäkökulmasta: striimaus lisää esimerkiksi liikuntarajoitteisten mahdollisuutta osallistua.

FACTA-PALVELIMEN UUSIMINEN (30 000€)

Facta-palvelin on uusittu vuonna 2008 ja on teknisen elinkaarensa päässä. Ajantasaisen ohjelmiston toiminta edellyttää palvelimen uusimisen kaikissa vaihtoehtoisissa toimintamalleissa.

VESIHUOLTOLAITOS

VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN (540 000 €)

Peruskorjaukset Sudetissa ja Polarilla jatkuu ja saatetaan loppuun 140 000 €. Pähkinäpuiston kunnallistekniikan rakentaminen on uudiskohde 400 000 €.

LAITTEET JA LAITOSOSAT (100 000 €)

Verkostomittausasemien rakentaminen yhteensä 100 000 €. Investoinnin tarkoitus verkoston hallinnan parantaminen.

KONEET JA LAITTEET (45 000 €)

Huoltopakettiauton uusiminen 45 000 €. Varikon vanha huoltopakettiauto nostolaitteella on vanha ja huonokuntoinen.

ENNALTA ARVAAMATTOMAT KOHTEET (100 000 €)

Ennalta arvaamattomat kohteet koskevat sekä yhdyskuntatekniikkaa (50 000 €) että vesihuoltolaitosta (50 000 €) ja ne ovat infran parissa hyvin erityyppisiä korjausvelkaan liittyviä kohteita. Käyttötaloutta rasittaa usein turhaan esimerkiksi suurehkot vesihuoltoverkoston vuotokohteet ja merkittävät kone- ja laiterikot.

Liite 1. Vakanssilistaus vuodelle 2021

KAUPUNGINHALLITUS

KAUPUNGINJOHTAJA	2020	2021
Kaupunginjohtaja	1,0	1,0
Tiedotussihteeri	1,0	1,0
Kaupunginjohtajan assistentti 50% (taloussihteeri 50%)	0,5	0,5
YHTEENSÄ	2,5	2,5
ELINVOIMA	2020	2021
Elinkeinoyksikkö		
Elinvoimajohtaja	0,0	1,0
Elinkeinosihteeri	1,0	1,0
Harjoittelija	0,8	0,8
Ohjelmakoordinaattori ma. Kestävä Karkkila /Kasvuohjelma	1,4	1,4
Palvelupiste Serveri		
Asiakaspalvelusihteeri	2,0	2,0
Maahanmuuttajapalvelut		
Maahanmuuttokoordinaattori	1,0	1,0
Työllisyydenhoito		
Työllisyyskoordinaattori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	7,2	8,2
KONSERNIPALVELUT	2020	2021
Talusojohtaja	1,0	1,0
Päätösvalmisteluyksikkö		
Hallintopäällikkö	0,7	1,0
Hallinnon sihteeri	1,0	1,0
Asianhallintasihteeri	2,0	2,0
Tietopalvelusihteeri	1,0	1,0
Henkilöstöyksikkö		
Henkilöstöpäällikkö	1,0	1,0
Henkilöstösihteeri	0,4	0,4
Harjoittelija	0,2	0,0
Talouslyksikkö		
Taluspäällikkö	1,0	1,0
Taloussihteeri (yhden taloussihteerin työaika 50% kj:n assistentti)	2,5	2,5
YHTEENSÄ	10,8	10,9
YHTEENSÄ	20,5	21,6

SIVISTYSTOIMIALA

HALLINTO	2020	2021
Sivistysjohtaja	1,0	1,0
Varhaiskasvatusjohtaja/ palvelupäällikkö	1,00	1,00
Kirjastonjohtaja/palvelupäällikkö	0,2	0,0
HALLINTO YHTEENSÄ	2,2	2,0

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE	2020	2021
---------------------------------------	-------------	-------------

Högforsin päiväkoti

Varhaiskasvatuksen opettaja	6,6	3,0
Varhaiskasvatuksen vastaava	1,0	1,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	9,0	9,0
Laitoshuoltaja-ravitsemistyöntekijä	1,2	1,2
Avustaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	18,8	15,2

Toivikkeen päiväkoti

Varhaiskasvatuksen opettaja	10,8	10,8
Varhaiskasvatuksen vastaava (päiväkoti+esiopetus)	0,0	1,6
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	16,8	15,8
Avustaja	2,0	2,0
Laitoshuoltaja-ravitsemistyöntekijä	2,4	2,4
YHTEENSÄ	32,0	32,6

Haapalan päiväkoti

Varhaiskasvatuksen opettaja	2,0	2,0
Varhaiskasvatuksen vastaava	0,0	0,4
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	4,0	3,0
Avustaja	1,0	0,0
Laitoshuoltaja-ravitsemistyöntekijä	0,8	0,8
YHTEENSÄ	7,8	6,2

Päivähoidon yhteiset toiminnot

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1,0	2,0
------------------------------------	-----	-----

Perhepäivähoito

	7,0	6,0
YHTEENSÄ	65,5	59,9

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE YHTEENSÄ	65,5	59,9
--	-------------	-------------

KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN PALVELUALUE	2020	2021
Kirjasto		
Kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja, erityiskirjastovirkailija	4,0	4,0
Kirjastonjohtaja/palvelualuepäällikkö	0,8	1,0
YHTEENSÄ	4,8	5,0
Työväenopisto		
Rehtori	1,0	1,0
Kulttuuri- ja opistosihtööri	0,4	0,4
Työväenopiston opettaja	1,0	1,0
Liikunnanohjaaja	0,5	0,5
Hanketyöntekijä	1,0	0,0
Siistijä	0,5	0,5
YHTEENSÄ	4,4	3,4
Liikuntatoiminta		
Liikunta- ja nuorisopäällikkö	0,5	0,5
Liikuntakoordinaattori	1,0	1,0
Liikunnanohjaaja	0,5	0,5
Tuntiohjaaja	0,2	0,2
Siistijä	0,2	0,2
YHTEENSÄ	2,4	2,4
Nuorisotoiminta		
Liikunta- ja nuorisopäällikkö	0,5	0,5
Etsivä nuorisotyöntekijä	2,0	2,0
Vastaava nuoriso-ohjaaja	1,0	1,0
Sosiaaliohjaaja	0,15	0,15
Tuntiohjaaja	0,20	0,20
YHTEENSÄ	3,9	3,9
Nuorten työpajatoiminta		
Työpajaohjaaja	1,0	1,0
Starttipajaohjaaja	1,0	1,0
Työnohjaaja	2,5	2,5
YHTEENSÄ	4,5	4,5
Kulttuuritoimi		
Kulttuuri- ja opistosihtööri	0,6	0,6
AV-tekniikko	0,6	0,6
Siistijä	0,1	0,1
YHTEENSÄ	1,6	1,6
Museo		
Museonjohtaja	1,0	1,0
Museo-opas	0,3	0,3
Museoamaneuensi	1,0	1,0
Museoapulainen	0,5	0,5
Työnohjaaja	0,5	0,5
YHTEENSÄ	3,3	3,3
KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN PALVELUALUE YHTEENSÄ	24,9	24,1

OPETUKSEN PALVELUALUE	2020	2021
Koulujen yhteiset		
Koulusihteeri	2,0	2,0
Koulukuraattori	2,0	2,0
Mikrotukihenkilö	0,5	0,5
YHTEENSÄ	4,5	4,5
Haukkamäen koulu		
Peruskoulun luokanopettaja	6,0	6,0
Englanninkielen lehtori	0,7	0,7
Resurssiopettaja	1,0	0,1
Koulunkäyntiavustaja	3,0	2,7
Erityisopettaja	1,0	0,8
Rehtori	0,8	0,8
YHTEENSÄ	12,5	11,1
Tuorilan koulu		
Peruskoulun luokanopettaja	3,0	3,0
Koulunkäyntiavustaja	3,0	2,5
Erityisluokan tuntiopettaja	0,4	0,2
Englanninkielen lehtori	0,4	0,4
Rehtori	0,2	0,2
YHTEENSÄ	7,0	6,3
Yhteiskoulu		
Peruskoulun lehtori, lehtori, yläasteen ja lukion yhteisten aineiden opettaja	24,0	24,0
Koulunkäyntiavustaja	8,0	8,0
Sosiaaliohjaaja	0,85	0,85
Oppilaanohjauksen lehtori	1,0	1,0
Erityisluokan opettaja, erityisopettaja	6,0	6,0
Päätoiminen tuntiopettaja	2,0	2,0
Rehtori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	42,9	42,9
Nyhkälän koulu		
Peruskoulun lehtori, perusk. luokanopettaja	23,0	23,0
Koulunkäyntiavustaja	23,5	23,5
Päätoiminen tuntiopettaja (6 h UO, kuntien yhteinen pt.virka)	0,3	0,3
Sivutoiminen tuntiopettaja (4 kpl)	0,3	0,3
Erityisluokan opettaja, erityisopettaja (11 hlöä)	11,3	11,3
Rehtori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	59,3	59,3
Lukio		
Lukion lehtori	1,0	1,0
Yläasteen ja lukion yhteisten aineiden opettaja, lehtori	9,0	8,0
Rehtori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	11,0	10,0
OPETUKSEN PALVELUALUE YHTEENSÄ	137,1	134,0
SIVISTYSTOIMIALA YHTEENSÄ	229,6	220,0

TEKNINEN TOIMIALA

HALLINTO	2020	2021
Kaupunkikehitysjohtaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0

KIINTEISTÖT JA TOIMITILAT PALVELUALUE	2020	2021
--	-------------	-------------

Mittaus- ja kiinteistöpalveluyksikkö

Paikkatietoinsinööri	1,0	1,0
Toimitusinsinööri	1,0	1,0
Mittamies	1,0	1,0
Kartoittaja	0,0	0,0
Mittaus- ja kiinteistöpäällikkö	1,0	1,0
Kaavoituspäällikkö	1,0	1,0
Kaavoitusarkkitehti	0,0	0,0
YHTEENSÄ	5,0	5,0

Tilapalveluyksikkö

Kiinteistönhoitaja, kiinteistöyöntekijä, huoltotyöntekijä	3,0	3,0
Tekninen isännöitsijä	0,0	0,0
Tilapalvelupäällikkö	1,0	1,0
Kirvesmies	1,0	1,0
Kiinteistösihteeri	0,8	0,8
YHTEENSÄ	5,8	5,8

Ruoka- ja puhdistuspalveluyksikkö

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö	1,0	1,0
Ruokapalvelutyöntekijä	7,0	7,0
Ruokapalveluvastaava	2,0	2,0
Kokki	5,0	5,0
Ravitsemistyönjohtaja	1,0	1,0
Keittiöpäällikkö	1,0	1,0
YHTEENSÄ	17,0	17,0

KIINTEISTÖT JA TOIMITILAT PALVELUALUE YHTEENSÄ	27,8	27,8
---	-------------	-------------

YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUALUE	2020	2021
Liikenneväylien hallinto ja kunnossapito		
Yhdyskuntatekniikan päällikkö	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0
Varikko		
Kuorma-autonkuljettaja	1,0	1,0
Traktorin kuljettaja		
Työkoneen kuljettaja	2,0	2,0
YHTEENSÄ	3,0	3,0
Puistojen hoito		
Puistotyöntekijä	2,0	2,0
YHTEENSÄ	2,0	2,0
Liikunta-alueet		
Liikuntapaikkojen hoitaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0
YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUALUE YHTEENSÄ	7,0	7,0
VESIHUOLLON PALVELUALUE	2020	2021
Vesihuoltopäällikkö	1,0	1,0
Asentaja	2,0	2,0
Viemärlaitos		
Vastaava puhdistamonhoitaja	1,0	1,0
Puhdistamonhoitaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	5,0	5,0
VESIHUOLLON PALVELUALUE YHTEENSÄ	5,0	5,0
MAANKÄYTÖN JA YMPÄRISTÖN PALVELUALUE	2020	2021
Vastaava rakennustarkastaja	1,0	1,0
Rakennustarkastaja	0,0	0,0
LVI -tarkastaja	1,0	1,0
Lupasihteeri	1,0	1,0
Kiinteistösihteeri (myös tilapalveluissa)	0,2	0,2
Ympäristöpäällikkö	1,0	1,0
Ympäristösihteeri	0,0	0,0
Asianhallintasihteeri	0,0	0,0
MAANKÄYTÖN JA YMPÄRISTÖN PALVELUALUE YHTEENSÄ	4,2	4,2
TEKNISEN PALVELUALUE YHTEENSÄ	45,0	45,0
KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ	295,1	286,6

Liite 2. Tuloslaskelman ulkoiset ja sisäiset erät 2021

	TA 2021 yhteensä	TA 2021 ulkoiset	TA 2021 sisäiset
Toimintatuotot	13 350 452	6 542 442	6 808 010
Myyntituotot	4 179 124	2 587 150	1 591 974
Maksutuotot	520 000	519 500	500
Tuet ja avustukset	1 149 300	1 149 300	0
Muut toimintatuotot	7 502 028	2 286 492	5 215 536
Toimintakulut	-66 263 789	-59 455 779	-6 808 010
Henkilöstökulut	-15 713 372	-15 713 372	0
Palkat ja palkkiot	-12 092 100	-12 092 100	0
Henkilöstösivukulut	-3 621 272	-3 621 272	0
Eläkekulut	-3 251 972	-3 251 972	0
Muut henkilöstösivukulut	-369 300	-369 300	0
Palvelujen ostot	-41 378 528	-39 839 054	-1 539 474
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 322 435	-2 269 435	-53 000
Avustukset	-939 300	-939 300	0
Muut toimintakulut	-5 910 154	-694 618	-5 215 536
Toimintakate	-52 913 337	-52 913 337	0
Verotulot	32 330 000	32 330 000	
Kunnallisvero	28 583 000	28 583 000	
Kiinteistövero	2 236 000	2 236 000	
Yhteisövero	1 511 000	1 511 000	
Valtionosuudet	20 625 147	20 625 147	
Rahoitustuotot- ja kulut	-223 700	-223 700	
Korkotuotot	9 100	9 100	
Muut rahoitustuotot	223 400	223 400	
Korkokulut	-357 400	-357 400	
Muut rahoituskulut	-98 800	-98 800	
Vuosikate	-181 890	-181 890	0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 963 800	-2 963 800	
Sumupoistot	-2 963 800	-2 963 800	
Satunnaiset tuotot	0	0	
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	-3 145 690	-3 145 690	0

Liite 3. Keskeiset tunnusluvut

KARKKILA, 1000€	TP2018	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Ulkoiset toimintatuotot	6 757 445	6 508 367	6 529 132	6 622 043	6 542 442	6 607 866	6 673 945
Ulkoiset toimintakulut	-52 788 653	-55 600 873	-55 202 514	-57 787 441	-59 455 779	-60 002 507	-60 554 501
Toimintakate	-46 031 208	-49 092 506	-48 673 382	-51 165 398	-52 913 337	-53 394 640	-53 880 556
Toimintakate €/asukas	-5 244	-5 622	-5 634	-5 923	-6 168	-6 265	-6 362
Valtionosuudet	17 785 904	18 096 676	19 651 996	20 601 996	20 625 147	19 595 000	20 533 000
Valtionosuudet €/asukas	2 026	2 072	2 275	2 385	2 404	2 299	2 424
Verotulot	30 720 325	30 780 064	32 377 000	31 577 000	32 330 000	33 092 000	33 733 000
Verotulot/asukas	3 500	3 525	3 748	3 655	3 769	3 883	3 983
Tuloveroprosentti	20,75	20,75	20,75	20,75	21,25	21,25	21,25
Verotulot + valtionosuudet	48 506 229	48 876 740	52 028 996	52 178 996	52 955 147	52 687 000	54 266 000
verotulot + vos €/as.	5 526	5 597	6 023	6 040	6 173	6 182	6 408
Vuosikate	2 062 367	-603 788	3 072 722	730 706	-181 890	-952 640	139 544
Vuosikate €/asukas	235	-69	356	85	-21	-112	16
Poistot	-2 957 838	-2 896 888	-3 029 100	-3 029 100	-2 963 800	-3 046 800	-3 073 100
Vuosikate/poistot, %	-69,73 %	20,84 %	-101,44 %	-24,12 %	6,14 %	31,27 %	-4,54 %
Satunnaiset kulut							
Tilikauden tulos	-895 471	-3 500 676	43 622	-2 298 394	-3 145 690	-3 999 440	-2 933 556
Tilikauden tulos €/asukas	-102	-401	5	-266	-367	-469	-346
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	758 599	-2 742 077	-2 698 455	-5 040 471	-8 186 161	-12 185 601	-15 119 157
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä €/as.	86	-314	-312	-583	-954	-1 430	-1 785
Bruttoinvestoinnit	1 447 724	2 729 437	1 476 000	1 533 888	-3 319 500	-2 312 000	-1 997 000
Rahoitusavustukset - ja tuotot	638 733	407 000	0	22	0	0	0
Nettoinvestoinnit	808 991	2 322 437	1 476 000	1 533 866	-3 319 500	-2 312 000	-1 997 000
Nettoinvestoinnit €/asukas	92	266	171	178	-387	-271	-236
Lainamäärä	59 075 000	59 938 812	58 082 624	58 082 624	59 861 436	59 979 828	59 624 495
Lainamäärä €/asukas	6 730	6 864	6 723	6 723	6 978	7 037	7 040
Asukasluvu 31.12.	8 778	8 732	8 639	8 639	8 579	8 523	8 469